

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 47 (2230) 1992 LAPKRITIS-NOVEMBER 17

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Nugali ne šautuvas

Fizinėse grumtynėse stipresnis nugali silpnėsi. Taip atsitinka ir karinėms pajėgoms susidūrus. Užtat ir mažos valstybės, sykį užpultos didesnių kaimynų, jėga negali atsilaukioti. Tai fizinis pralaimėjimas. Deja, dar ne visiškai ir ne galutinis, jei tinkamai įvertinama dvasinė pajėga, kurios paruošimu ir mobilizavimu krašto gynybai valstybių vadai turėtų rūpintis ne mažiau kaip kitais dalykais.

LIETUVA irgi maža. Jau seniai nebe kunigaikštėjų ir Vytauto Didžiojo galybės šalis. Ką per šimtmečius laimėjom, senąją galybę praradę, buvo tai dvasinių pajėgų nuopelnas, įskaitant ir silpnai ginkluotus nepriklausomybės kovų savanorius. Ne šautuvas, bet ryžtas išsilaisvinti lėmė pergalę. Pokarinės partizanų kovos fizinė prasme baigėsi skaudžiu pralaimėjimu, bet buvo laimėta išsibėgusi pasipriešinimo ir kovos su okupantu kibirkštis, uždeganti pogrindžio veikėjus, išvedusius Lietuvą į nepriklausomybę. Dabar organizuojama nauja savoji kariuomenė, dėl kurios reikalingumo skirtingų nuomonių kol kas negirdėti. Jos apginklavimo numatytas lengvesniais ginklais. „Sunkiaisiais“ vėl turės tapti patriotinis nusiteikimas, aiškus nepriklausomybės išlaikymo nusistatymas. Žinoma, karys nepolitikuoją, nenustato valstybinių užmojų linkmės, nesikiša į valdymo sistemas. Bet vis dėlto, kai ateina laikas jam pasireikšti, principinis pajėgumas turi lemiančios reikšmės. Tokiai pajėgai atsirasti nėra specialių mokyklų. Tam žmogus turi būti rengiamas nuo pat mažens. Patriotinė šeima, mokykla ir visa aplinka kuria tą dvasinę jėgą.

PAČIAME šaltojo karo įkarštyje buvo pasigirdę aiškinimų, kad aukštoji technologija, erdvių užkariavimas ir pasaulio sumažėjimas smarkiais šuoliais keičia ir žmonių mąstyseną: brangu ne tai, kur tu pats esi, bet tai, kur tu gali būti. Atseit, sampratos apie tėvynę pamatai pajudinti, o modernistai pradėjo dainuoti apie žmogų — paukštį, kurio neriša joks žemės kampelis. Atrodė, kad ir politinės perspektyvos, dviejų didžiųjų brėžiamos, tautos nuves ir susimaišys ir savaimingai neišvengiamai išnykima. Išėjo betgi visai priešingai. Sovietų Sąjungos griuvimas tautas suglaudino, įžiebė ryžtą išnaudoti retą ir nelauktą progą žengti į savarankišką, nepriklausomą gyvenimą, skleidžiant garsų šūkį „Dabar arba niekada“. Lietuvos „dainuojanti revoliucija“ ir jos vadai istorijoje liks dvasinio pajėgumo pavyzdžiais. Prieš dar televizijos bokšto gryną plikomis rankomis ir dėl to gyvybę paaukojusius — tikras tokio pajėgumo paveikslas per amžius puoš tautos istorijos lapus. Tai ne pasipriešinimo simbolika, ne dainių apdainuoti žygdarbiai, ne Pilėnų legenda. Tai šiurpi, bet garbinga tikrovė, kurią su pasididžiavimu dera prisiminti švenčiant Kariuomenės šventę. Stipri žmogaus dvasia nugali. Joks aukščiausios technologijos ginklas negali jai prilygti. Užtat labai svarbu mums, lietuviams, šitą dvasią nuolat gaivinti ir netikėti kartais skleidžiamais teiginiais, kad mažos valstybės turi lankstyti didesnių kaimynams, jei nori laisvę gyventi. Iš tikrųjų menkavertiskumo prisiėmimas — pradžia tikros laisvės praradimo. Nei politinės sistemos, nei asmeninės pažiūros ir tautos gerovę neturėtų dvasinio pajėgumo silpninti. Aiškiniama apie šitą dienų kitokį pasaulį ir kitokį žmogų neturėtų įtakoti tautos dvasinės stiprybės, patikimiausio ginklo išsaugoti laisvę. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Pakeistas darbo įstatymas

Premjero Bob Rae NDP socializmo vyriausybė pertvarkė penkiolika metų galiojusį Ontario darbo santykių įstatymą. Jį dabar pakeitė Ontario parlamente priimtas naujas įstatymas nr. 40, įsigaliosiantis 1992 m. sausio 1 d. Už priėmimą balsavo 67 Naujųjų demokratų partijos socialistai, prieš — 49 liberalai ir konservatoriai. Tiek tada parlamento posėdyje buvo valdžios ir opozicinių partijų atstovų. Įstatymo nr. 40 priėmimą užtikrino premjeras Bob Rae turima saugi socialistų atstovų dauguma. Ji betgi nesustabdė aštrių kritikos balsų.

Ontario liberalų vadovė Lyn McLeod nusiskundė, kad naujasis darbo santykių įstatymas sugriaua ligšiolinį balansą tarp darbdavių ir dirbančiųjų. Esą bus atšaukta užsienio kapitalas, kai jo dabar taip reikia nedarbo slėgiui Ontario provincijai. Ji taipgi pabrėžė, kad jos liberalų vyriausybė, laimėjusi parlamento rinkimus, pakeistų kontroversinius įstatymo nr. 40 paragrafus. Ontario konservatorių vadovas Mike Harris laimėjimo atveju įsipareigojo atšaukti visą NDP socialistų paruoštą įstatymą nr. 40 ir priimti kitą.

Naujojo įstatymo kritikus labiausiai suerzino padarytos nuolaidos Ontario darbo uni-

joms bei jų vadams. Prekybos rūmų pirmininkas Pat Palmer jas pavadino premjero Bob Rae atsilyginimu už NDP socialistams suteiktą politinę paramą. Jam pritarė Kanados laisvųjų verslininkų federacijos Ontario skyriaus vadovė Linda Ruth Ciglen. Pasak jos, dėl šio įstatymo Ontario provincija neteks ne tik naujų, bet ir lig šiol turėtų darbų. Kitokios nuomonės yra tik Ontario darbo ministras Bob Mackenzie, naująjį įstatymą nr. 40 laikantis įtampos sumažinimu tarp darbdavių ir darbininkų.

Dienraštis „The Globe and Mail“ savo vedamajame spalio 2 d. aptaria darbo ministerio B. Mackenzie atliktus įstatymo nr. 40 sušvelninimus, bet juos laiko nepakankamais darbavimams. Pirmojoje įstatymo versijoje Ontario darbo santykių taryba buvo įpareigojama padėti darbo unioms, o priimta me įstatyme — tik jas ginti. Iš tikrųjų tai tėra žaidimas dviem panašiais žodžiais. Tokiais nežymiais apkarpymais tik buvo norima nutildyti darbdavių protesto balsus, o unioms palikti gerokai sustiprinamas teises. Dienraščio vedamasis priemena skaitytajoms, kad privačiose darbovietėse Ontario unijos padengia vos 19% darbo jėgos. Tad priimtas unioms palankus įstatymas nr. 40 yra naudingas jų vadams. (Nukelta į 9-tą psl.)

Trys šimtai Lietuvos kariuomenės karininkų 1941 m. birželio 14 d. okupacinės sovietų valdžios organizuotoje masinio tremimo bangoje pateko vergų darbams į Norilsko rūdos kasyklas Sibire, kur beveik visi išmirė. Jų atminimui šeimų bei Lietuvos vyriausybės lėšomis nugriautas koncentracijos stovyklos vietoje pastatytas paminklas, kurį 1991 m. rugpjūčio 10 d. pašventino mons. ALFONSAS SVARINSKAS. Viršutinėje nuotraukoje — paminklo iškalto mirusių karių pavardės. Apačioj kairėje — paminklas, prie kurio stovi čia mirusio a.a. j.lt. ANTANO GELEŽAUSKO-GELEŽIAUS dukterė Neringa. Dešinėje — apatinė paminklo dalis Nuotraukos N. Geležauskaitės

Lietuvos seimo rinkimai

Laimėtoja — demokratinė darbo partija

Daugiau kaip pusė seimo atstovų teko Lietuvos demokratinėi darbo partijai

ELTOS žiniomis, pakartotiniuose rinkimuose į Lietuvos seimą iš 59 apygardų (dviejose dar neiškūti) gauti preliminariniai duomenys. Demokratinė darbo partija laimėjo 36 vietas, Sąjūdžio koalicija — 7, krikščionių demokratų bei sąjungininkų blokas — 7, socialdemokratų partija — 3, po vieną vietą — krikščionių demokratų ir tautininkų sąjungos, Nepriklausomybės partija, Centro judėjimas ir Lietuvos lenkų sąjunga.

Tokiu būdu 80 vietų (iš 141) tenka demokratinėi darbo partijai, 25 — Sąjūdžio koalicijai, 17 — krikščionių bei sąjungininkų blokui, 8 — socialdemokratų partijai, 4 — Lietuvos lenkų sąjungai, po vieną penkioms partijoms bei judėjimams. Demokratinė darbo partija pati viena laimėjo aiškią daugumą.

Buvusiųjų pergalė

„The Globe and Mail“ dienraštis lapkričio 16 d. laidojo rašą, kad, pasibaigus antrąjo rato rinkimams į seimą, Lietuvą į valdžią sugrąžino komunistinė partija. Pirmą kartą pokomunistiniame laikotarpyje iš 15-kos buvusių sovietinių respublikų atgavo valdžią komunistai. Rinkimų rezultatai yra juo labiau netikėti, nes lietu-

viai vadovavo kovai išsilaisvinti iš komunizmo ir Maskvos jungo.

Žingsnis atgal

„Toronto Sun“ lapkričio 16 d. laidojo taipogi rašą, kad buvę komunistai Lietuvos seimo rinkimuose pasiekė triuškinančios pergalės. Laikraštis taip pat reiškia nuostabą, kaip galėjo taip atsitikti, kai lietuviai buvo pirmieji kovoje su komunizmu ir Maskva.

Lietuvos parlamento spaudos centro pranešimu, jau paaiškėjo, kad Demokratinė darbo partija seime užsitikrins pergalę. Sąjūdžio koalicija laimėjusi tik saulėję vietų.

Politiniai žinovai nėra tikri: ar Lietuvos atvejis yra tik specialus, ar tokia tendencija pasireikš ir kitose naujai nepriklausomybę atgavusiose valstybėse.

Apie rinkimus

Į Lietuvą buvo suvažiavę jos ambasadoriai ir konsulai iš daugelio kraštų. Spaudos konferencijoje jie atsakinėjo į klausimus ryšium su seimo rinkimais.

Konsulas V. Čekanauskas JAV-se mano, kad, atėjus valdžion kairiųjų jėgoms, lietuvių išeivijos nusistatymas neišvengiamai bus tiesiamas ta pati Lietuvos politikos linija. Konsulas H. Lapas Kanadoje pažymėjo, kad šio krašto lietuvių tarpe vyrauja nusivylimas. Kanados lietuvių neaukos taip dosniai kaip anksčiau.

Vertindamas į seimą rinkimų rezultatus, V. Adamkus pažymėjo, kad jie išeiviją tiesiog pritrėnkė. Karštesni siūlo nutraukti net ryšius su Lietuva. Nuosaikesnieji mano, kad viskas susitvarkys savaime. Pasak V. Adamkaus, jei kairieji gaus parlamente daugumą, tai seimas ir vyriausybė neišgyvens ketverių metų.

Nustebino išeiviją

JAV lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirm. V. Maciūnas ir Amerikos lietuvių tarybos pirm. G. Lazauskas ryšium su seimo rinkimais padarė bendrą pareiškimą, kurį lapkričio 13 d. išspausdino „Lietuvos aidas“, „Lietuvos rytas“ ir „Respublika“.

Pareiškime rašoma — laisvė (Nukelta į 2-rą psl.)

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaite Lietuvoje

Į Užsienio reikalų ministeriją įvykusį vyriausybės posėdį susirinko kone visas Lietuvos diplomatinis korpusas: užsienyje akredituoti ambasadoriai, diplomatiniai atstovai, garbės konsulai. Antai iš D. Britanijos po 54 metų atvyko V. Balickas, iš JT po 56 metų A. Simutis, iš kitur — A. Venckus, V. Antanaitis, P. Kūris, D. Junevičius, R. Kalonaitis, V. Kleiza, V. Čekanauskas, A. Rastauskas, H. Lapas. A. Saudargas perskaitė pranešimą „Lietuvos užsienio politikos realijos ir perspektyvos“. Svarbiausias valstybės laimėjimas — Helsinkyje pripažinta juridinė Lietuvos nepriklausomybė nuo NVS ir rugsėjo 8 d. su Rusija pasirašytas kariuomenės išvedimo tvarkraštis. Pagrindinis valstybės tikslas — įeiti į V. Europos saugumo ir ekonominę erdvę, „judant sava, atskirta nuo Rusijos vago“. Svarstant santykius su NVS, premjeras A. Abišala pastebėjo: „Vakarams be ryšių su Rusija mes neįdomūs, Rusijai be ryšių su Vakarams — taip pat“. Apibendrinamas pripažino, kad apie bendradarbiavimą su Rusija „per mažai pateikti informacijos“, trūksta bendrosios mūsų saugumo politikos, sausumos sienų koncepcijos.

Lydimas ministeriją ir žinybų pareigūnų, premjeras A. Abišala aplankė Raseinių, Tauragės, Šilalės, Šilutės ir Jurbarko rajonus, kur svarstė ekonominio ir politinio gyvenimo klausimus, atsakė į klausimus, įvertino rinkimų pradžią. Premjeras nuddiugino, kad nuo lapkričio mėn. nepasiturtinčius gyventojams bus mokamos kompensacijos, nuo lapkričio 15 d. — padidintos žemės ūkio gaminių supirkimo kainos; ateinančiame rate ragino balsuoti „galva, o ne pilvu“.

„Nenoriu būti premjeras“ — pareiškė LDDP pirmininkas A. Brazauskas Lenkijos spaudai socialdemokratų laikraščiu „Trybuna“, savaitraščiui „Spotkanie“ (Susitikimai) ir katalikų laikraščiui „Słowo powszechne“ (Visuotinis žodis). Anot pirmininko, „nenorime vieni valdyti. Visada pasirodė sudaryti koaliciją. Tačiau nesitikiu, kad Sąjūdis norės jon įeiti“. Svarbiausia vyriausybės sudaryme — „kandidatų į ministerius kompetencija, o ne partinė priklausomybė... Premjeru turi būti nepartinis specialistas“. Apie Lietuvos-Lenkijos santykius: „Dabar jie tragiški — blogi, manau, kad galvojant apie ateitį, reikia pamiršti praeitį“.

Europos taryba Lietuvos priėmimą atidėjo. ET posėdis 1993 m. vasario mėn. naujų valstybių priėmimo nesvarstys; anksčiau buvo numatyta priimti Estiją, Lietuvą ir Slovėniją. Anot

Estijos delegacijos pranešimo, „Europos taryboje įsivyravo nuomonė, nesuvaldinanti reikalingų naujai priimamoms šalims“.

Bruselio konferencijoje pagrindinis pranešėjas — V. Landsbergis. Konferenciją organizavo Europos politikos forumas. Ji skirta šalims, planuojančioms tapti bendrųjų Europos namų — Europos bendruomenės narėmis. V. Landsbergis pranešime klausė: „Nejaugi Europa vėl užleistų Baltijos šalį Rusijai“? Teigė, kad „IMF ir pasaulio bankas pavėlavo pusmetį“, dėl to „pralaimi ne tik Baltijos šalys, pralaimi ir pati Europa. Gelbėkit nors Estiją“.

„Būtina objektyviai įvertinti praeitį“, norint pasirašyti Lietuvos ir Lenkijos valstybinę sutartį; praeitį tyrinėti ir buvo skirtas tarptautinis simpoziumas „Lietuvos ir Lenkijos valstybių santykiai XX a. vidurio Europos istorijoje: praeitis ir perspektyva“. Anot žymiausios šios temos tyrinėtojos dr. Reginos Žepkaitės, tokie renginiai vyksta jau nebe pirmą kartą, „tačiau niekaip nesugebame susitikti su ta dalimi Lenkijos istorikų, kurie nenori mūsų girdėti“. Todėl „šias problemas gali padėti išspręsti tik Lenkijos vyriausybės politika“. Lenkų istoriko P. Losovskio nuomone, „būtų didžiausias absurdas ir klaida nusileisti lietuvių reikalavimui“ ir pasmerkti L. Želigovskio akciją, padėjusią „Lenkijai atgauti Vilnių“. (Atgauti galima tai, ką esi turėjęs?).

Mirė eidamas 85-uosius, po sunkios ligos chirurginių ligų katedros profesorius, medicinos mokslų daktaras, Lietuvos chirurgų draugijos garbės pirmininkas Pranas Norkūnas. Senas vilnietis „stebino savo erudicija ir naujomis originaliomis idėjomis (...), jautrios sielos, dėmesingas ir gerasirdis, neapsakomai mylėjo savo kraštą“. Eidamas 83-uosius staiga mirė Lietuvos šachmatų veteranas, Tarptautinės šachmatų federacijos (FIDE) garbės didmeisteris Vladas Mikėnas. Lietuvos šachmatų patirarchas buvo „aukštos kultūros ir inteligencijos, didelio takto žmogus“.

„Per ilgai lietuviai laukėtos kelionės“, pareiškė Šv. Jonas-Paulius II. Kaip informavo arkiv. A. J. Bačkis, Jonas-Paulius II ruošiasi jai „su ypatingu dėmesiu ir ypatinga meile. Jis jau dabar iš naujo studijuoja lietuvių kalbą“. Kelionė į Pabaltijį numatoma 1993 m. rugsėjo mėn. Lietuvoje, be Vilniaus ir Kauno, popiežius aplankys Kryžių kalną, Šiluvą. Pirmą kartą viešai apie savo norą aplankyti Lietuvą popiežius pasakė 1984 m. G.Gust.

Šiame numeryje:

Nugali ne šautuvas

Dvasinė stiprybė — patikimiausias ginklas

Staigmena, bet komunizmas negrįš

Italijos spaudoje apie Lietuvos seimo rinkimus

„Mūsų žmonės“

Buvusių Lietuvos vokiečių delegacija lankėsi Lietuvoje

Slaptosios spaustuvės sovietmečiu Lietuvoje

Naujų laikų knygnešystė

Nepraraskime didelio turto

Vasario 16-sios gimnazija Vokietijoje

Žvilgsnis į ateitį

Kanados lietuvių bendruomenės veikėjų svarstybos

Gyvenimas scenai

Tarptautinio masto solistas-aktorius V. Grossi-V. Gruzdy

Vakaras su „Sutartine“

Toronto lietuvių dainos vieneto pasirodymas Klivlande

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevicius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Staigmena, bet komunizmas negriš

Italijos spauda, rašydama apie Lietuvos seimo rinkimus, išreiškia didelį nustebimą, bet supranta priežastis ir pabrėžia, kad miręs komunizmas, kaip santvarka nebeprisikels

Italijos spauda daug dėmesio parodė Lietuvos seimo rinkimų rezultatams.

Vilniaus kritimas

Vatikano oficiozas – dienraštis "L'Osservatore Romano" straipsnį pradeda antrašte: "Buvusių komunistų laimėjimas parlamento rinkimuose" ir pateikia spaudos agentūrų pranešimų iš Lietuvos santrauką.

Romos dienraštis "Il Tempo", po antrašte "Lietuva: laimėjo buvusieji komunistai. Nuo tautinio pakilimo iki raudonojo atoslūgio: Vilniaus kritimas", rašo: "Serbija ir Rumunija yra dvi Europos šalys, iki šiol neatsisakiusios vadinaimo realiojo socializmo. Slovakijs laikoma į komunizmą grįžtančia valstybe. Prie Slovakijos dabar, atrodo, reiks pridėti ir Lietuvą. Šie rinkimai, tai smūgis ne tik Vytautui Landsbergiui – ramiam ir ryžtingam vadui, kuris atvedė kraštą į nepriklausomybę, bet ir visų pirma smūgis visai Vakarų kraštų politikai, siekiančiai palaipsniui buvusius Rytų kraštus ištraukti iš pelkės, į kurią juos buvo įgramzdinęs sovietinis imperializmas. Niekaip negalima užmiršti, kaip Lietuva – mažas apsuptas kraštas vieningai vadavosi iš vergijos, kaip gynė savo parlamentą, kaip taikiai grūmėsi su (turbut Gorbaciovo) pasiūstais tankais. Dabar, kai tiesioginių pavojų jau lyg nebuvo likę, viršų paėmė nepasitenkinimas ir protestas prieš apverktiną ekonominę padėtį, kurios pirmutinė priežastis buvo Maskvos įsakymu vykdoma energetinių žaliavų blokada."

"Vilnius, – toliau rašo "Il Tempo", buvusi tautinio ir katalikiškojo atgimimo sostinė, dabar, dėl rusų gsdinimų ir dėl vidaus rietenų, nepakėlė atsakomybės svorio. Šie netikėti balsavimų rezultatai, turbūt jau neleis įgyvendinti kai kurių vakariečių svajonės padaryti Lietuvą tiltu į rytus."

Dienraščių antraštės

Štai kituose dienraščiuose spausdintų straipsnių apie Lietuvą antraštės. Krikščionių demokratų partijos dienraštis "Il Popolo": "Lietuva: pirmąja buvusieji komunistai"; socialistų partijos dienraštis "Avanti": "Lietuva – laimi buvusi komunistų partija"; Italijos Demokratinės kairiųjų partijos (buvusių Italijos komunistų) organas "L'Unita": "Lietuva vėl save patiki Brazauskui"; katalikų dienraštis "Avvenire": "Lietuva nusidažo raudonai"; Romos dienraštis "Il Messaggero": "Lietuva. Netikėtai pralaimi prezidento Landsbergio partija"; Romos dienraštis "La Repubblica": "Buvusių komunistų triumfas Lietuvoje"; Milano dienraštis "Il Corriere della Sera": "Lietuva: pralaimėjusių revanšas"; Torino dienraštis "La Stampa": "Vilnius vėl pakėlė raudonąją vėliavą"; Neapolio "Il Mattino": "Lietuva atsigręžia į praeitį"; Florencijos dienraštis "La Nazione": "Laimi komunistai – Rusijos šalininkai. Bolonijos "Il Resto del Carlino" skelbia antraštę: "Į Lietuvą grįžta komunistai".

Vatikano dienraštis

Komunizmas, kuris atrodė jau likęs praeityje, – rašo Va-

tikano radijo dienraštis, – dabar, atrodo, ima atgyti nuo Rumunijos iki Lietuvos: raudonoji vėliava vėl ima plevėsuoti Maskvos gatvėse; Vytauto Landsbergio ir Vaclovo Havelio, kurie laikomi intelektualų kovos prieš komunizmą simboliais, pralaimėjimas kelia baimę, kad baigiasi gražas sapnas, žlunga su džiaugsmu puoselėtos viltys. Buvusieji komunistai, – nesvarbu kaip juos pavadinasi, – reformatoriai ar revanšistai, pasinaudoja ekonominiu marazmu ir nestabilumu."

Prelato pareiškimai

Toliau Vatikano radijo dienraštis pateikia pokalbį su Popiežinės dialogo su netikintaisiais tarybos sekretoriumi prelatais Franc Rodė. Pastarasis pareiškė:

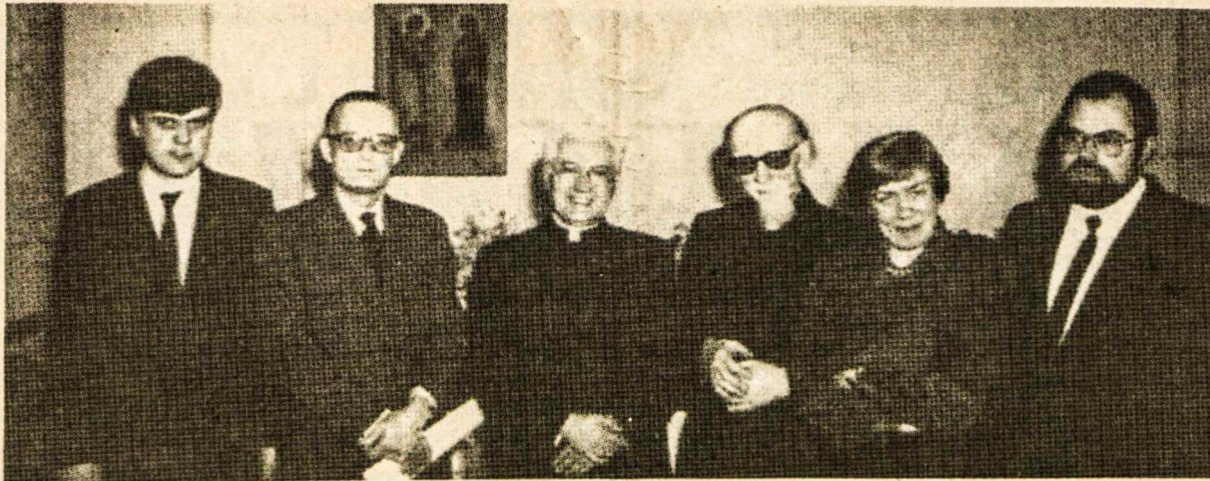
"Visiškai suprantamas kai kurių Vakarų visuomenės sluoksnių nustebimas ir nerimas buvusiųjų komunistų pergalės Lietuvoje akivaizdoje, ypač kai tai liečia katalikiškąjį kraštą, tautą kankinę, kuri per ištisus dešimtmečius išlaikė gyvą tikėjimo liepsną ir nuolat priešinosi sovietų ateistiniam režimui. Jei tai būtų atsitikę Rumunijoje ar Serbijoje, dar būtų suprantama, bet, kad komunistai laimėjo Lietuvoje, tai tikra staigmena."

Paklaustas, kokios šios buvusiųjų komunistų pergalės priežastys, prelatas Rodė kalbėjo: "Priežasčių daug, bet visų svarbiausios yra ekonominės. Landsbergio valdžia paveldėjo begalę ekonominių ir socialinių sunkumų, kurių greitai laiku išspręsti neįmanoma. Lietuvos ekonomika 100% buvo susieta su sovietine, buvo į ją integruota. Anomis sąlygomis sovietai teikė žaliavas, pirmiausia naftą ir dujas. Taigi Lietuvai atsiskyrus nuo Rusijos didelę valstybės biudžeto dalį reikėjo skirti energetinėms žaliavoms įsigyti. Visą pasvėrus, Landsbergio valdžia padarė tiek, kiek įmanoma, bet sunku reikalauti, kad paprasti žmonės visa tai suprastų."

Sugriš komunizmas?

Į klausimą, ar yra pagrindo bijoti, kad komunizmas atgims ne tik Lietuvoje, bet ir kituose buvusiojo komunistinio bloko kraštuose, prelatus Rodė atsakė:

"Tikrai ne. Komunizmas, kaip santvarka ar ideologija, yra miręs, palaidotas ir neturi jokių šansų prisikelti. Komunizmas kaip santvarka gali gyvuoti tik labai konkrečiomis sąlygomis. Turi būti vienpartinė politinė sistema, kompartija turi turėti visišką valdžios monopolį, griežtoje priežiūroje turi laikyti švietimą ir spaudą, privalo turėti viską kontroliuojančią slaptąją policiją. Dabar visa tai jau iširo ir šito kratosi net patys buvusieji komunistai, nes tokia smurto santvarka jau negrįžtamai žlunga. Antra vertus, jokia, net griežčiausia valdžia nesugeba iki galo užgniaužti opozicijos. Taigi, – baigė prelatus Rodė, – nors Lietuvos rinkimai buvo skaudi staigmena, tačiau dėl jos jokių būdu nereikia manyti, kad jau skamba laidotuvių varpai Lietuvai ar bet kurio kito krašto demokratijai. Kor-

Vatikano radijo darbuotojai su nuncijumi Lietuvai arkivyskupu J. M. GARCIA, atnašavusiu Mišias lietuviškai. Iš kairės: J. MALINAUSKAS, Lietuvos ambasadorius Vatikanui K. LOZORAITIS, nuncijus arkiv. J. M. GARCIA, kun. V. PUPINIS, S. J. I. VAIŠVILAITĖ, kun. V. VEILENTAS. Trūksta kun. K. AMBRASO, SJ

Laimėtoja - demokratinė darbo partija

(Atkelta iš 1-mo psl.)

jimo laikotarpiu lietuvių tauta buvo atkreipusi laisvojo pasaulio išskirtinį dėmesį ir tapo kitoms pavergtoms tautoms kelrodžiu į pilnutinę demokratiją, atsižadant šturpaus okupanto palikimo.

Pirmojo rato seimo rinkimai spalio 25 d. tiesiog nustebino Vakarų demokratinius kraštus: "Lietuva, pirmoji nusikračiusi komunistinio jungo, dabar vėl pirmoji grąžinasi komunistus į valdžią".

Esanti nustebusi ir lietuvių išeivija Amerikoje. Praeitieis patyrimai – suėmimai, kalėjimai, kankinimai, trėmimai į Sibirą, NKVD, KGB – išeiviams tik šiurpą kelia.

Jei bus tęsiamas Sąjūdžio tiestas kelias į nepriklausomybę, tai išeivijos baiminimasis dingstis. Jei valstybės vairs bus sukamas Rytų kryptimi, tai sukelis naujų ir didelių rūpesčių. "Amerikos lietuviai buvo ir yra kartu su tauta" – baigiamas pareiškimas.

Siauros apimties studija

Lietuvos nuolatinės misijos prie Jungtinių Tautų pranešimu, lapkričio 10 d. Lietuva ir kitos Rytų Europos valstybės padarė pareiškimus Jungtinių Tautų (JT) organizacijos Antrajame komitete apie permainingas Rytų Europoje. Antrasis komitetas svarstė ekonominius ir socialinius klausimus.

Spalio mėnesį JT generalinės sekretorius Boutros-Ghali išleido studiją apie ekonomines permainas Vidurio ir Rytų Europoje ir jų pasekmes pasaulinei ekonomijai. Tačiau šioje studijoje pastebėti nemaži trūkumai.

Lenkijos atstovas sveikino JT pastangas svarstyti ekonomines pokomunistinio pasaulio programas, tačiau apgailestavo, kad šios programos nagrinėjamos siaura apimtimi. Jis pastebėjo, kad JT studijoje svarstomos reformų pasekmės, turinčios tik neigiamą įtaką Trečiojo pasaulio valstybėms.

Pasak Lenkijos atstovo, ekonominės permainos Rytų Europoje ir tikrųjų bus naudingos visoms pasaulio valstybėms.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardu kalbėjo Lietuvos misijos patarėjas Darius Sužiedėlis. Jis parėmė Lenkijos atstovo nuomonę, paryškindamas Baltijos kraštų rūpesčius. Studijoje per daug neigiamai pateikiamas Sov. Sąjungos griuvinas ir iš jo kylančios ekonominės pasekmės. D. Sužiedėlis išreiškė viltį, kad ateityje panašios JT studijos labiau atkreips dėmesį į naujų Europos valstybių savitumus.

Daug dabar kalbama, kad teikiant pagalbą Rytų Europos valstybėms, nukentėjus Trečiojo pasaulio kraštai. Bet iš tikrųjų šiems kraštams skiriama pagalba iš papildomų fondų. Pasaulis, pasak Sužiedėlio, turėtų įvertinti ilgalaikę teigiamą pasaulinei ekonomijai įtaką, kurią atneš laisvosios rinkos įtvirtinimas Rytų Europoje.

Lietuvos atstovas Baltijos valstybių vardu pareiškė, kad artimiausiu laiku šie kraštai siūlys JT Antrajam komitetui priimti rezoliuciją, remiančią Vidurio ir Rytų Europos valstybių pastangas kaip galima greičiau įjungti šias šalis į pasaulinę ekonomiką.

Sudėtingi santykiai

ELTOS pranešimu, lapkričio 12 d. Aukščiausiosios tarybos prezidiumo salėje įvyko spaudos konferencija, kurioje su Lietuvos ir užsienio žurnalistais susitiko AT pirmininkas V. Landsbergis ir ambasadorius prie Europos bendruomenės ir NATO A. Venskų.

V. Landsbergis išreiškė nusivylimą, kad bendradarbia-

vimas su tarptautinėmis finansinėmis institucijomis įvyko pavėluotai. Jei būtų tai įvykę anksčiau, būtų lengvesnė Lietuvos būklė ir apsisaugota nuo politikos paastrėjimų, kurie dabar iškilo su Rusija.

Rusijoje beveik du mėnesius pastebima priešiška Baltijos kraštams propaganda. Rusija pateikia du klausimus: kariuomenės išvedimą ir rusų mažumos problemą Baltijos kraštuose, bet nevienodai. Kartais abu klausimai susiję, kartais jie pateikiami atskirai.

Rusijos kariuomenės išvedimas yra įtrauktas į JT posėdžių darbotvarkę. B. Jelcinas atskiru laišku šios organizacijos generaliniam sekretoriui siūlė į darbotvarkę įtraukti ir mažumos klausimą Baltijos kraštuose.

Pasak AT pirmininko, Lietuvos-Rusijos santykiai yra sudėtingi ir neapibrėžti. Su reformų Rusija santykiai yra geri. Bet neapibrėžtumai sūkalia sudėtingą uždavinį: reikia išlaikyti gerus kontaktus ir stengtis spręsti realius klausimus. Reikia ginti savo interesus ir priešintis spaudimui.

Ambasadorius A. Venskų žurnalistams paaiškino skirtumus tarp Europos bendruomenės ir Europos tarybos. Pirmoji jungia 12 šalių, antroji – 27.

Lietuvos premjeras Vašingtone

Lietuvos vyriausybės vadovas A. Abišala lapkričio 11 d. Vašingtone išreiškė baimę, kad Vakarai nebandys prieštintis Rusijai, jei pastaroji grąsintų Baltijos valstybėms.

A. Abišala kalbėjosi su JAV užsienio reikalų ministeriu (valstybės sekretoriumi) L. Eaglebergu. Pasirašė susitarimą, kuriuo leidžiama Lietuvai prašyti leidimo žvejoti JAV vandenyse.

Spaudos konferencijoje Lietuvos atstovybėje Vašingtone premjeras pažymėjo, kad Rusijos kariuomenės išvedimas iš Baltijos kraštų yra didžiausias įtampos šaltinis. Pasak pačių rusų, Lietuvoje buvo 40,000 kareivių, o dabar esą apie 20,000. Abišalos teigimu,

dalį pinigų, skiriamų Rusijai, vakariečiai galėtų skirti rusų kariuomenės išvedimui. Reikėtų apie 50 mil. dol. Jis taip pat pabrėžė, kad Vakarų valstybės per mažai domisi įvykiais Rytų Europoje ir buvusioje Sov. Sąjungoje.

Pasakė kalbą

Lapkričio 9 d. AT pirmininkas Vytautas Landsbergis atskrido į Briuselį. Kitą dieną tarptautinėje politikos konferencijoje pasakė pagrindinę kalbą. Jis taip pat įteikė Lietuvos formalų pareiškimą įjungti į Europos bendruomenę.

Konferencijoje V. Landsbergis kalbėjo: "Ateiti lems Europos nusistatymas – ar Baltijos šalys vėl bus matomos kaip specialių Rusijos interesų zona, ar kaip jautriausia, gal būt lemiamoji Vakarų Europos interesų zona". Jis taipgi išreiškė nuogastavimą, kad Vakarai nekreipia dėmesio į neokomunizmo bangą buvusiose komunistiniuose kraštuose. Pasak Landsbergio, trečioji komunizmo banga jungs visas formas: ir buvusias, ir naujausias, itin rafinuotas. Šiai naujai bangai pavyks, jei neatsiras sukelto pasipriešinimo.

Pajudėjo

Kariniai rusų šėlonai iš Lietuvos važiuoja į rytus, skelbia ELTA. Pirmiausia buvusios sovietinės kariuomenės nusikratė Plungę ir Pabradę. Čia pirmieji sovietiniai daliniai atsidaro 1940 metais. Iš Plungės yra išvykusi galinga artilerijos brigada, kurios pabūklai galėjo šaudyti atominais užtaisais. Iš Pabradės išvežta saugojimo bazės visa ginkluotė ir šaudmenys. Tai buvo vienas didžiausių ginklų sandėlis šiaurės vakarų kariuomenės grupetoje.

Iš Vilniaus šiaurės miesto išvedama 107 divizija. Iki Naujų metų turėtų būti išvesta 7-ji desantininkų divizija iš Marijampolės, inžinerinis pulkas ir pontoninių tiltų batalionas iš Kauno, vienas kariškių batalionas iš Tauragės ir jaunųjų aviacijos specialistų karo mokykla iš Radviliškio. J.A.

PRANEŠIMAS

A+A

VLADAS ŽILINSKAS

mirė Treasure Island, Floridoje, 1992 m. lapkričio 13 d.

Lūdinčios seserys – Vanda, Elena, Valė ir jų šeimos jo prisiminimui aukojo "Tėviškės žiburiams" \$100.

MYLIMAI MAMYTEI

a.a. ONAI ŠIMILEVIČIENEI
Punsko parapijoje mirus,

jos dukrą DANUTĘ KEKIENĘ bei seseris, jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Nelė ir Kostas Astravai su dukromis –
Calgary Rūta ir Zita

A+A

VALENTINAI BUDNIKIENEI

mirus,

jos vyrui GUSTAVUI, šeimai ir artimiesiems reiškiam gilią užuojautą –

Eleonora ir Antanas Šiškai,
Fort Erie, Ontario

Vatikano radijas, kalbantis lietuviškai

KUN. KAZIMIERAS AMBRASAS, SJ

Lietuva 1992 m. toliau stipriai savo laisvės ir nepriklausomybės pamatus. Šios tautos pastangos atsispindėjo ir kasdienėse Vatikano radijo lietuviškose laidose. Kadangi tautos gyvenimas artimai susijęs su Lietuvos tikinčiųjų gyvenimu, šiems įvykiams buvo skirta ypač nemažai dėmesio. Pavyzdžiui, ne vieną kartą buvo surengtos laidos apie naujai paskirtą Lietuvos ambasadorių prie Šv. Sosto Kazimierą Lozoraitį, kuris daugelį metų dirbo Vatikano radijuje ir buvo už uolų bei ilgametį žurnalisto darbą apdovanotas specialiu Vatikano ordinu.

Ne kartą į Vatikano radijo koplyčią buvo atvykę iš Lietuvos svečiai kunigai, Romoje studijuoją klierikai, vienuolės, parlamentarai, Lietuvos ambasadorius prie FAO Algirdas Žemaitis su šeima ir kiti tautiečiai.

Lietuviškųjų laidų redakcija panaudodavo įdomiausius straipsnius iš "L'Osservatore Romano", taip pat kitus laikraščius ir žurnalus, kur būdavo nušviečiami ne tik Vatikano, Italijos, bet ir Lietuvos, kaimyninių šalių ir viso pasaulio tikinčiųjų gyvenimo ir politiniai įvykiai. Ypač dėmesingai būdavo nušviečiami tie dalykai, kuriuos savo kalbose "Viešpaties angelas" maldų ar kitokiomis švenčių, jubiliejų, audienčių progomis pasakydavo Šv. Tėvas, kurio kelionių minčių ir pamokslai būdavo centriniai laidų akcentai.

Kai buvo pranešta, jog Šv. Tėvas Jonas-Paulius II keliaus į Lietuvą, imta rengti specialios laidos apie Vatikaną, jo politiką, popiežių istoriją, pradedtas naujas laidų ciklas "Bažnyčia pasaulyje", specialiai lietuviškųjų laidų redakcijos darbuotojo parengti reporta-

žai iš Filipinų, Indijos apie lietuvių misijonieriaus darbą, Šv. Rašto komentarai, įvairūs interviu su atvykusiais svečiais iš Lietuvos, mokslininkais, jaunimo atstovais ir kitų specialybių žmonėmis. Keli pokalbiai perduoti iš Lietuvos ateitininkų gyvenimo, pasakojimai iš Kanados, JAV, Kaukazo kalnų, iš 42-ojo "Kirche In Not" kongreso Vokietijoje ir kt.

Lietuviškųjų laidų darbuotojai pasinaudoja medžiaga ne vien tik iš laikraščių, žurnalų, bet ir gaunamais fakso pranešimais iš Lietuvos, Vokietijos, JAV ir kitur. Neretai žinios ir pranešimai perduodami iš įvairių kraštų telefonu, laiškais, straipsniais ir gaunami magnetofono įrašai iš vyskupų, vienuolių, žurnalistų ir kitų sričių specialistų.

Daugiausia dėmesio ir laiko skiriama kasdienei Vatikano gyvenimo įvykių raidai, ypač tiems pranešimams, kurie susiję su Lietuvos tikinčiųjų ar tautos įvykiais. Nemaža dėmesio skiriama tikėjimo dalykams, katechezei, šeimos problemoms ir tautos kultūrai.

Nuo rugsėjo 27 d. lietuviškųjų laidų laikas ir trukmė pasikeitė, todėl antradieniais, ketvirtadieniais, ir šeštadieniais, kai lietuviškosios laidos trunka 30 min., transliuojami nauji ciklai, sakysime, "Bažnyčia pasaulyje", apžvalginiai ir informaciniai straipsniai apie Vatikaną, kongregacijas, popiežiaus keliones, Vatikano gyvenimo kronika, Šv. Rašto komentarai ir kt.

Šv. Velykų Mišios ir Didžiojo penktadienio iškilmės buvo transliuotos per Euroviziją ir aiškintos lietuviškai. Kas sekamadienį iš Vatikano radijo koplyčios lietuviai gali klausytis lietuviškų šv. Mišių ir įvairių kunigų sakomų pamokslų, klierikų ir susirinkusių tikinčiųjų giedamų giesmių.

Poetas PRANAS LEMBERTAS

(1897 – 1967),

miręs prieš

25 metus,

su meile ir pagarba prisimenamas
jo mirties dieną – lapkričio 29 –
Lietuvoje ir Kalifornijoje.

Draugai ir pažįstami – pasimelskite už jį.

MONIKA LEMBERTIENĖ ir

sūnus VITALIS su šeima

A+A

PRANAS KEBLINSKAS

mirė 1992 m. lapkričio 9 d., St. Petersburg, FL.

Gimė Lietuvoje, Šakių apskrityje, Skaisgirių kaime. Nuliūdę liko vaikai: Dalia, Algirdas ir Kęstutis, marčios – Vida ir Vitalija, vaikaičiai bei kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Laidotuvių Mišios buvo lapkričio 13 d., 11 val. ryto, Holy Name šventovėje, Gulfport, FL. Po pamaldų velionis buvo nulydėtas į Royal Palm kapines.

Buvusius mokinius, draugus ir pažįstamus kviečiame prisiminti velionį savo maldose.

Duktė ir sūnus

BRANGIAI MAMAI

A+A

ONAI GELEŽIENEI

mirus Lietuvoje,

jos sūnų JONĄ GELEŽIŲ nuoširdžiai užjaučia –

Paulius, Anelė, Paulius, jn.,
Mindaugas ir Sandra Adomaičiai,
Ona Adomavičienė
Janina Benokraitienė
Marcelė Liegienė
Algis Dzermeika
Vytautas Vaidotas

“Mūsų žmonės”

Buvusių Lietuvos vokiečių delegacija iš Vokietijos lankėsi Vilniuje ir Kaune. Ta proga buvo surengtos svarstybos-simpoziumas. Delegaciją priėmė AT pirmininkas V. Landsbergis parlamento rūmuose

Lietuvos nepriklausomybės laikais šalyje gyveno maždaug 1,5% vokiečių, Lietuvos piliečių. Beveik visi jie 100% buvo repatrijuoti į Vokietiją 1941 metų pradžioje: perkelti į jų tėvynę, bet prarado mylimas tėviškes... 50.142 repatrijantų skaičiuje maždaug 35.000 buvo grynai vokiečių kilmės, o kiti – dalis kitataučiai šeimų nariai arba žmonės, kuriems ta proga pasisekė išbėgti iš sovietų pavergtos Lietuvos.

Tie buvusieji Lietuvos vokiečiai susibūrė į jų “žemiečių sąjungą”, t.y. į “Landsmannschaft der Deutschen aus Litauen”. Jie neužmiršo savo mylimos Lietuvos, savo tėviškes, savo kaimynų, draugų, darbdavių ar bendradarbių lietuvių (ir kitų tautybių!). Juk lietuvių jau anais laikais savo vokiečių kilmės kaimynus primindavo kaip “savuosius”, pažodžiui cituojant – “mūsų žmonės”! Buvusių Lietuvos vokiečių laikraščiuose ir metraščiuose randame nesibaigiančią temą: Tėvynės ilgesį, Lietuvos meilę.

Todėl nenuostabu, kad 1992 m. spalio mėn. 17 aktyvistų ir vienas (tikras!) vokiečių profesorius kaip delegacija oficialiai aplankė Lietuvą. Viešėjo nuo spalio 21 iki 26 dienos Vilniuje, aplankė ir Kauną. Beveik visi jų dar laisvai kalbėjo lietuviškai, todėl ir nesunku buvo surengti “simpoziumą”, kurį iš Lietuvos pusės globojo prof. dr. Laurušas (Vilniaus muzikos akademijos rektorius). Vokiečių bendruomenės pirmininkas Walter Lueburger ruošė ir vadovavo savo pusės tam simpoziumui.

Su labai suinteresuotais dalyviais vilniečiais ten buvo aptarti praeitieji, dabarties ir šiek tiek ateities klausimai. Prof. dr. Ekkehard Wagner iš Nuernbergo skaitė pagrindinę paskaitą apie “Paneuropa rytuose”, o prof. dr. Laurušas – apie Lietuvos laisvės brendimą, Vilniaus profesorė Meiksinaitė – apie santykius tarp mūsų abiejų tautų ir jos žmonių. A. Franckaičiui teko skaityti dr. H. Stossun'o (kuris negalėjo kartu į Lietuvą ke-

liauti) įdomų pranešimą apie Lietuvos vokiečių likimą ir kelius II Pasaulinio karo metu.

Kaune vokiečių delegacija susitiko su saulele dabartinių Kaune dar gyvenančių vokiečių. Susirinko visų pirma Karo muziejaus sodelyje prie amžinos ugnies bei nepriklausomybės kovotojų paminklo ir ten padėjo vainiką. Kunigas-poe-tas A. Franckaitis tarė žodį ir lietuviškai rašyto eilėraščių pagerbė visus laisvės kovose žuvusius. Po to vyko pirmasis po repatriacijos susitikimas iškeliavusių ir pasilikusių vokieškos kilmės žmonių. Kiek ten buvo kalbų, prisiminimų ir artimų giminių suradimų!

Spalio 25 dieną vokiečių delegaciją priėmė AT pirmininkas Vytautas Landsbergis ir išreiškė pasitenkinimą, kad ryšiai tvirtėja, kad ateityje bus glaudesni; tiki jis, kad iš šio susitikimo bus naudos abiem tautom ir abiem kraštam. Priėmimas rinkimų dieną įvyko labai šiltoje ir nuširdžioje atmosferoje. Delegacija išėjo iš parlamento rūmų sieloje sustiprinta, net paguosta, be to, dar įtikimai paraginta santykius su “savo žmonėmis” ir toliau uoliai puoselėti. A.F.

ALFRED FRANZKEIT

(ALFREDAS FRANCKAITIS)

PRIE AMŽINOS UGNIES

Jums, broliams, teko už laisvę kovot –
Tau, judriai liepsnelei, už juos tik liepsnot,
Apsaugot paminklą, priminti vaikams,
Įdiegti tos meilės ir naujakuriams –
Lietuvai, Tėvynei!

Paguldėte galvas Jūs mūsų laukuos,
Kas lanko paminklą, jums nusilenks,
Žinos, kad akmuo ir iš jo tėvotijos,
Kad jo laisvės dienos su jumis susiję –
Lietuva, Tėvyne!

Nusilenkiu Jums, nes buvau aš karys,
Ir žaidos sielų ir kūnų neb'įšys,
Bet galvą pakelsiu, išstarys drąsiai:
Mylėkime šalį, išpuoskime gražiai –
Lietuva, Tėvyne!

(Parašyta Kaune prie seno akmeninio paminklo Karo muziejaus sodelyje 1991.VI.3)

Lietuvių ekspedicija 1991 m. Sibiro Dolinkos politkalinių teritorijoje rado karcerį, kur buvo kankinami suimtieji. Nuotr. H. Paulausko

Lietuviška mokykla Maskvoje

Pokalbis su pradinės mokyklos prie Lietuvos ambasados Maskvoje “Šaltinėlis” direktore SOLVEIGA VALATKAITE ir ambasados darbuotoja, kultūros ir politikos patarėja DALIA BANKAUSKAITE

UGNIUS TRUMPA,

“Tėviškės žiburių” korespondentas

Sunkiai ir sėjamos, ir auginamos sėklos, kurias žmogaus ranka į žemę beria, bet dar sunkiau pasėti ir išauginti minčių ir idėjų vaisius žmonių galvose bei širdyse sėjamos. Ir nors labai sunkus tas darbas, bet vaisiai jo gražūs, ir ne vieną kartą jais naudotis gali.

Matyt panašios mintys kilo žmonėms, kurie nepagalėjo laiko ir jėgų tai veiklai, kurios gražūs želmenys rodo prasmę ateiti. Išties, pradinės mokyklos įsteigimas prie Lietuvos ambasados Maskvoje kol kas neturi jokių analogų, ir taps nauju puslapiu lietuviškosios mokyklos istorijoje po nepriklausomybės atgavimo. Sekmadieninės mokyklos yra gan dažnas reikšmingas didesnę lietuviškose bendruomenėse. Jų reikšmė yra jau pripažinta, nes jau ne viena karta lietuvių gali būti dėkinga joms už lietuviškumo išsaugojimą. Tuo tarpu lietuviška pradinė mokykla yra nauja kokybinė pakopa ir pavyzdys. Tačiau į šį faktą negalima žiūrėti paprastai ir kasdieniškai, ypač jei paklūni į mokinukų tarpą ir pajunti iš jų akių ir judesijų besiliejantį vaikišką energiją, o rusiškų žodžių sraute išgirsti čia pat gimstančią lietuvišką kalbą, kuri, nors ir sunkiai, sklinasi keliai per žodžių trūkumą.

Todėl šventinė diena mokykloje buvo ne vien rugsėjo 1 diena, bet ir, sprendžiant iš mokinių šypsenų, visos sekančios dienos. Tai, kad šis įvykis tapo tam tikra prasme valstybiniu įvykiu, parodė sveikini-mai Lietuvos AT pirmininko V. Landsbergio, Kultūros ir švietimo ministerio D. Kuolio, Lietuvos min. pirmininko A. Abišalos. Lietuvos ambasados Rusijoje ir savo vardu vaikus bei mokytojus pasveikino laikinasis reikalų patikėtinis E. Bičkauskas. Buvo gauti sveikiniai ir iš Rusijos Užsienio reikalų ministerijos bei iš Maskvos miesto tarybos. Kadangi mokykla buvo įsteigta prie Lietuvos ambasados, apie jos įsteigimo detales paprasčiau pasakoti Dalią Bankauskaitę – politinių ir kultūrinių reikalų patarėją.

— Kokia buvo ambasados reakcija į tokį pasiūlymą iš mokytojų pusės ir koks ambasados indėlis į mokyklos steigimą?

— Šią idėją nuo pat pradžios palaikė ambasada ir pirmiausia ambasados vadovas, laikinasis reikalų patikėtinis Rusijos federacijoje Egidijus Bičkauskas. Kai mokytoja Solveiga atėjo pas jį ir kreipėsi, pasakodama idėją, tai jis pasakė: “Kokios problemos? Ar vaikų yra? Jei taip, tai darome”. Tuoj pat nukeliavo iš ambasados raštai į švietimo ministeriją su prašymu įsteigti tokią mokyklą. Ambasada garantavo ir patalpas, ir visą kitą pagalbą, kuri tik bus įmanoma. Taip pat, tarpininkaujant ambasadai, per Rusijos kultūros ministeriją buvo gauti suoliai ir rusiški mokykliniai vadovėliai. Kadangi ambasada nuomoja patalpas kelioms firmoms, tai kreipėmės ir į jas, prašydami geranoriškai prisidėti. Jų pagalba buvo apmokėti pietūs vaikams, nupirktas benzinas ir išskirtas mikroautobusas vaikams į mokyklą atvežti. Taip

pat po truputį surinkti ir mokyklos baldai. Gaila, kad ilgą laiką buvo užvilktas mokyklos įregistravimas Lietuvoje. Faktiškai mokykla jau egzistavo, mokė vaikus, o oficialiai įsakymu įteisinta dar nebuvo. Tačiau dabar atrodo reikalingi jau pajudės. Kol kas mokytojos net atlyginimo negaudavo ir dirbo vien entuziazmo vedamos.

— Kaip vertinate šios mokyklos įsteigimą kultūriniu požiūriu?

— Kol kas tai tik faktas, ir tolimesnė jo reikšmė priklausys nuo mokyklos darbo. Ta prasme reikia padėkoti tėvams, kurie pasitikėjo naujai įsteigta mokykla ir jos kolektyvu. Tai, kas jau padaryta, ir tai, kas dar bus padaryta, yra mūsų veiklos Rusijoje rezultatas. Juk bet kuri politinė veikla, kurią mes čia atliekame, yra daugiau surišta su tos dienos problemomis ir ta prasme laikina. O lietuviškos mokyklos įsteigimas yra impulsas bendram lietuviškumo palaikymui tiek Maskvoje, tiek Rusijoje.

— Kuo labiausiai džiaugiasi vaikai?

— Mažyliams daugiau nudžiugino ne suaugusiųjų sveikiniai ir kalbos, o padovanotos įvairiaspalvės kuprinės bei Tauragės dramos teatro spektaklis. Taip pat vaikus aplankė būdamas Maskvoje AT pirmininkas V. Landsbergis, kuris susitikimo su vaikais metu įteikė jiems lietuviškas knygeles, pasiūkė apie jų mokslą.

Norėdamas sužinoti apie kasdienį mokyklos gyvenimą, pirmąsias pamokas, kreipiausi į mokyklos įsteigėją ir kol kas dar neoficialią direktorę Solveigą Valatkaitę.

— Jau prabėgo beveik pora mėnesių nuo pirmojo skambučio, todėl norėtusi Jus, kaip mokyklos pradininkę paklausti, ar mokykla, kokią mes matome šiandien, ir yra tai, kas buvo sumanyta?

— Praktiškai, šios idėjos link pastūmė jo sekmadieninė mokykla, kuri jau pernai veikė, ir buvo nemažai vaikučių, kurie jau šiemet turėjo eiti į pirmąsias klases. Tačiau labai gaila, kad lietuvių kalbos jie negali niekur daugiau girdėti, tik tai namuose, bet ir tai ne visada. Tendencija labai paprasta ir aiški: jei šeimoje mama lietuvi, o tėvas rusas, tai vaikas greičiausiai kalbės lietuviškai, nes daugiausia laiko praleidžia su mama. Tačiau, jei atvirkščiai, vaikas kalba rusiškai. Pavyzdžiui, sėdi mūsų klasėje Gediminas Vaičys ir per rugsėjo pirmąją jisai mokėsi pirmą lietuvišką žodį “ačiū”. Taip pat yra tėvų, kurie norėtų greitai laiku sugrįžti į Lietuvą, kur turėtų leisti vaikus į rusiškas mokyklas. O tai jau tragedija. Taip pat tikimės, kad atvykstantiems dirbti diplomatomams ir jų šeimoms tai bus gera parama. Taigi šios mintys ir pastūmėjo mokyklos link. Pirmuoju klausimu tapo programa, nes mokyti vaikus vien lietuvių kalbos mes negalime, nes po pradinių klasių jiems teks pereiti į rusiškas mokyklas ir jie tam turi būti paruošti. Taip pat norėjome, kad, kaip ir daugelyje mokyklų, bū-

(Nukelta į 5-tą psl.)

POGRINDŽIO METAI

Slaptosios spauštuvės sovietmečiu Lietuvoje

Primityviomis priemonėmis buvo dauginami įvairūs sovietų uždrausti leidiniai keliose vietovėse ir platinami visame krašte, slapstantis nuo KGB akių. Tai naujųjų laikų knygnešystė

PAULIUS PETRONIS,

Kaišiadorys

Esu kupiškėnas, kilęs iš proletariškos šeimos. Nuo 2 m. amžiaus augau prie pamotės. Buvome 3 broliai ir sesutė. Visi tarnavome pas ūkininkus. Tačiau, 7 metus piemenaudamas svetur, nepatyriau tokių skriaudų, kokias J. Baltušis kuria “Parduotose vasaros”. Man piemenavimo vasaros, su knyga rankose, davė savišviotos ir kultūrinio išprusimo pradžią. Kartu čia patyrėme daug nuosirdaus gerumo iš bolševikinę spaudą smerkiamųjų “žiaurių buožių” – būsimųjų Sibiro tremtinių... (Gražiausias atsiminimų man paliko iš kupiškėnų Gvarkarų kaimo Petras Balčiūnas su seserimi Emilija, kurie ištremti mirė Sibire. Jie nusikalto tuo, kad, būdami labai darbštūs, pavyzdinčiai vedė savo ūkį...).

Italijon pas saleziečius

Ganydamas labai mėgau skaityti knygas. Knyga man padėjo subręsti pilietiskai ir krikščioniškai – kaip lietuviui ir katalikui. O knygų senose Lietuvos kaimų sodybose nerūko: įvairiausių knygų rinkiniai, sukaupti nuo seniausių spaudos draudimo (XIX š.) laikų, gulėjo ūkininkų kletyse, palėpėse. Ypač turtingi knygomis – seniausiomis ir naujosiomis – buvo Balčiūnų namai, kur jauniausias iš keturių brolių Leonas studijavo Vytauto Didžiojo universitete. Jis man padėjo susiorientuoti Lietuvos istorijoje ir Nepriklausomos Lietuvos idėjose. O visa Balčiūnų šeima sustirtino manyje pagarbą tautinėms ir krikščioniškos tradicijoms.

Labai troškau mokyti, kad galėčiau prasmingai pašvesti savo gyvenimą Dievui ir Tėvynei. Savo gimtojoje Salamišės parapijoje 1932 m. baigęs pradžios mokyklą ir vienerių metų žemės ūkio kursus, toliau mokytiš neamačiau jokių perspektyvų. Bandžiau ieškoti, bet nepavyko surasti Lietuvoje nei įstaigos, nei žmogaus, kuris būtų sutikęs padėti. Tačiau padėjo man knyga(!). Ji padėjo man surasti rėmėją šalyje už Alpių kalnų. Svajonės virto tikrove. Po atkaklių pastangų, neįprastų nuotykių jau kitais metais (1933) mokiausi saulėtosios Italijos padangėje.

Lemtinga knyga

Ganydamas skaičiau knygas ne vien iš smalsumo. Jų turinyje ieškojau žinių, kurios galėtų man patarnauti gyvenimo kelyje. Viena labai sena knyga buvo ypač lemtinga. Tai Zavadskio knygyno leidinys, išleistas 1873 m. – “Zinė apie gidimo duszos ir kuna”. Tos knygos vienas skyrius mane ypatingai sudomino. Ten buvo kalbama, kaip Torino mieste (Italijoje) genialus kunigas Don Bosko globoja ypač neturtingus jaunuolius – juos moko, auklėja, padaro šviesiais žmonijai geradariais. Don Bosko esąs įsteigęs jaunimui įstaigą – “saleziškas uszkalas” įvairiose pasaulio šalyse.

Pas saleziečius Lietuvoje

Beieškodamas sužinojau, jog Don Bosko jau miręs 1888 m., bet jo pradėtoji veikla nemiršta: saleziečių institutuose mokslus eina ir jaunuoliai iš Lietuvos...

Pradėtųjų mokslą Italijoje man sutrukdė džiova. Teko iškristi iš kandidatų į saleziečius ir grįžti į Lietuvą. Bet 1935 m. vėl įsiprašiau į saleziečių įstaigą jau Lietuvoje – Skirsnemūnės Vytėnuose. Čia dirbome ir mokėmės iki 1940 m., kai bolševikai mus išvarė. Kai pokario metais laikinai bolševikai buvo leidę Saleziečiams Vytėnuose atidaryti progimnaziją, dirbau čia mokytoju. 1948 m. bolševikai vėl likvidavo šią įstaigą: suėmė kai kuriuos mokytojus, kunigus, o likusiems

buvo įsakyta per 6 valandas išsinešdinti į keturis vėjus...

Teko keisti profesiją. Pasi-dariau medicinos felčeriu. Dirbdamas kaimų ambulatorijose bei med. punktuose, arti-mai bendravau su liaudimi: šalia medicininių patarnavimų nešykštėjau žmonėms ir dvasinės paslaugos.

Prieš dvasinį žalojimą

Matydamas organizuotomis priemonėmis, net prievarta, vykdomą dvasinį jaunimo žalojimą, supratau, kad vienintelė man prieinama gelbėjimo priemonė yra gera knyga. Todėl rinkau iš žmonių prieškarinės laidos knygas. Jas patvarkęs, įrišęs, organizavau kaimuose skrajojančias “bibliotekėles”.

Mano pacientai ir Raudonojo kryžiaus draugijos nariai, ypač mokyklinis jaunimas, atėdavo į medicinos punktą, su užantyje paslėptomis knygom. Jas skaitė, dalinosi tarp savęs, domėjosi. Sulaukę pavasario, gegužės vakarais berniukai ir mergaitės patyliukais rinkdavosi į rimtų šeimų seklyčias, meldėsi, giedojo ir skaitė knygelėse tikėjimą ir dorovę žadinančias mintis... Ruošdavome ekskursijas, gegužinės, rengdavome uždarus pokalbius su jaunimu...

Deja, per mokyklas, oficialią spaudą, radiją buvo sistemingai vykdomas visuomenės nudvasinimas. Mano pastangos skiepti žmonėse dvasingumą nepasiekė plačiosios visuomenės: turėjo apsiriboti atskiromis šeimomis, mažomis jaunimo grupelėmis. Jaučiausi tarsi stoviu prie sraunios upės ir bandau su šaukštu sulaukyti galingą srovę, kuri viską neša, žemyn į dumblyną. Mačiau kaip skurdėjo jaunoji karta morališkai, neturėdama pačių elementariausių religinės-dorovinės literatūros leidinių: nebuvo iš ko pamokyti vaikus ruošiant Pirmąjį Komuniją, nebuvo iš ko melstis...

Stipresniais žingsniais

1960 m., dirbant Vievio rajone, gimė svajonė prasilaužti pro ateizmo tvirtoves užtvaras ir aprūpinti Lietuvos šeimoms bent elementarinę religinę literatūrą.

Kaune susipažinau su spauštuvės darbininku Benediktu Paulaičiu, kuris su džiaugsmu sutiko išleisti kun. J. Paukščio knygelę “Leiskite mažutėlius prie Jėzaus”. Spauštuvinius žavėjo knygelės šūkis “Prikelkime Lietuvą mūsų!” Jie uoliai ėmėsi darbo. Pasirodė korektūra. Alberto Aidičio rūpesčiu Vilniuje buvo padaryta 6000 fotografijų knygelėms prie autorinio lapo. Deja, B. Paulaitis buvo susektas, jo darbas konfiskuotas, o jis pats nubaustas kalėjimu. Tačiau bendradarbių jis neišdavė. Manoji skriauda – tik piniginiai nuostoliai (buvo sumokėta už spauštuvės ir foto darbus).

Atsargėsne linkme

Teko vėl grįžti nuo didesnių svajonių prie paprastesnių. Reikėjo apsiriboti oficialiai toleruojamomis visuomeninės veiklos formomis ir į šias formas įjungti daugiau pozityvaus turinio – visa, kas priklauso tikram žmoniškumui.

Mediko profesija buvo palanki tokiam darbui: profilaktinis darbas su mokiniais, su laukininkystės darbininkais. Raudonojo kryžiaus draugijos veikla, blaivybė, kova su nesveikais papročiais, sveikų tradicijų gaivinimas ir t.t.

Nors mano medicinos punktą Kauno rajone buvo įvertintas pirmaujančiu ir jin atėjo pereinamoji vėliava, iš raikomo pasigirdo pikti priekaištai ir grasinimai mane už veiklą perduoti teismui... Esą mano rengiami jaunimo vakarai, gegužinės yra apolitiški, juose nesigirdi tarybinių dainų, dainuojamos Maironio ir kitos senovės garbinančios “davatkiškos” dainos, jaunimas Viršužiglio kolūkyje nebestoja į komjaunimą, o tik į Raudonąją kryžių... Be to, per 100 jų išrašė į blaivybę, ekskursijų metu įėjo Veliuonos šventovėn...

Taip 1963 m. Kauno raikomo nutarimu, “už komunistinei ideologijai svetimą veiklą tarp jaunimo” buvau iš Viršužiglio med. punkto perkeltas į kolūkį “Kelias į komunizmą” ideologiniam perauklėjimui. (Kauno raikomo teigimu, ten pavyzdingiausia rajone partinė organizacija, ten aktyviai vykdomas ateistinis darbas). (Bus daugiau)

PADĖKA

A+ A

Mylimam vyrui ir žentui
ERICK SCHOEBE

tragiškai mirus, Lina Dumčiūtė-Schoebe, tėvai ir tėvukai, reiškia padėką visiems, kurie dalyvavo velionies gedulinėse pamaldose spalio 24 d. Šv. Kazimiero šventovėje, Delhi, Ontario. Ypatinga padėka Birutei Vytienai už šermenų organizaciją.

Liūdintys:

žmona Lina, tėvukai Čiuprinskai ir tėvai

Siūlome keliones į LIETUVĄ pigiausiomis kainomis

- Sutvarkome iškvietimus; draudą Kanados gyventojams ir svečiams
- Siunčiame pinigus į Lietuvą ir į Punkską
- Galime atvykti į namus
- Aptarnaujame lietuviškai

Kreiptis pas ELONĄ PUNKRIENĘ

Visais jums rūpimais klausimais prašom skambinti pirmadieniais – šeštadieniais nuo 10 v.r. – 18 v.v.

Tel. (416) 536-9222 arba (416) 532-0202

FAX: (416) 532-2180

Mūsų adresas:

1582 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A7 (Priešais Lietuvių namus)

Gruodžio mėnesį vykstame į Lietuvą. Galime nuvežti jūsų giminėms vaistus arba pinigų.

Raudonės pilies vartai

Nuotr. J. Mažeikos

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

LAISVOJE TĖVYNĖJE

DVIGUBA PARODA

Lietuvos valstybės muziejuje Vilniuje 1992 m. spalio 12 d. buvo atidaryta JAV ambasados duomenimis, 30.000 Lietuvos gyventojų buvo likę be telefoninio ryšio. Kai mo vietovėse nedirbo 270 telefono stočių, nes pakeliui ir jas buvo nuversta 2.500 atnamų. Vien tik atstatymo darbams reikės išleisti 10 milijonų talonų, Lietuvoje pakeitusių rublius. Tiek sniego ir su juo susijusio atšalimo Rytų Lietuva buvo susilaukusi tik 1956 ir 1976 m., o 1927 m. išliko net ir po spalio 18 d. susiformavusi nuolatinė sniego danga. Šiaip spalio mėnesį sniegas Lietuvoje ilgai neišsilaiko.

CUKRAUS FABRIKAI

Keturi Lietuvos cukraus fabrikai jau perdirba šiemetinių cukrinių runkelių derlių. Jie yra įsipareigoję nupirkti apie 700.000 tonų cukrinių runkelių, kurių 218.000 tonų parūpins Lietuvos ūkininkai. Perdirbus šią žaliavą, bus gauta apie 70.000 tonų cukraus. Ūkininkams pagal sutartį bus leidžiama už kiekvieną fabrikui pristatytą toną runkelių savikaina įsigyti 10 kg cukraus. Lietuvai aprūpinti cukrumi reikėtų perdirbti apie 1,3 milijono tonų runkelių. Tiek galima išauginti Lietuvoje, bet šį kartą vietinės žaliavos neužteks. Užsienyje teks pirkti 50-60.000 tonų pusgaminių. Sutartis jau pasirašyta su prancūzų "Sucden Kerry" firma, tariamasi su Kubos atstovais. Gamybos sezono pradžiai Panevėžio cukraus fabriko sumontuotos naujos centrifugos, Kėdainių fabrike – švedų firmos "Sockerboglager" viso cukrinių runkelių perdirbimo baro įrenginiai. Paveikė, padedant tai pačiai švedų firmai, pradėjo veikti didžiulė išspaudų džiovykla.

NETIKĖTA SNIEGO AUDRA

Spalio 22-23 d.d., seimo rinkimų išvakarėse, Lietuva užgriuvo netikėta sniego audra. Hidrometeorologijos centro vadovės Jūratės Mikalajūnienės pranešimu, spalio 22 d. Lietuvon atslinko Pietuose susiformavęs ciklonas. Buvo apskaičiuota, kad Lietuva jį palies tik šiltąja savo dalimi, bet staiga kryptelėjęs ir rytus vakariniai pakraščiai įtraukė šalio oro srovę. Vakarinuose ir centriniuose Lietuvos rajonuose lietus maišėsi su šlapdriba, o rytiniuose ją keitė sniegas. Ypač daug sniego buvo susilaukta Vilniuje, Dūkšte, Utenoje, Molėtuose, Zarasuose, Ukmergėje, Švenčionyse. Ten vidutinės sniego dangos storis siekė 10-15 cm, kai kuriose vietose – net 25-30 cm. Sniego danga nuvertė daug medžių, kurie grūdami nutraukė elektros ir ryšio la-

dus, nulažė jų atramas. Ryšių ir informacijos ministerio G. Žentelio pavaduotojo A. Basevičiaus pateiktais duomenimis, 30.000 Lietuvos gyventojų buvo likę be telefoninio ryšio. Kai mo vietovėse nedirbo 270 telefono stočių, nes pakeliui ir jas buvo nuversta 2.500 atnamų. Vien tik atstatymo darbams reikės išleisti 10 milijonų talonų, Lietuvoje pakeitusių rublius. Tiek sniego ir su juo susijusio atšalimo Rytų Lietuva buvo susilaukusi tik 1956 ir 1976 m., o 1927 m. išliko net ir po spalio 18 d. susiformavusi nuolatinė sniego danga. Šiaip spalio mėnesį sniegas Lietuvoje ilgai neišsilaiko.

DIDELI NUOSTOLIAI

Susisiekiama su Zarasų rajono Gražutės, Pasodės, Salako gyventojais buvo nutraukę ant kelių audros išguldę medžiai. Utenos, Zarasų, Ignalinos, Švenčionių, Vilniaus rajono urėdijų miškuose tiek išvartyta medžių, kad jų apskaitai paruošti reikės kelių savaitių. Labiausiai nukentėjo lapuočiai ir jaunuočiai. Spėjama, kad audra suniojo keliolika tūkstančių hektarų miško. Didelės žalos buvo padaryta elektros laidų linijoms. Elektrikams vėl reikės prie stulpų pritvirtinti apie 30 km laidų. Zarasų-Ignalinos ir Ignalinos-Daugpilio linijose sniegas nuplėšė net ir 110 kilovoltų laidas. Neveikė ir pora tūkstančių transformatorių pastatų. Elektros tinklų darbuotojai sunaudojo beveik visą benzina, laidų ir atramų atsargas. Kai kuriose Molėtų, Anykščių rajonų rinkiminėse apylinkėse net ir Lietuvos seimo rinkimų balsus teko skaičiuoti žvakių šviesoje.

GENOCIDO AUKŲ MUZIEJUS

Spalio 22 d. buvusiose Sovietų Sąjungos KGB saugumo rūmuose Vilniuje atidarytas Lietuvos genocido (tautųžudystės) muziejus. Iš tikrųjų jis tik pradėdamas steigti Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos bei Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijos iniciatyva. Sukviestiems žurnalistams B. Gajauskas ir ministeris D. Kuolys tegalėjo parodyti buvusios kalinio kameros KGB rūmų rūsyje. Vienoje buvo kalintas ir Aukščiausiosios tarybos atstovas B. Gajauskas. Kitos kameros visos sienos yra aptrauktos guma. B. Gajauskas paaiškino, kad šioje kameroje būdavo mušami tardomieji kaliniai. Guma norėta nuslėpti skausmą atnešus kalinių šauksmus. Buvusiose kamerosse įsteigta muziejus lankytojų lauks KGB kruvinosios veiklos slaptieji dokumentai, archyvinė medžiaga, kalinių ir tremtinių gyvenimą primenantys daiktai. Pasak kultūros ir švietimo ministerio D. Kuolio, naujasis Lietuvos genocido (tautųžudystės) muziejus liudys sovietinės imperijos padarytas žaizdas lietuvių tautai. Muziejus steigėjų laukia didelis darbas, nes KGB archyvuose rasta 43.000 politinių kalinių bylų. Didžioji jų dalis yra iš Stalino laikų. Reikės peržiūrėti dokumentinę medžiagą, apklausti išlikusius liudininkus, atkurti autentišką aplinką. V. Kst.

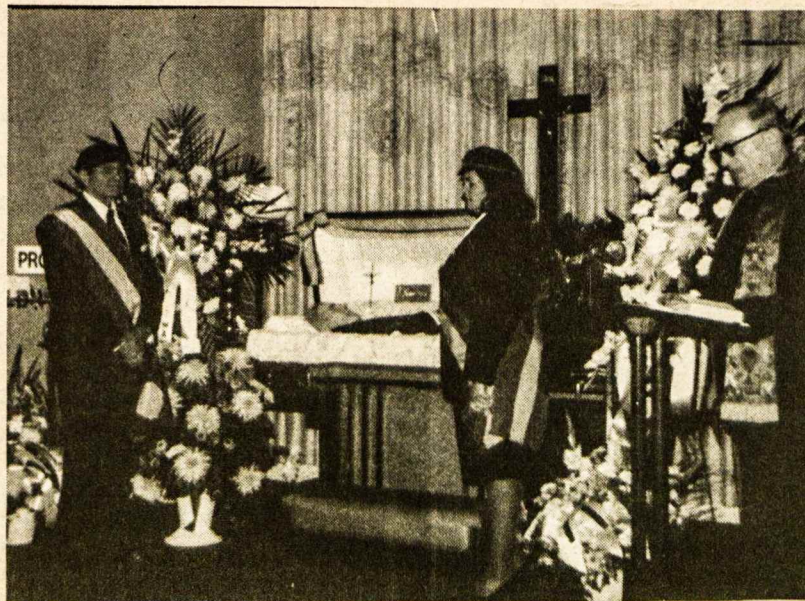
LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

Garbės sargyba prie teisininko a.a. ANTANO DIRŽIO karsto šerminėje Niujorke. Nuotraukoje – dr. J. P. LENKAITIS, ALDONA NOAKAITĖ-PINCH, kun. STEPONAS ROPOLAS, OFM

Užbaigė žemės kelionę

Š. m. spalio 13 d. savo namuose Woodhaven mirė visuomenininkas, teisininkas a.a. ANTANAS DIRŽYS.

Velionis gimė 1906 m. gegužės 25 d. Audros kaime, Rokiškio valsčiuje ir apskrityje. Gimnaziją baigė 1926 m. Rokiškyje. Studijuoti pradėjo Vytauto Didžiojo universitete Teologijos fakultete, vėliau perėjo į Teisių fakultetą, kurį baigė 1934 m. Sekančiais metais buvo paskirtas Suvalkų Kalvarijos apylinkės teisėju. Nuo 1938 iki 1940 metų buvo teisingumo ministerijos departamento direktorius. Užėjus sovietams buvo atleistas iš pareigų, vėliau suimtas ir kalintas Kauno kalėjime. Iš jo išlaisvino 1941 m. birželio 23 d., kai prasidėjo vokiečių – sovietų karas.

Vokiečių okupacijos metu vertėsi advokatura Šakiuose ir Kybartuose. Antrą kartą atslėnkant raudoniesiems į Lietuvą, pasitraukė į Vakarus, gyveno Vienoje, po karo – Memmingene, Vokietijoje. 1948 m. išvyko į Venesuelą, o 1958 m. persikėlė į JAV ir apsigyveno Niujorke.

Jau studentaudamas, A. Diržys įsijungė į visuomeninę veiklą, priklausė studentų "Neo-Lituanian" korporacijai ir buvo jos pirmininku. Baigęs studijas, stipriai veikė tautininkuose ir jaunlietuviuose.

Venezueloje buvo Lietuvių savivalpos bendruomenės centro valdybos sekretorius ir metraštininkas. Amerikoje pirminkavo "Neo-Lituanian" korporacijos filisterių sąjungai, dalyvavo SLA, ALTO, lietuvių teisininkų organizacijose. Taipogi reikėsi spaudoje, uoliai rėmė radijo

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančiams Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

The Lougheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury, Ontario

London, Ontario

LONDONO LIETUVIŲ CHORAS "PASVAISTĖ", sustiprintas naujų ir buvusių choristų balsais, sparčiai ruošiasi 15 metų sukakčiai lapkričio 21, šeštadienį, 6.30 v.v., Šiluvos Marijos parapijos salėje. Programa bus įvairi ir įdomi: sol. Irenos Černienės dainos, "gracinę balių" šokis, nauji kupletai ir "Pasvaistės" dainos. Po to – vakarienė, pasilinksminimas, šokiai. Visi nuširdžiai kviečiami drauge švęsti šią džiugią Londono mažos lietuvių bendruomenės meno vieneto sukaktį. Įėjimas suaugusiems – \$10, moksleiviams – \$6. Gr.P.

Calgary, Alberta

A.a. J. STANKEVIČIUS mirė 1992.IX.16 Kalgarije. Velionis buvo gimęs 1909 m. kovo 11 d. Kaune. Turėjo du brolius ir tris seseris. Abu broliai Juozas ir Adomas jau mirė, o taip pat sesuo Anelė. Lūdesyje paliko dukrą Elvyrą Krausienę, ženatą Arvydą Krausą, vaikaitę Veroniką, seseris – Felę Alchimcevičienę Lenkijoje ir Evaliną Matešonę Gudiijoje bei kitus gimnainčius.

Velionis po karo per V. Vokietiją išvyko į Australiją. Ten 1951 m. mirė jo žmona Ona. Australijoje jis su šeima išgyveno 25 metus ir vertėsi privačia prekyba. 1975 m. atvyko į Kanadą ir apsigyveno netoli dukters šeimos Kalgario mieste. 1985 m. čia mirė jo antroji žmona Mary. Velionis aktyviai reikėsi Kalgario lietuvių visuomenėje, nuolat ją rėmė, turėjo čia didelį būrį draugų ir bičiulių.

Ottawa, Ontario

PADĖKA

Po trijų per septynių savaites man padarytų operacijų su džiaugsmu stiprėjau mylimųjų tarpe. Nuširdžiausia padėką skiru savo miela vyrui Don, tėveliams, broliams, uošviams, visiems giminiams bei draugams iš arti ir toli. Už jūsų maldas, gėles, rūpesčius ir nesibaigiančią meilę, nuoširdžiai dėkoju. "Vingio" ansamblo draugė-gams – lietuviškas acūti. Liksiu visiems ir visados labai dėkinga.

Jūsų – Loreta Lukšaitė-Cassidy

• Paremkite "Tėviškės žiburį" auką, rėmėję ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi – "TŽ" leidėjai

Hamiltono "Gyvatara" šokėjai, atlikę programą savo ansamblio koncerte lapkričio 7 d. Jaunimo centre

AMBER GLOBUS UNITED TRADE INC.

Giminių pervežimas iš Montrealio Mirabel orauosčio į Torontą ir atgal.

- Lėktuvų bilietai į Baltijos kraštus ir atgal skrendant STERLING AIRWAYS – Toronto-Kopenhaga-Vilnius nuo \$799 įskaitant mokesčius. Kaina priklauso nuo sezono.
- 21st Century Travel Insurance Co. Drauda Kanados lankytojus – \$1.15 dienai.
- Dolerių pristatymas iš rankų į rankas per 2 savaites.
- Automobilų pristatymas laivais į Baltijos kraštus.
- Naujų "Bielarus" traktorių, naujų automobilių "Lada" pristatymas.

Mūsų adresas:
257B Willard Ave., 2nd floor, Toronto, Ontario M6S 3R1
Tel. (416) 604-8446 FAX (416) 604-9436

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki...3%	asmenines paskolas ... 12.25%
santaupas 2.75%	nekiln. turto pask. 1 m. 7.75%
kasd.pal.taupymo s-ta ... 2.25%	nekiln.turto pask. 3 m. 8%
90 dienų indėlius 6%	Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
1 m. term.indėlius 6.50%	Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.
1 m. term.ind.mėn.pal. 6%	
3 m. term.indėlius 6.50%	
RRSP ir RRRIF (pensijos).....2.75%	
RRSP ir RRRIF 1 m. 6.50%	
RRSP ind. 3 m. 6.50%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Taikoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Jūros šaulių "Švyturio" kuopa Detroite turi vasaros mėnesiais labai populiarią "Pilėnų" stovyklavietę prie Mičigano Mančesterio. Siemietinis veiklos sezonas "Pilėnuose" buvo užbaigtas gražia rudens sekmadienio popietę gamtoje spalio 18 d. Išvyką suorganizavo kuopos valdybos pirm. Bronius Valiukėnas. Atvykusios svečios pavaišino švyturiečiai ir švyturietės.

A.a. Mykolo Minikausko, rugpjūčio 21 d. mirusio savo namuose Westbore, Mass., neteko Worcesterio lietuvių kolonija. Velionis, iš Lietuvos atvykęs 1912 m., pradžioje dirbo Worcesterio, o vėliau 35-rius metus tvarkė prie Graftono miestelio įsigytą pienų ūkį. Gyvenimą sudrumstė ankstyva žmonos Elenos, dukrų Marijos ir Elenos mirtis. Pats velionis, globojamas sūnau Antano, mirė sulaukęs 99-rių metų. Palaidotas rugpjūčio 24 d. iš Šv. Kazimiero lietuvių parapijos šventovės Notre Dame kapinėse šalia žmonos Elenos. Gedulines Mišias klebonas kun. V. Parulis koncelebravo su daugeliu į laidotuves atvykusiu kunigu.

BALFO direktorių suvažiavimas, įvykęs 1992 m. spalio 10 d.

Detroite, Šv. Antano lietuvių parapijos patalpose, aptarė dėl populiarių įvykių pasikeitusius labdaros reikalus. Bendrą šalpos vaizdą suvažiavusiems direktoriams padėjo susidaryti Marija Rudienė, Kostas Čepaitis ir Albinas Dzirvonas. 1991 m. šalpai Lietuvoje drabužiais, avalyne ir pinigais buvo išleista \$86.892. Didžiausia paramos dalis teko iš Sibiro tremties grįžusiems seneliams ir ligoniams. Šalpa Lietuvon buvo siunčiama per Tremtinių ir politinių kalinių sąjungą. Dabar siuntiniai siunčiami tiesiogiai pagalbos reikalingiems asmenims Lietuvoje. Didesnės pagalbos reikia ir Lenkijos lietuviams Suvalkų trikampyje. Pagrindinis dėmesys pernai teko ligoniams ir vaikams. Buvo pasiūsta beveik 1.100 siuntinių, kainavusių \$70.900. Lietuvių šalpai iš viso ten išleista \$103.704. Pietų Amerikos lietuviams pasiūsta finansinė \$1.535 parama, Vokietijos lietuviams – \$450. BALFas, persiųsdamas aukas Vasario 16 gimnazijai, prie jų kasmet iš savo iždo prideda \$3.600. Naujiems lietuviams ateiviams į JAV pernai maistu ir drabužiais suteikta \$10.000 parama, pinigais – \$7.940. Negalima užmiršti ir BALFO paramos čia gydyti atvežtiems vaikams bei jų palydovams. Finansinės paramos sulaukė ir beviltiškoji būklėje šiame krašte atsidūrę ateiviai. Direktoriams buvo primintas didelis skirtumas tarp atvykusiuoju iš Lietuvos ir iš Suvalkų trikampio. Pirmieji vengia jiems parūpinto prastiesio darbo ir net jo atsisako, o antrieji mieliai dirba ir susitaupę grįžta namo. Koncertinę programą BALFO direktorių suvažiavime atliko muz. Stasio Sližio vadovaujamas vokalinis moterų vienetas, padainavęs lietuvių liaudies ir kompozitorių sukurto originalių dainų. Sekmadienio Mišias, skirtas mirusiems ir gyviems BALFO veikėjams, atnašavo Šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas.

Australija
A.a. Vladas Patašius, Lietuvos kariuomenės kapitonas, sulaukęs aštuoniolikos metų, mirė Adelaidėje 1992 m. spalio 2 d. Kilme velionis buvo kaunietis, mokėsis "Aušros" ber-

niukų gimnazijoje, baigęs Lietuvos karo mokyklą. II D. karo metais velionis pasitraukė Vokietijon, Lietuvoj palikęs žmoną, dukrą ir sūnų. Australijon atvykęs 1949 m., gyveno Sidnėj ir Adelaidėje. Gedulines Mišias Šv. Kazimiero koplyčioje spalio 8 d. atnašavo ir pamokslą sakė klebonas kun. J. Petraitis, MIC. Su velioniu Adelaidės lietuvių sąjungos vardu atsisveikino V. Neverauskas, pensininkas – E. Dukas, lietuvių namų archyvo – J. Lapšys. Antroji atsisveikinimo dalis įvyko Centennial Park kapinių krematoriume. Ten ALB Adelaidės apylinkės vardu kalbėjo A. Šerelis, ramovėnų – J. Bočiulis. Laidotuvių apeigas atliko klebonas kun. J. Petraitis, MIC. Jų dalyviai sugiedojo Tautos himną.

Tradicinį pavasario balių Adelaidės lietuvių katalikų centre rugsėjo 26 d. surengė vietinė lietuvių katalikų moterų draugija. Svečius pasveikino jos valdybos pirm. S. Vasiliauskienė. Pavasariu dveklė gausiomis gėlėmis papuošta salė. Grojo vokiečių orkestrėlis, nuotaikingomis melodijomis priminęs pokarinės Vokietijos stovyklose praleistus laikus. Baliaus dalyvių laukė skanūs patiekalai, gera loterija.

Britanija

Britanijos lietuviai surinktomis aukomis nupirko invalidams vaikams vežioti specialiai įrengtą greitosios pagalbos automobilį. Spalio 4 d. jį pašventino ir kelionė į Vilnių palaimino Londono lietuvių Šv. Kazimiero šventovės klebonas kun. Dr. Jonas Sakevičius, MIC. Spalio 19 d. autobusas jau buvo pristatytas Vaikų ugdymo centrui Vilniaus Karoliniškėse. Autobuso perdavime dalyvavo DBLS valdybos narys D. Kasparas, P. Žiurenkas, F. Senkuvienė ir H. Piščiūnė.

Tautos šventės minėjimą Mančesterio lietuvių klube 1992 m. rugsėjo 12 d. surengė DBLS skyrius. Jam vadovavo skyriaus valdybos pirm. Arkadijus Podvoiskis. Paskaitą skaitė iš Londono atvykęs DBLS centro valdybos pirm. Juras Alkis, pagrindinį dėmesį skirdamas dabartinėms lietuvių išeivijos problemoms. Jis pabrėžė, kad išeivija, Lietuvai atstačius nepriklausomybę, yra atlikusi savo didįjį uždavinį. Dabar jau galima grįžti laisvon Lietuvon. Esą negrįžimas yra susietas su Lietuvos atsisakymu. Deja, išeivijos lietuvių jaunimas neskuba grįžti tėvų žemėn. Tad Lietuvos seime reiktų turėti užsienio lietuvių atstovą, galintį iškelti naujas lietuvių išeivijos problemas.

Vokietija

Teisininkas Juozas Kairys, kilme švenčioniškis, gimęs 1902 m. spalio 20 d., atšventė devyniasdešimtąjį gimtadienį. Sukaktuvininkas, nuo 1952 m. gyvenantis Miuncheno priemiestyje Ludwigsfelde, yra baigęs Vytauto Didžiojo universitetą Kaune teisių ir teologijos-filosofijos fakultetus. Nepriklausomai Lietuvoj jis dirbo teiseju Kaune ir Vilniuje, lektoriumi policijos mokykloje ir liaudies universitete Vilniuje. Vokietijon pasitraukęs 1944 m., liko pokario metais, kai kiti lietuviai veržėsi į užjūrius. Sukaktuvininkas reikėsi pavasarininkų, skautų, ateitininkų organizacijose, Darbo federacijose. Jam taipgi teko būti ir VLIKo vykdamosios tarybos nariu, bendradarbiauti išeivijos lietuvių spaudoje.

Jeigu norite praleisti Kalėdas ir Naujuosius metus su draugais ir giminėmis Kanadoje arba Lietuvoje,

naudokitės "STERLING AIRWAYS" ir "LITHUANIAN AIRLINES" skrydžiais TORONTO-VILNIUS ten ir atgal

tik \$599 plus mokesčiai jeigu išvyksite iš Vilniaus
gruodžio 2, grįšite gruodžio 17
\$699 plus mokesčiai jeigu išvyksite iš Vilniaus
gruodžio 2, grįšite sausio 14
\$799 plus mokesčiai jeigu išvyksite iš Toronto
gruodžio 3, grįšite gruodžio 16
arba sausio 13

Apie šias keliones teiraukitės:
EDERSEN world tours inc.

Tel. (416) 882-5470 FAX (416) 882-5472
Nemokamai: 1-800-268-9049/8063

Dėl rezervacijų kreipkitės į savo kelionių agentūras.

RE/MAX
Roseland Realty Ltd., Realtor
Independently Owned and Operated

Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė
Patarnauja lietuvių kalba.
Burlingtono, Hamiltono ir Oakvillės apylinkėse.
Nemokamas namų įvertinimas

720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line: (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

(416) 333-3500

Užsienio lietuvių seimas Amerikoje

Pasaulio lietuvių bendruomenės aštuntojo seimo 1992 liepos 1-4 d.
Lemonte, JAV, sveikinimai, nutarimai ir padėkos

1. Pasaulio lietuvių bendruomenės seimas sveikina:

a. seses ir brolius tėvynėje, savo darbus atstatančius demokratiją Lietuvoje;

b. Lietuvos tikinčiųjų bendrijų vadovus, keliančius tautos dvasiškumą;

c. Lietuvos sportininkus pasaulinėje olimpiadoje.

2. PLB seimas įpareigoja kraštų bendruomenių valdybas intensyviai veikti savo kraštų vyriausybėse, kad jos darytų spaudimą Rusijai, reikalaujamos neatidėliojant išvesti iš Lietuvos teritorijos rusų kariuomenę, kuri sudaro nuolatinę grėsmę ir Lietuvos piliečiams, ir kitoms Baltijos regiono valstybėms.

3. PLB seimas dėkoja Lietuvos respublikos Aukščiausiajai tarybai už įstatymų pataisas, teikiančias sąlygas užsienyje gyvenantiems lietuviams atstatyti Lietuvos respublikos pilietybę, ir prašo ją suteikti svetūr gimusiam lietuvių jaunimui galimybę įgyti Lietuvos respublikos pilietybę, neprarandant gyvenamo krašto pilietybės.

4. PLB seimas įpareigoja PLB valdybą išstudijuoti galimybes teikti paramą buvusios Sovietų Sąjungos teritorijoje besikuriant lietuvių bendruomenėms, jeis suporuojant su jau stipriai įveikiantis lietuvių bendruomenėmis.

5. PLB seimas įpareigoja visų kraštų lietuvių bendruomenių valdybas ypatingu būdu paminėti

75-ją Lietuvos nepriklausomybės sukaktį 1993 metais.

6. PLB seimas reiškia savo solidarumą lietuviams Seinų-Punsko krašte, Gudijoje, Rusijos federacijoje, Karaliaučiaus srityje ir pveda PLB valdybai kreiptis į jų gyvenamų kraštų vyriausybes, tarptautines organizacijas, konferencijas bei kitus forumus reikalaujant, kad lietuviams būtų suteiktos tos pačios teisės, kaip jos yra teikiamos tautinėms mažumoms Lietuvoje.

7. PLB seimas, įsitikinęs pasaulio lietuvių jaunimo kongresus nauda ir reikalingumu ugdati lietuviško jaunimo tautinį sąmoningumą, įpareigoja PLB valdybą, glaudžiai bendradarbiaujant su Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga remti VIII-jo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošimą Europoje.

8. PLB seimas įpareigoja PLB valdybą sudaryti PLB konstitucijai peržiūrėti komisiją, kuri artimiausiu laiku pasiūlytų pakeitimus, atspindinčius pasikeitusias sąlygas Lietuvai atgavus nepriklausomybę.

9. PLB seimas įpareigoja PLB valdybą sudaryti Ekonominės pagalbos Lietuvai komisiją, kuri kraštuose organizuotų analogiškas komisijas, kurios efektyviai rūpintųsi teikti savo kraštų ekonominę pagalbą Lietuvai.

10. PLB seimas pritaria Lietuvos vyriausybės skiriamai paramai lietuvių išlaikymui už Lietuvos ribų gyvenančiose lietuvių bendruomenėse ir įpareigoja PLB valdybą

dybą, kur įmanoma, remti Lietuvos pastangas.

11. PLB seimas ragina kraštų bendruomenes organizuoti paramą Vilniaus senamiesčio atnaujinimo darbams ir ekologinėms problemoms išspręsti.

12. PLB seimas pareiškia, kad lietuvių išeivija, jausdama Lietuvos gyventojų ir išeivių vieni kitų pažinimo, supratimo ir nuolatinių ryšių stoką, mato reikala Lietuvos parlamente turėti bent vieną atstovą, užtikrintą Lietuvos konstituciją. Atstovas būtų renkamas PLB seimo sesijoje ar korespondenciniu būdu.

13. PLB seimas įpareigoja kraštų bendruomenių valdybas, artimai bendradarbiaujant su PLB valdyba, rūpintis liuanistiniu švietimu ir tautiniu auklėjimu, steigti liuanistines mokyklas, tobulinti mokslo priemones ir, Lietuvos respublikos Kultūros ir švietimo ministerijai padedant, parūpinti lietuvių kalbos mokytojus.

14. PLB seimas įpareigoja PLB valdybą paruošti lietuvių bendruomenės istoriją, su kuria turi būti supažindinami liuanistinių mokyklų mokiniai.

15. PLB seimas visus ragina remti Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje. Kraštų Bendruomenės įpareigojamos sudaryti palankias sąlygas mokiniams, norintiems lankyti Vasario 16 gimnaziją.

16. PLB seimas dėkoja Lietuvos respublikos Kultūros ir švietimo ministerijai Dariaui Kuoliui už pažadėtą paramą liuanistinių mokyklų mokinių tėvynės pažinimo programoms.

17. PLB seime per svarstybas apie kultūrą išryškėjo daug poreikių, kuriems patenkinti reikia konkrečių planų, kad būtų ugdomas lietuvių išeivijos kultūrinis kūrybingumas. PLB seimas įpareigoja PLB valdybą ir kraštų bendruomenių valdybas:

a. skatinti savo praeities programų ("oral history") paskleidimą ir įgyvendinimą, suteikiant reikalingą finansinę pagalbą to projektui išvystymui;

b. neatidėliojant sudaryti kultūrininkų, kultūrinių vienetų ir kultūrinių vertybių kartoteką;

c. konkretizuoti įvairių projektų (archeologinių, geografinių, kraštotyros, istorijos, tautotyros ir kitų) išeivijos jaunimo tautinio sąmoningumo kėlimo planus su Lietuvos Kultūros ir švietimo ministerija;

d. sudaryti projektus su Lietuvos kultūriniais vienetais ar kultūrinėms įstaigoms, tarpininkaujant Lietuvos Kultūros ir švietimo ministerijai, kurie būtų naudingi išeivijos kultūros kokybės pakėlimui pedagoginiu ir informaciniu pagrindu;

e. numatyti ir paruošti vadovėlaviniu programas pagal kultūrinių vienetų ir organizacijų poreikius;

Jauni pranciškai – kandidatai iš Lietuvos ruošiasi tapti vienuolijos nariais lietuvių pranciškonų vienuolyne Kennebunkporte, JAV-se. Viduryje (stovi) jų vadovas kun. BERNARDAS GRAUSLYS, OFM

Nuotr. E. Barnausko

f. koordinuoti (PLB valdybai) didelių švenčių (dainų, tautinių šokių, kitų) organizavimą, kuriose dalyvauja ne vieno, bet kelių kraštų vienetai;

g. rengti regioninius festivalius ar kitokius kultūrinius pasirodymus, kad bendruomenių mažesnės apylinkės būtų skatinamos dirbti ir tobulėti;

h. atrankos būdu padėti jaunimui, vadovams ir mokytojams ilgiau pabūti Lietuvoje ir aktyviai įsijungti į tenyšką folklorinę, archeologinę, kultūrinę, visuomeninę ir gamtos apsaugos veiklą;

i. skatinti išeiviją daugiau dėmesio kreipti į kitus Lietuvos rajonus, kad ne vien tik Vilnius ir Kaunas susilauktų užsienio paramos.

18. PLB seimas dėkoja:

a. Lietuvos respublikos vyriausybės min. pirmininkui Gediminui Vagnoriui, Kultūros ir švietimo ministerijai Dariaui Kuoliui ir Ryšių su užsienio tautiečiais tarnybos viršininkui Audriui Antanavičiui už aktyvų dalyvavimą seime;

b. Lietuvos respublikos Aukščiausiajai tarybai, vyriausybei ir Vilniaus miesto merui už pažadėtą patalpą ir paramą steigiant PLB būstinę Vilniuje;

c. buvusiai PLB valdybai ir jos pirmininkui dr. Vytautui Bieliauskui, visoms komisijoms ir talkininkams už nuosirdų darbą, koordinuojant Pasaulio lietuvių bendruomenės veiklą per praėjusius ketverius metus;

d. buvusiai Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybai ir jos pirmininkui Alvydui Sapliui už jų darbą per lemtingus praėjusius ketverius metus;

e. Septintojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso Pietų Amerikoje

rengėjų komitetui, jo pirmininkei Arianei Rastauskaitei ir visiems kongreso darbo talkininkams visame pasaulyje už puikų laiką, lėšas ir pasišventimą sutelkti pasauliui pasklidusį lietuvių jaunimą naujam mūsų tautos gyvenimui. Jų pastangomis padėtas tvirtas pagrindas tęsti jaunimo ateities uždavinius aštuntajame Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese;

f. Seimo rengėjų komitetui, jo pirmininkui Broniui Nainiui, JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkui Kazliui Laukačiui, JAV LB Lemonto apylinkės pirmininkui Kestuičiui Sušinskiui, jų valdyboms ir talkininkams, sudariusiems gerą sąlygą seimo darbams;

g. Pasaulio lietuvių centrui už patalpą ir Bronei Nainienei bei jos talkininkams už globą seimo metu;

h. visiems seimui sveikinusiems ir jo pasėdžioose dalyvavusiems svečiams;

i. visiems seimo talkininkams ir remėjams, spaudai, radijui.

PLB seimo prezidiumas –

VYTAUTAS KAMANTAS
RASA KURIENĖ
PAULIUS MICKUS

PLB aštuntajame seime dalyvavo 19 Bendruomenių atstovai: Argentina, Australija, Belgija, Brazilija, Didžioji Britanija, Estija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada, Latvija, Lenkija, Maskva (Rusija), Moldova, Sibiras, Sant Peterburgas (Rusija), Šveicarija, Ukraina, Urugvajus, Vengrija, Vokietija.

Nauja PLB valdyba 4-rių metų kadencijai (1992-1996): pirmininkas BRONIS NAINYS, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas PAULIUS MICKUS, vicepirmininkai – RIMAS ČESONIS, KOSTAS

Lietuviška mokykla Maskvoje

(Atkelta iš 3-čio psl.)

tų dėstoma užsienio kalba. Didžiausias sunkumas buvo taip išdėstyti šį tikrai didžiulį krūvį, kad jis netaptų mažyliams nepakeliama našta. Todėl mes sutrumpinome pamokas iki 35 minučių, kurių pilnai pakanka. Pamokas nutarėme pradėti 10 valandą ryto, kad vaikų nevargintume ankstyvu kėlimu. Taip pat darome ilgą pertrauką po trijų pamokų, per kurią vaikai šoka ir žaidžia, o po to dar dvi pamokos ir pietūs.

— Gal galėtumėte papasakoti, kaip jūsų mokyklą vertina tėvai? Turint galvoje, kad vaikai gyvena didžiuliam mieste, kuriame ir šiaip daug sunkumų su transportu, ar netampa tėvams ir vaikams nepakeliama našta atvykti į mokyklą?

— Mes jau iš anksto žinojome, kad šios problemos bus. Todėl reikia nulenkti galvas prieš tuos tėvus, kurie pasiryžę savo vaikus leisti į šią mokyklą. Yra vaikų, kuriems į mokyklą tektų važiuoti dvi valandas. Kas yra buvęs Maskvoje, tas žino, kad po dviejų valandų važiavimo miesto transportu galima tikėtis gultis ir miegoti. O juo labiau mažiesiems vaikams. Todėl mano pirmoji sąlyga buvo transporto suradimas. Taip mes nusprendėme perimti tą krūvį, kuris senosios sistemos laikais buvo paliekamas spręsti tėvams. Tačiau problema šiuo klausimu nemažai, nes kol kas naudojamos ambasadų mikroautobusai. Mes Maskvą suskirstėme į pietų ir šiaurinę dalis, tai mums reikia dviejų autovežimėlių, kad laiku atvežtų vaikus. Kitą autovežimį mums duoda statybinė firma "Ranga". Kadangi ji jiems taip pat reikalinga ir nėra specialiai paskirta, tai niekad neturime tvirtų garantijų. Be to, reikia pridėti ir nuolat didėjančias benzino kainas. Mes turime rėmėjus – UAB

DOČKUS, VACYS GARBONKUS, VYTAUTAS KAMANTAS, dr. PETRAS KISIELIUS, MILDA LENKAUSKIENĖ, dr. VITALIJA VASAITIENĖ; sekretorė BANIUTĖ KRONIENĖ.

Naujas PLB valdybos adresas: PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, Lithuanian World Community, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439 USA. Telefonas 708-257-8714; FAX 708-257-9010.

PLB būstinės Vilniuje adresas: PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, 2026 Vilnius, Gedimino pr. 53, Lietuva-Lithuania. Tel. 7-0122-61-34-41. FAX 7-0122-22-68-96.

"Audra" iš Kauno, kuri mums apmoka benziną, tačiau po pasakutinio pabrangimo mums jau pradeda nebeužtekti pinigų, o dar reikia ir vairuotojų darbą apmokėti. Kol kas vaikus vakare po darbo pasiima tėvai, bet artėjant žiemai norėtusi ir šią problemą išspręsti. Turint autovežimius galima būtų rengti ir ekskursijas į kinus, parodas, o geriau pasirušius gal ir į Lietuvą pavažiuoti. Mes tikimės, kad atsiras ir žmonių, ir firmų, kurios panorės mums padėti. AT pirmininkas V. Landsbergas, viešėdamas mūsų mokykloje, žadėjo mikroautobusą.

— Turint galioje jūsų mokyklos originalumą, kyla klausimas apie jūsų programas: kaip ir kokių pagrindu buvo jos sudarytos? Taip pat įdomu pažvelgti ir į jūsų pedagoginės veiklos perspektyvas. Ar manote plėsti mokyklą arba bent išlaikyti dabartinės veiklos plotmę?

— Kadangi mes negalėjome laukti kol kas nors ją sudarys, teko patiems imtis šio darbo. Reikia pažymėti, kad mokyti vaikus Maskvoje yra visai kas kita, negu mokyti rusus ar lenkaičius Lietuvoje. Mes neturime lietuviškos aplinkos Maskvoje, kurioje galima būtų stiprinti gaunamas žinias. Jie niekur praeidami Maskvos gatvėmis nepamatys lietuviško užrašo. Todėl visą metodiką kuriame ir patikriname patys. Šiuo metu mokome lietuvių, rusų, anglų kalbų, matematikos, tikybos, dailės, muzikos ir šokių. Taip pat turime kai kuriuos būrelius, kurių veiklą žadame išplėsti ir mokyti įvairių amatų. Na, o didžiausias planas būtų pilnos vidurinės mokyklos įsteigimas.

Baigdamas pokalbį apie naująją lietuvišką pradinę mokyklą Maskvoje, norėčiau paprašyti žmones, kuriuos sudomino ši mokykla ir jos problemos, parašyti jos mokytojams ar mokinukams. Jūsų dėmesys tikrai neliks be atsako. Adresas: Lietuviškoji mokykla "Šaltinėlis", Vorovskogo 24, Moscow 121069, Russia.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Prima pacientus pagal
susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus prima pacientus
ir vakarais

Miestiečiai šala, kaimiečiai šyla

Aplankius artimuosius Lietuvos kaimuose darbymečio metu

Atvažiavau į Lietuvą jau baigiantis rugiapjūti. Laukuose dar parpė kombainai, surenkantys grūdus ir paliekantys šiaudų tumulus. Kur-ne-kur dar matėsi ir nenuimti javų plotų. Grūdų derlius šiemet Lietuvoje buvo bent trigubai menkesnis, negu pernai. Kraštai labai nualino visą vasarą trukusi sausra. Tokių karščių, be lietaus tris mėnesius nėra buvę šimtą metų. Todėl Lietuvos vyriausybei tenka gerai pasukti galvą, iš kur pirkti grūdų papildymą duonai ir pašarams, o svarbiausia – kur gauti pigiau. Į pagalbą Lietuvai žada ateiti kai kurios stiprios Vakarų valstybės, tarp jų – JAV ir Kanada.

Dėl sausras šiemet Lietuvoje žymiai mažiau užderėjo ir runkelių, bulvių. Kai ruošiausi atgal Kanadon, nuo rugsėjo vidurio prasidėjo bulviakasis. Kas tik gyvas kaime, išskubėjo į laukus. Kai kurios žemės ūkio bendrovės, ūkininkai, kuriems trūksta darbo rankų, kviečiasi talkon ir miestiečius. Už tokį darbą brangiau mokama, nes derlių reikia sudoroti kuo greičiau, kol neužklupo rudeniniai lietūs.

Beje, nemažai žemdirbių, ku-

rie suspėja anksčiau nuvalyti savo laukus, ateina į pagalbą kaimynams. Lietuvos kaime nuo seno galioja paprotys, kad kaimynas iš kaimyno už pagalbą pinigų neima. Už pagalbą atsilyginama gerais pietumis. Todėl vėl nudžiugau išgirdęs nuo vaikystės primirštą suvalkiečių posakį: "Talka – pilvo alga".

Atseit, jeigu padėjai kaimynui, galėsi gerai pasisotinti, o priejus reikalui – jis tau pagelbės, ir tu galėsi parodyti savo vaisingumą.

Bulviakasi pradėjo ir mano giminaičiai Kelmėje. Pusseserė Stefa Rimkienė sakė, kad sau bulvių tikrai užteks. Jos vyras Jonas pajaukavo, esą gerai šiais laikais turėti namą su nuosavu šildymu:

– Dideliems miestams jau dabar trūksta mazuto, o aš sau suolių aplinkui bet kada galėsiu pasirinkti.

Lietuvos žmonių laukia nelengva žiema. Tačiau jie pasirūpė atlaikyti visus sunkumus, kad tik mūsų gimtinė būtų laisva. Kuo galime, padėkime jiems.

Algimantas J. Dudaravičius,
Lietuvos-Kanados bendrovės
NERIS, INC., pirmininkas

Nauja akcinė bendrovė Lietuvoje

Naujai įsteigta Lietuvoje elektroninių reikmenų įmonė "Neris Inc." Kaune ir Vilniuje gavo pradžią tuojau po Kanados vyriausybės Lietuvos dē jure pripažinimo 1991 m. rudenį. Tai laisvos rinkos rėmuose komercinė įmonė. Jos 51% akcijų pasilikus visam laikui Lietuvos piliečių rankose, kad išlaikytų ekonominę nepriklausomybę.

Jos pagrindiniai steigėjai Lietuvoje – "Organizuotos technikos specialaus projektavimo biuras" Vilniuje (54 Pylimo g-vė) ir "LETA" valstybinės įmonės (Draugystės 17, Kaune).

Jos direktoriai yra patyrę tos rūšies pramonės vedėjai inžinieriai. Mano pareiga yra sukaupti pradinį kapitalą, kurio apimtis yra \$250,000.00.

Įteisinant "NERIS INC." Lietuvoje buvo išduotas Lietuvos respublikos Ekonomikos ministerijos pažymėjimas Bi 91-406, įmonės kodas 1004961. Įmonė įregistruota 1991 m. lapkričio 7 d. Įteisinimas Kanadoje bendrovės "Lithcan Neris Investments Inc." išduotas Consumer and Corporate Affairs ministerijos, pažymėjimas nr. 282404-3, Otavoje 1992 m. birželio 8 d. Vienos akcijos kaina kan. \$5.00. Yra Kaune pastatas (virš vieno milijono dolerių JAV), pervaistas "Neris Inc." bendrovei.

Pati pradžia sukaupimui kapitalo didžiulioje priklausau nuo Šiaurės Amerikoje gyvenančių tautiečių noro prisidėti prie Lietuvos ekonomijos atkūrimo. Daug gabii ir darbščii žmonių yra šių dienų Lietuvoje. Savo investicijom Jūs padėsite įsijungti į Vakarų pasaulio laisvąją rinką Lietuvoje pagamintom prekėm. Bendrovės akcijų vertė pakils ir, laikui bėgant, atneš dividendus. Dabar geriausias laikas įsigyti šio pradinio kapitalo akcijų.

Adresas: **A. J. Dudaravičius, 10726-107 Street, Edmonton, Alta, T5H 2Z1, Canada.**

ALGIMANTAS J. DUDARAVIČIUS,
"Lithcan Neris Investments Inc."
bendrovės pirmininkas

Important Information For Parents

In January 1993, the new Child Tax Benefit begins.

What is it?

The Child Tax Benefit combines the existing Family Allowances and tax credits for children into a new tax free, monthly payment. It also includes a new supplement for low income working families.

The benefit provides more money for children – \$2.1 billion more, over five years – and targets money to those families who need it. In fact, most families will receive more money than they do now.

What are the improvements?

The benefit is fairer and simpler. It is designed with a very important goal in mind – to ensure that the money reaches the families who need it, as quickly as possible.

- The monthly payments are tax free.
- Because benefits are delivered each month, parents no longer have to wait until the end of the year to claim child tax credits.

- There is no need to make annual applications – benefits are automatically calculated from the tax returns you file each year.
- Benefits can be adjusted quickly when there is a change in your family, such as the birth of a child.

What do I have to do?

Watch your mailbox.

A special information package is being sent to people who currently receive Family Allowances. Please read it carefully. It tells you how the benefit is calculated and how much you will receive if your family qualifies.

If you have not received your information package by the end of November, please call this toll-free number: 1-800-387-1193. (For service in French, 1-800-387-1194).

In January the new monthly benefits will begin.

Please remember to file your 1992 income tax return to continue to qualify for the Child Tax Benefit.

The Brighter Futures Initiative.

As part of the Federal Government's Brighter Futures Initiative, the new Child Tax Benefit is an important step toward providing a brighter future for our children. By working together, we ensure that every Canadian child looks forward to a brighter future.

Nepraraskime didelio turto

Vasario 16-sios gimnazija Vokietijoje

Iš Vasario 16-sios gimnazijos gauta informacinių duomenų, su kuriais labai verta susipažinti.

Po karo Vokietijoje gyveno daugiau kaip 60 tūkst. lietuvių įvairiose pabėgėlių stovyklose. Vienu metu veikė net 25 lietuvių gimnazijos. Jos visos sunyko, kai prasidėjo tautiečių emigracija į užjūrus.

Tuo laiku Lietuvių bendruomenė Vokietijoje, vadovaujama Prano Zundės, įsteigė vieną gimnaziją ir ją pavadino Vasario 16-sios vardu. Pirmiausia patalpas gavo Diepholzo kareivinėse, vėliau persikėlta į Rennhofs pilį Hiutenfelde prie Mannheimo. Šias patalpas surado kun. Alfonsas Bernatonis, kapucinas, kuris rūpinosi lietuvių katalikų sielovada.

Pradžioje gimnaziją lankė tik Vokietijoje gyvenantys lietuviukai. Vėliau dėmesį atkreipė mokinių tėvai ir iš kitų kraštų. Mokiniai atvyko iš Šiaurės ir Pietų Amerikos, Australijos, Afrikos ir kitų kraštų. Gimnazija tapo viso pasaulio lietuvių aukštesnioji mokykla.

Pritaikyta programa

Mokiniai, gyvenantys Vokietijoje, mokosi pagal Vokietijos gimnazijų programą, abiturijos egzaminai laikomi vokiečių švietimo vadovybės priežiūroje. Plačiai pripažintas aukštas gimnazijos mokslo lygis. Brandos atestatai pripažįstami visame pasaulyje.

Mokiniai iš JAV ir Kanados X-je ir XI-je klasėje mokosi stiprintai lituanistinių dalykų. Atvyksta mokinių, baigusiu vietines gimnazijas. Čia jie stipriai yra mokomi lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos ir geografijos. Pvz. iš Pietų Amerikos atvykę lietuviukai, nemokėdami lietuvių kalbos, per metus išmoksta susikalbėti lietuviškai. Kiekvienas mokytis mokosi lietuvių, vokiečių ir anglų kalbų. Dar gali pasirinkti prancūzų, rusų ar lotynų kalbas.

Pasitaiko mokinių, kurie nori baigti Vasario 16-sios gimnaziją ir įsigyti vokiečių brandos atestatą. Tokių baigusių tarpe pasitaiko gerų mokinių. Pavyzdžiui nurodoma Vilija Bijūnaitė iš Kanados, geriausiai gimnazijos istorijoje 1991 m. išlaikiusi baigimo egzaminus. Jos pažymių vidurkis, kaip pažymi gimnazijos direktorius A. Šmitas, buvo pats geriausias Vokietijoje.

Iki šiol gimnazijoje mokėsi 1,500 mokinių. Per paskutiniuosius 10 metų iš 500 mokinių 200 buvo iš Vokietijos, 300 iš užsienio valstybių. Skaičiai rodo, kaip pažymi direktorius, kad mokyklos išlaikymas neturėtų būti tik Vokietijos valdžios rūpestis, bet viso pasaulio lietuvių reikalas.

Ar verta svetur turėti lietuvių gimnaziją?

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, toks klausimas gali lengvai iškilti. Bet apsižvalgius pastebėta, kad kitos, net didelės tautos – kaip vokiečiai, prancūzai, italai, graikai išlaiko savas mokyklas užsienyje, kad išieiviai galėtų mokytis kalbos, pažinti krašto kultūrą, iš kurio jie yra kilę. Juo labiau turėtų rūpėti lietuviams, kaip mažai tautai, Vakaruose išlaikyti vienintelę savo gimnaziją.

Rugsėjo 8 d. – Tautos šventės proga Vasario 16 gimnazija surengė išskylančią Odenvaldo kalnus. Kalno viršūnėje poilsiauja mokytojai. Iš kairės: B. Lipsienė, E. Tesnau, G. Venckuvienė ir kun. E. Putrimas. Apačioje: smagią išskylančią Odenvaldo kalnus džiaugiasi Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Iš kairės: R. Slankauskaitė (Liet.), J. Viebernaitė (Vok.), E. Sulcaitė (Vok.), A. Balaišytė (Kan.), L. Phillips (JAV), V. Sruoginis (JAV)

Nuotr. M. Šmitienės

Ji šiuo metu įgauna naują uždavinį, tampa susitikimo vieta tarp Lietuvos ir užsienio lietuvių jaunimo. Šiais metais iš 103 mokinių, 22 yra iš Lietuvos, 2 iš Kanados, po vieną iš Argentinos ir Australijos, 2 iš Urugvajaus, 6 iš Brazilijos, 2 Seinių krašto ir 57 iš Vokietijos, mergaičių – 51, berniukų – 52.

Mokiniam iš Lietuvos yra speciali papildoma programa, kad jie greičiau išmokyti vokiečių kalbą, susipažintų su Vokietija ir įsigytų vokišką brandos atestatą. Vokietija yra artimas Lietuvos kaimynas, ryšiai tarp abiejų kraštų yra itin svarbūs ir naudingi Lietuvai. Gimnazija gali paruošti Lietuvai gerai vokiškai kalbančių žmonių.

Geros sąlygos

Vasario 16-sios gimnazijoje yra visokeriopai geros sąlygos. Mokiniai naujose patalpose gyvena po du, o kartais ir po vieną kambarį. Kambariai turi visus patogumus. Berniukų bendrabutis pastatytas 1987 m., o mergaičių atnaujintas 1990 m. Patalpose yra koplyčia, biblioteka, patalpos susirinkimams. Taipogi yra didelis parkas su sporto aikštelėmis.

Hiutenfeldo miestelyje galima visko nusipirkti. Arti taip pat yra gydytojai, vaistinės ir ligoninės. Arti ir Lietuva. Vėlykų atostogoms organizuojamos ekskursijos į Lietuvą aplankyti savo gimines, pamatyti kraštą.

Iš Vasario 16-sios gimnaziją užsuka pravažiuojantys ir kitus kraštus kultūriniai ansambliai su programomis. Dažnai aplanko Lietuvos valdžios ir Bažnyčios atstovai, šiaip žymūs žmonės randa laiko pabūti su mokiniais. 1994 m. vasarą gimnazija yra pakviesta dalyvauti Lietuvos dainų šventėje Vilniuje.

Gimnazija labai reikalinga

Gimnazijos direktorius pastebi – reikia susirūpinti ir neleist gimnazijai uždaryti. Jie atlieka svarbų darbą savo tautiečiams ir kraštui. Pirmenama, kad saleziečių lietuvių progimnazija Italijoje, Sv. Antano gimnazija Kennebunkpore ir Putnamo lietuvių bendrabutis Amerikoje užsidarė daugiausia dėl lėšų stokos.

Vokiečiai gimnazijos išlaikymui skiria du trečdalius lėšų. Lietuviams reikia pridėti tik trečdalį. Bet labai svarbu neprarasti šio trečdaliu. Tautiečiai, gyvendami pasiturinčiose šalyse, ypatingai turėtų parodyti savo geranoriškumą ir savo aukomis paremti svarbų lietuvišką švietimo židinį – Vasario 16-sios gimnaziją.

Lietuvių bendruomenė Vokietijoje yra įsigijusi didelį medžiaginį turą. Pastatytas naujas bendrabutis, atnaujinta pilis. Iki šiol visa tai kainavo 13,4 mil. vokiškų markių. Iš jų 8,2 mil. paskolino Vokietijos valdžia. Šių pinigų nereikia grąžinti, kol veiks gimnazija.

„Nepraraskime šių patalpų. Neuždarykime savo išieivijos lietuvių centro, nes mums jis yra reikalingas. Todėl ir toliau remkime Vasario 16-sios gimnaziją ir joje besimokantį išieivijos ir Lietuvos jaunimą“ – sako gimnazijos direktorius A. Šmitas. Gimnazijos adresas: Privatsches Litauisches Gymnasium, Lorsche Str. 1, Lamperheim-Hiutenfeld 6840, Germany. A.

Vasario 16 gimnazija išpūdingai paminėjo Tautos šventę – rugsėjo 8 d., kuri buvo ir padėkos bei džiaugsmo šventė Lietuvai atgavus nepriklausomybę. Mokiniam kalba Vokietijos parlamento narys dr. Klaus Kuebler

Nuotr. M. Šmitienės

Žvilgsnis į ateitį Č. SENKEVIČIUS

Lietuvių bendruomenės veikėjai svarstė veiklos klausimus Toronte • Bandymai surinkti žmonių nuomones • Iš kur atsiranda nauji darbuotojai?

Dvi priežastys gilina rūpesčių dėl mūsų organizuotos Lietuvos lietuvių bendruomenės ateities: smarkiai retėjančios gretos ir atgauti nepriklausomybę tvirtinantį Lietuvą, kuriai reikia visokeriopos paramos ir pagalbos. Ateities netikrumas suteikia progą kai kurių veikėjų pareiškimams: mes savo padarėme, kam rūpi lietuvių, tegrįžta Lietuvon, kuri jau laisva. Rodos, paprasta ir logiška. Deja, nerealų. Grįžtančiųjų skaičius nebus didelis, todėl išieivija neišvengiama. Klausimas tik – kokia ji bus toliau, kaip išsilaikys, kas liks, o kas turės keistis bei prisitaikyti prie antros ir jau netrukus prie trečios išieivijos kartos.

Žvilgsnis į ateitį sutelktiniu būdu jau buvo mestas KLB kultūros ir švietimo komisijų suorganizuotame suvažiavime 1992 m. balandžio 25-26 d.d. Mississaugos Anapilyje su šūkiu „Mes ir 2001 metai“. Tuo rūpesčių bei spėliojimų „ledai“ lyg ir buvo pralaužti. Po to KLB krašto valdybos posėdžiuose apie išieivijos ateitį ir prisitaikymą naujiems poreikiams nenustota kalbėti. Valdybos nariai nutarė tą klausimą palikti KLB XV-tosios krašto tarybos pirmojoje sesijoje 1992 m. spalio 31 d., kas ir buvo padaryta.

Svarstybos

Antroji popietinė šios sesijos dalis paskirta svarstyboms, prieš tai atitinkamai pasirengus, panaudojus apklausos anketas. Pradėta Č. Senkevičiaus įvadinėmis mintimis. Nustatyta, kad „išieivijos veiklą sujudino du reiškiniai: nepriklausomybė atgavusi Lietuvą ir užaugusi nauja veikėjų karta, kuri perima tėvų bei senelių suorganizuotos bendruomenės vadovavimą“, kad žvilgiant į ateitį būtina pažūrėti į nuietą kelią.

„Ką šiandien matome, kuo naudojamesi – matyti neužtenka. Būsimieji vadovai turi žinoti, kaip visa tai atsirado“, norint ar prireiktų „tuos atradimus gerinti“. Pašnekesys paliesta organizacinė struktūra, kas įsteigta, kas padaryta. Tai „lietuvių pamatai išieivijoje“, tarnavę „bendruomenės tikslui – išlaikyti lietuvių ir prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo darbų“. Nueitas kelias suskirstytas į keturis dešimtmečius, kurių kiekvienas turėjo būdingų bruožų. Suminėti jų pavyzdžiai, paliečiant ir veiklos kryptis – mūsų pačių sudėliotos ir grynai išorinės. „Negerovės nemažą visuomenės dalį atšaldė (...) trintis negalėjo būti patraukli idealiau žiūrint į lietuviškuosius reikalus (...) todėl dažni apsisprendimai buvo – visai nesiimti“.

„Šiandien būklė pasikeitusi (...) Lietuva nepriklausoma valstybė“. Politiniai uždaviniai, jei dar nepasibaigė, tai jau visiškai pasikeitė. Šalia to atsirado daugybė naujų uždavinių, kilo baimė, ar įstengsime įveikti visa, ko iš mūsų Lietuva gali tikėtis. Iš kitos pusės – „plėtėsi ir kita baimė: o kas bus su mumis, kur mes savo vaikus vedame, kur patys nueisime?“ Pasipylė klausimų daugiau, negu atsakymų. Ir šioje pynėje „ryškėja tik viena tiesa, būtent – išieivijų vaikiai nėra išieiviai, nors toliau mes kalbame apie išieiviją“. Formalus požiūris, žinoma, nesaisto veiklos planų, „tačiau būtų klaida tikėtis, kad išieivijų vaikiai (...) galės veikti kaip veikė jų tėvai ar seneliai“. Į lietuvių išlaikymą

iš esmės pažvelgus „išlikimo problema buvo ne išieivijų, bet jų vaikų“. Jei tikslai liks tie patys, „kyla klausimas, kokiomis priemonėmis tai bus daroma“. Seima su lietuvių kalba etc. nurodyta pagrindiniu lietuvių išlaikymo centru. Dabar „keičiantis bendruomenės narių sudėčiai, gali tekti spręsti pažiūrų klausimą, būtent – kas gi yra lietuvių bė ne Lietuvoje gimusių žmonių: idealas, paveldėjimas, tyčinis savitumas ar tėvų užsispyrimas“.

Šalia orientacinių problemų iškeltas ir veiklos užnugario klausimas – lėšos: „praprasti aukoti ir raginti, kad kiti aukotų“. Atkreiptas dėmesys ir į vis plačiau pasireikiantį vengimą įsipareigoti. Gal tai ženklas, kad laikas kai ką suprastinti, ryžtantis net iki struktūrų keitimo“. Visi pakitimai bus geri, jei „nepažeis užsibrėžtų tikslų“ ir išliks lietuviški.

Apklausos duomenys

Apklausos suvestinę pagal gautas įvairaus amžiaus torontiečių anketas pateikė Ant. Rygelis. Atsiliepė 42 žmonės, kurie suskirstyti į tris grupes: I grupė iki 20 metų amžiaus; II-oji nuo 20 iki 50 metų amžiaus; III-čioji vyresni negu 50 metų. Į klausimą, kas KLB veikloje šiandien svarbiau – išieivija ar Lietuva – atsakė (nurodyta nuošimčiais): I grupė – 50% išieivija, 50% Lietuva; II-oji grupė – 72% išieivija, 28% Lietuva; III-čioji grupė lygiai kaip ir pirmoji – po 50%.

Analizuojant veiklos sritis, į klausimą, kas svarbiausia išieivijai, visos grupės atsakė: lietuvių išlaikymas. I-oji grupė atskirai pabrėžė kultūrinės veiklos būtinumą. Į klausimą apie pagalbą Lietuvai pirmumas teikiamas humanitarinei pagalbai. Politinei – keturis kartus mažiau. Bendrojoje veikloje, apimančioje išieiviją ir Lietuvą, pirmumas teikiamas lietuvių bei ir jaunimui. Finansinę pagalbą Lietuvai pabrėžia I-oji ir III-čioji grupės, kai tuo tarpu II-oji toli nuo jų atsilieka. Politinės pagalbos klausimui visos grupės vienodai didesnės reikšmės neskiria.

Pažiūrų skirtingumas priklauso ir nuo to, ar šeimoje yra vaikų ar ne. Pvz. II-oje grupėje šeimos su vaikais pirmumą skiria švietimui, bevaikės – keturis kartus mažiau. Bet už lietuvių išlaikymą bevaikės šeimos pasisako tris kartus stipriau negu šeimos su vaikais. Suvestinės lentelėje į akis krinta pirmumai kultūrinei veiklai, švietimui, lietuvių

vybės išlaikymui, humanitarinei pagalbai ir intensyviai bendradarbiavimui su Lietuva.

Suprantama, kad ne visi anketos atsakovai buvo atidžiau įsigilinę į klausimus ar juos suprato. Todėl matyti kiek ir prieštaravimų. Tokio tipo apklausa buvo įvykdyta bene pirmą kartą. Susirinkime pasisakyta, kad pagal galimybę apklausos anketas reikėtų paskleisti plačiau. Atliktas bandymas buvo naudingas. Nuomonių rinkimas kiekvieno atveju padės vadovams tiksliau orientuotis.

Iš kur veikėjai?

Žvilgsnio ateitin svarstybos baigtos klausimu: „Iš kur ateis KLB veikėjai?“ Energingai, jai įprastu entuziazmu ir tikrovės pripažinimu tą klausimą paliečia Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė. Kas yra bendruomenė? Ar kažkas šalia manęs egzistuojantis, ar aš pats? Tai klausimas, nuo kurio viskas prasideda ir vienaip ar kitaip pasisuks. Bendruomenę reikia išgyventi, jausti ją kaip neatskiriama asmens dalį taip, kaip šeimos narys jaučia kiekvieną kitą šeimos narį, pripažįsta, myli, gerbia, bendrai dirba, kartu pergyvena džiaugsmus ir nelaimas.

Vaikams neužtenka apie bendruomenę mokytis, į ją iš tolo žiūrėti. Nuo pat mažens jis joje turi dalyvauti. Vaikas po dainų ar tautinių šokių švenčių, jei jis aktyviai dalyvavo ar bent visa tai matė, ilgai dar tuo gyvena. Todėl tokioms didelėms šventėms, sutraukiančioms tūkstančius tautiečių, yra būtinos. Vaiko pasąmonė įstringa girdėti garsai, matyti reginiai, kurie padeda įsivaizduoti, įsijausti į dalykus, daugumos pripažintus svarbiais. Pripratusi, giliai įsivaizduojanti ir savon kultūron jaugusi karta nebebus abejinga jokioms veiklos apraiškoms. Naujų veikėjų paieškojimas nebus sunkus – jie patys ateis.

Galimas dalykas, ne vienas iš klausytojų neabejojo, kad tai įmanoma, pagalvojus apie kalbėtoją, kuri dar taip neseniai sugebėjo sujungti vieną pavargusią bendruomenės apylinkę, iš „numirusių“ prikelti lietuvišką mokyklą. Kiek šiandien panašių žmonių turime ir kiek dar galime naujų išauginti? Kad asmenybių stoka gali stoti skersai kelio gražiausiems planams ir plėsti ateities netikrumą, apie tai dar nesvarstysiu. Ir vis dėlto reikėtų.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Gėlių parduotuvė
"VICTORIA"
416 Roncesvalles Ave. (prie Turner & Porter laidotuvių namų)
Paruošiamės gėles įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t.
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai
Skambinti tel. 536-1994.

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Baranaukaitė-Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
tel.: verslo 769-3300 namų 769-1835
• Patarnauja lietuvių kalba
• Nemokamas namų įvertinimas.
2254 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1N6
Pirkite namus geresnei savo atečiai

Televizijos programa, sudominusi Ameriką

Ilgas žmogaus amžius, surištas su raudonojo vyno vartojimu?

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Manau, kad Š. Amerikoje gyvenantieji lietuviai yra girdėję bei matę televizijoje amerikiečių programas "60 minučių". Jos yra populiarios amerikiečių visuomenėje, nes randa naujesnių ir įdomesnių temų pirmiau, negu jos patenka į didžiulius laikraščius.

Prieš keletą mėnesių šios programos metu buvo iškelta įdomi mintis: kodėl vidurinio amžiaus amerikiečiai vyrai miršta širdies priepuoliu tris kartus daugiau, negu tokio pat amžiaus prancūzai? Pastarieji suvartoja 30% daugiau riebalų negu amerikiečiai. Jie daugiau rūko ir mažiau sportuoja. Kodėl yra šis skirtumas?

Pradėjus aiškinti kasdieninio gyvenimo būdą ir vartojamo maisto rūšis, paaiškėjo, kad vidutiniškai kiekvienas prancūzas išgeria dešimt kartų per dieną daugiau raudono vyno negu amerikietis.

Jau prieš daugelį metų gydytojai tikėjo, kad alkoholis, ypač raudonas vynas, sumažina širdies priepuolio pavojų.

Šis televizijos programoje cholesterolio klausimas pasidarė pirmaeilis radijo pokalbis visoje Amerikoje.

Didžiųjų Amerikos laikraščių puslapiuose – "New York Times", "Los Angeles Times", "Washington Post", "Chicago Tribune", "Boston Globe" ir kituose buvo parašyta daug straipsnių šia kontroversine tema.

Pirmąjį mėnesį nuo šios programos 1991 m. "60 minučių" transliacijos Amerikoje raudono vyno krautuvės, kurių lentynose buvo tėsčios, staiga pasipildė. Pardavimas padidėjo 46%, palyginus su praėjusiais metais. Sekančių metų mėnesiais pardavimas padidėjo 37%.

Kai 1992 m. liepos mėnesį ši "60 minučių" programa buvo pakartota, vyno pardavimas pašoko 49%.

Kodėl ši raudonojo vyno istorija turėjo tokia dramatišką ir staigią įtaką į amerikiečių visuomenę? Kodėl kitos kartais svarbesnės istorijos nesudaro tokio didelio įspūdžio?

Atsakymas į šiuos klausimus paliečia daug elementų: socialinių, verslo, įtaigimų, televizijos ir radijo pranešimus, sveikatos ir žinių organizacijas. Trumpiausiai ir tiksliausiai į šį reiškinį atsakė Amerikos televizijos komentatorius Safer: raudonojo vyno cheminė sudėtis turi specialią savybę: nuplauna kraują lastelėse vadinamas "platelets" su riebalų kiekiais. Šie riebalų kiekiai, užblokuoję arterijas, sukelia širdies priepuolį.

Įdomiausia, kad Amerikos valdžios įstaiga, kuri kontroliuoja alkoholio, tabako ir ginklų priežiūrą, leido Napa Valley vyno gamyklai Kalifornijoje prie kiekvieno vyno butelio pridėti užrašą, kad nuosaikūs raudono vyno vartojimas sumažina širdies priepuolio riziką.

Bendra prancūzų ir amerikiečių medicinos žinių nuomonė šiuo klausimu sutampa. Prancūzijos gydytojas Serge Renault iš Lyono pažymėjo, kad nėra kito vaisto, kuris sėkmingai padėtų išvengti širdies ligų, kaip nuosaikus alkoholio vartojimas.

Red. pastaba. Ar šios gydytojų nuomonės yra galutinės medicinos žodis, dar gali daugeliui kilti klausimas. Antra, ar su tomis nuomonėmis nesiejami medicininiai svetimi kokios nors naudos motyvai? O ką tuo klausimu pasakytų dr. J. Adamavičius?

Algirdas Vaičiūnas, Kanados lietuvių bendruomenės veikėjas, prie Kristijono Donelaičio kapo Tolminkiemio šventovėje Rytprūsioose

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Nauji pasiūlymai Kalėdų proga

Nėra papildomo mokesčio už persiuntimą

SIUNTINIAI LAIVU

95 C. už kg plius \$10 už patarnavimą

43 C. už sv plius \$10 už patarnavimą

SIUNTINIAI LĖKTUVU

\$4.50 už kg plius \$10 už patarnavimą

\$2.04 už sv plius \$10 už patarnavimą

Mes siunčiame naujus ir vartotus automobilius Į LIETUVĄ.

Garantuotas patarnavimas.

Nemokamas paėmimas iš namų – greitas pristatymas.

Pasinaudokite žemiausiomis kainomis

Kanadoje tik per

TORONTO: 141 Roncesvalles Ave., tel. 537-7914

MISSISSAUGA: 3615 Dixie Rd., Unit 11, tel. 238-6683

SCARBOROUGH: 3482 Lawrence Ave., tel. 439-7132

Gyvenimas scenai

Tarptautinio masto solistas-aktorius Vito Grossi – Vytautas Gruzdys, pasilgęs savo tėvynės Lietuvos

ANTANINA GARMUTĖ

Lietuvos žemė dainuoja Laisvės dainą, ir plieno paukščiai per Atlantą perneša į Tėvynę svečio šalyse įsikūrusių tautiečių širdies šilumą. Susirašinėjame su lietuviais iš JAV Vito Gruzdžiu. Jis – įdomios profesijos, juolab neeilinio likimo žmogus.

„Aš esu visuomet – širdyje ir sieloje – su partizanais!“ – rašo Vitas. „Skaitau, išėjo broliai! nuo pradžių iki galo. Ir nuo galo iki pradžių. Mano brangi pusėsėdė Kristina Šumauskaitė atsiuntė man šią knygą. Esu labai sujaudintas, net ašaras šluosčiau. Gerai žinau aprašomas vietas: Prienuos, Išlaužą, Balbieriškį, Šilavotą. Mano seneliai Šumauskai turėjo ūkį Gustaitynės kaime – ten prabėgo mano vaikystės vasaros. Seneliai palaidoti Išlaužo kapinėse. Rezistencijos dalyvis Juozas Lukša-Skirmantas – Daumantas yra mano jaunystės draugas. Vokiečių okupacijos metais susitikdavom su juo Žaliakalnyje, Vydūno alėjoje ir prie Zoologijos sodo. Ten iš jo gaudavau platinti slapto literatūros prieš nacių okupaciją. Pogrindžio leidinius išnešiodavau po gimnazijas, į universitetą ir Muzikinį teatrą. Dažnai Juozą matydavau tais pačiais tikslais Kauno senamiesčio turguje. Pažinojau jo brolius Jurgį ir Stasį. Bendravau su Juozu Lukša ir 1948-1949 m. Hanau stovykloje, Vokietijoje.“

Skirtingai negu daugelio jaunystės draugų susiklostė Vito gyvenimo drobė. Europoje gerai žinomo operos solisto-tenoro ir dramos aktorius Vito Grossi biografija prasidėjo Kaune. Čia, Šančiuose, 1925 m. spalio 24 d. gimė jis, lietuvis Vytautas Gruzdys. Kartu su tėveliais ir dviem broliais gyveno Žaliakalnyje, tylioje Žemuogių gatvėje. Baigė Jono Jablonskio mokyklą. Mokytojavo Kauno gimnazijose, dirbo aktoriumi teatre ir radijuje. 1944 m. birželio mėn. atsidūrė Vokietijoje. Po penkerių metų išvyko į JAV.

Pradžioje dirbo Luizianos cukraus plantacijose. Paskui dainavo ir vaidino Čikagos radijo programose. Trejetą metų tarnavo JAV kariuomenės daliniuose Korėjoje ir Japonijoje. Grįžęs į Čikagą, Šiaurės Vakarų universitete studijavo teatro meną, operą, muziką. 1956 m. Kalifornijoje, Los Angeles mieste pas tenorą Aleksandrą Grandą tobulino dainavimą. Vėl televizija ir teatral. Vaidina Šekspyro, Moljero dramose. Nauji vaidmenys ir miestų pavadinimai: San Francisco, San Diego, Dallas, New Orleans. 1965 m. vėl studijos – Italijoje. Svelnaus balso tenoras atlieka svarbiausius vaidmenis klasikinėse operose Europoje, Kanadoje, Amerikoje. Keičiasi scenos Italijoje, Ispanijoje, Austrijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje. Ir vėl Amerikoje. 1972 m. dainuoja Rudolfą Pučini operoje „Bohema“, 1975 m. – Alfredą Verdi operoje „Traviata“, Kavaradosi – Pučini „Toskoje“. Vitas Grossi – Germanas Čaikovskio operoje „Pikų dama“. Atlieka rečitalius. Dalyvauja operėčių festivaliuose.

Artisto gyvenimas – kaip nesibaigianti, audringa ir linksma fiesta. Jis gyvena teatru. Teatras – pirmas į paskutinę Vito meilę. Didysis gyvenimo siekis. Džiaugsmas. Prasimė. Kančia. Visur talentingą lietuvių lydi sėkmė bei pripažinimas. Tačiau artisto kasdienybė nepavydėtina: sunki, reikalaujanti ištvermės ir geros sveikatos. Didžiųjų kruvių ir emocijų įtampas fiziškai neišlaiko širdis. Du priepoliai. Insultas.

Vito Grossi sceninis gyvenimas baigėsi aštuntojo dešimtmečio pabaigoje. Pasitraukęs iš operos ir operetės pasaulio, jis tyliai bei ramiai gyvena vieno JAV didmiesčio apartamentuose („Nenoriu, kad mano adresas ir miestas būtų žinomi“). Jo gražų lyrinį tenorą ir išraiškingą vaidybą girdėjo ir matė pasaulio žmonės. Likimo ironija: tik ne Lietuva! Ne jo numylėta maža gintaro širdis žemėlapyje...

„Man negalima nervintis, pyktis, bartis. Gyvenu ramiai. Valgau visokius vaistus ir kas mėnesį lankau gydytoją. Sapnuoju Tėvynę. Skaitau lietuviškus laikraščius, kai kurių teks atsakyti – kam jie atstovauja?“

Vitas jautriai reaguoja į viską, kas vyksta Lietuvoje. Pačias naujausias žinias jis randa savo brolio – vilniečio Brunono Gruzdžio laiškuose (ir tai suprantama – Brunonas yra Vytauto Landsbergio padėjėjas). Jis mėgsta gauti laiškus ir rašyti juos pats. „Gavau naująją Kauno žemėlapi, tai žiūriu ir žiūriu...“

Jis rašo apie tai, kaip šiemet lankėsi Europoje, kur Austrijos sostinėje Vienoje operetės festivalyje susitiko buvusius scenos partnerius, dirigentus ir režisierius – jame vėl atgijo muzikinio gyvenimo vaizdai.

Kitame laiške Vitas domisi, kaip gyvena Lietuvos didvyriai – partizanai. Pergyvena rezistencijos dalyvių Vilijos – Vėlyvienės ir Mortos Linkaitės išėjimą iš gyvenimo. Siūnčia linkėjimus Antanui Lukšai ir Liepai – Antaninai Mackelienėi. Jis trokšta sužinoti, kas dainuoja svarbiausius vaidmenis Leharo „Linksmojoje našlėje“ ir Kalmano „Grafaitėje Maricoje“. Kokios „žvaigždės“ naujai sužibo Kauno Muzikiniame teatre? Jis nesupranta, kaip laisvoje Lietuvoje laisvi gali vaikščioti buvę tautos budeliai ir veikti teismai, neteisiantys išdavių?! Daug kas nesuprantama Vitui. Viena aišku: jis su mumis. Jo širdyje – Lietuva.

Į Tėvynę miškais ir pievomis atbrenda ruduo. Artėjantį gimtadienio progą linkime daug saulėtų dienų ir geros sveikatos mūsų tautiečiams – pasaulinio garso artistui Vitui Grossi – Vytautui Gruzdžiui.

• Laimė glūdi ne darbe, kurį mėgstame, bet pamėgime darbo, kurį privalome atlikti (J. M. Barrie)

JONAS NEVERDAUSKAS

Pakilusi pasaka

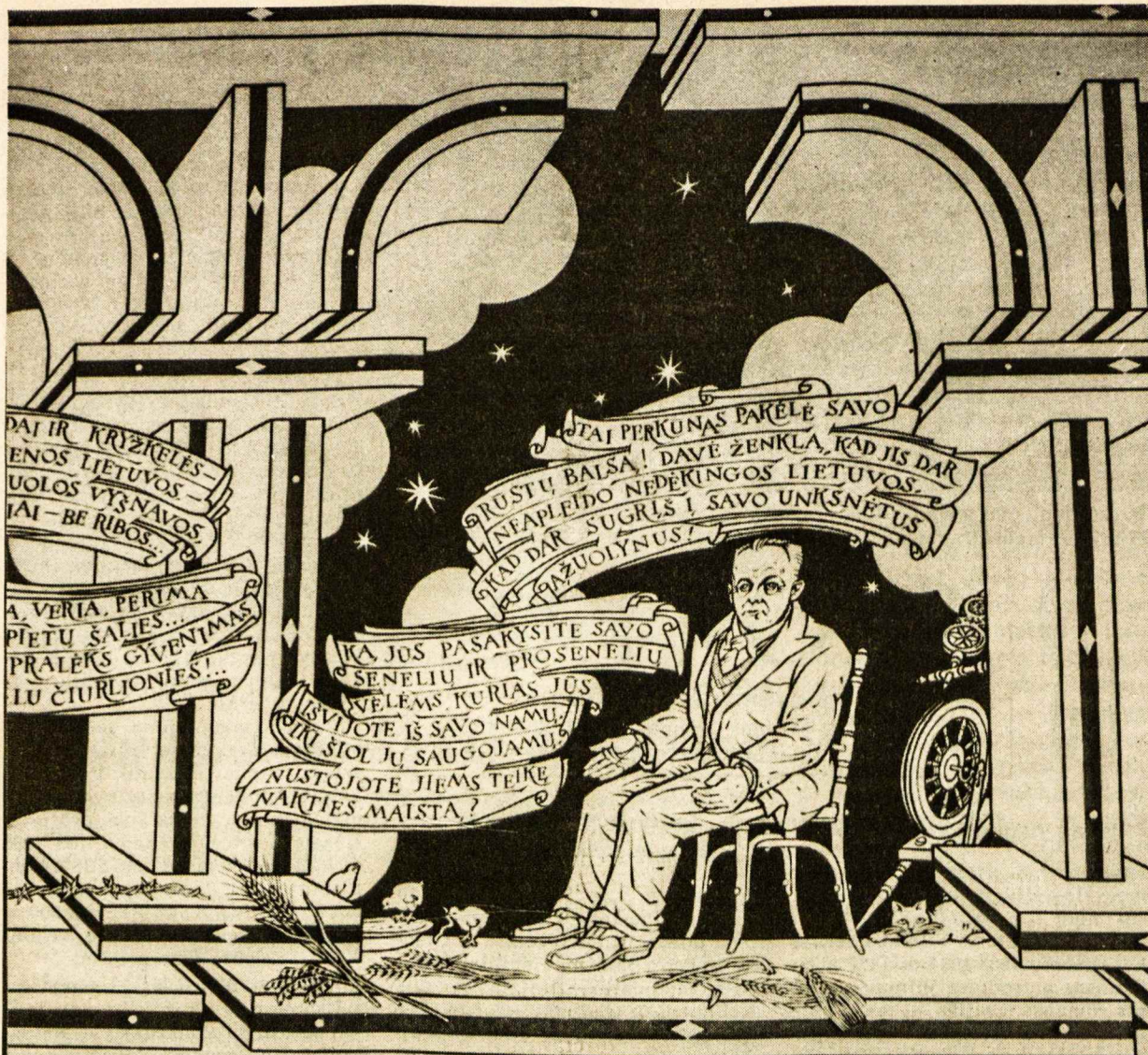
Iš drebulio perskeltos žemės, palaidota magnetinės audros, pakilo baltaplaukė pasaka: linų audinio skarelė uždengdama sudžiūvusius savo pirštus.

Aš pasaka, kad būčiau lengva, įaudčiau filosofų vardus: Platoną, Aristotelį, kad pagrįstų įstatymus kilti konstitucijom, kad motinos neparduotų savo kūdikį, ir visa, kas yra neparduodama.

Aš skridau nuo židinio liepsnos iš pirkelės į pirkelę tamsiais vakarais, motulės lūpmos sakydama vaikams, kad ten yra užburtos girios, žavios merginos ir narsūs kunigaikščiai. Aš tą sakiau, nes pasaka esu.

Aš vėl sakau, ką dabar matau: atvertę istoriją, iš jos valdovas tarė: „Mauras atliko savo, mauras gali eiti“. Išdavęs draugus nužudyti, mauras išėjo... Prie tako raudonos uogos sirpo, šiaurėj mėlynas sniegas tirpo.

O žeme, žeme, dabartine žeme, laukai aprūkę, apdulkėti, kur bitės žieduose dūzgė, krepšelin kraudamos medų – smala apteptos piktžolės ir lapai nukritę... Apie tai nelemta šnekėti, tik tylėti...

Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto priesalį-vestibulį dail. R. GIBAVIČIUS išdėkoro garsi Lietuvos žmonių atvaizdais. Šioje nuotraukoje – rašytojas VINCAS KRĖVĖ-MICKEVICIUS, kurio pelenai iš JAV-bių perkelti į Lietuvą ir palaidoti Subartonių kaimo kapinėse

Nuotr. Alf. Laučkos

Vakaras su „Sutartine“

JAV LB Klivlando apylinkės valdyba sąžiningai tęsia seną Lietuvybių dienų tradiciją. Iki šiol Lietuvių dienos ribojosi vieno rudens savaitgalio renginiais. Šiais metais prieš dvi savaites buvo surengta mugė, kurią trumpa programa pajavirino Klivlando tautinių šokių grupė „Grandinėlė“.

Antroji Lietuvių dienų dalis įvyko spalio 24 d. vakare Dievo Motinos parapijos auditorijoje su iš Toronto atvykusio „Sutartinės“ dainos vieneto programa „Atsiliepi dainoj“. Dviejų jaunų vyrų ir keturių jaunų merginų ansamblis atvėžė įvairių ir jaunatvišką repertuarą.

Jam vadovauja Lietuvoje muziką studijavusi Nijolė Be-

notienė, kuri, šalia gražaus balso, groja keliais muzikos instrumentais. Danutė Pargauskaitė akompanuoja akordeonu ir elektroninės klaviatūros aparatu. Šalia jų, žavios Zita ir Daina Gurklytės ir du gražiabalsiai vyrai Aras Naušėdas ir Paulius Sukauskas sudaro „Sutartinės“ vienetą.

Programą pradėjo „Sutartinės“ vadovė Nijolė Benotienė, humoristiškai pasiskųsdama, kad „niekas mūsų nepristato, o mes per liūtį iš Toronto važiuojame“. Ji pranešė, kad du vieneto nariai neatvyko, todėl iš anksto atsiprašė už nesklaidumus, bet buvę per vėlu atšaukti koncertą. Ji publiką supažindino su vieneto nariais, visus prajuokindama savo komentarais. Aras Naušėdas anot jos, visada juokiasi, vos parodžius pirštą, o Paulius Sukauskas „intensyviai ieško merginos“... Danutė Pargauskaitė ji pristatė kaip vieneto akordeonistę, o Danutė publikai pristatė Nijolę ir aiškino sutartines.

Programos metu publika nepastebėjo „nesklaidumų“, tik gėrėjosi nuostabia dainininkų klauša, įdomiu balsų suderinimu ir gyva scenos laikysena su vaidybiniu elementu. Dainuojant „Augo putins“, publika turėjo pritariti plojimais pagal scenoje duodamus ženklus. Prieš dainuojant „Šarkela, varnela“, vadovė skundėsi „nedrausmingu išveijomis jauniui“, o į sceną grįžo merginos, jau labai „moderniai“ apsirengusios – trumpomis suknelėmis ir didelėmis juodomis skrybelėmis, už kurių kyšojo milžiniškos plunksnos. Viena jų pristatė kaip „tikra žemaitė“, kitos suabejojo, bet visi linksmiai sudainavo „Žemaitišką pasirokavimą“.

Po pertraukos merginos grįžo į sceną vėl pakeitusios drabužius, apsirengusios juodomis kelnėmis ir žvilgučiais padabintomis palaidinėmis, o vyrų „varliukės“ atrodė prie jų priderintos. Linksmi nuskambėjo „Pelėda“, toliau sekė dvi

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

liaudies dainos ir M. Noviko „Atsiliepi dainoj“, pagal kurią buvo pavadinta vakaro programa. Tai sentimentali daina, neva „taip skamba išveijojis lietuviškas jaunimas“.

Dviem vieneto nariams neatvykus, vietoj programoje numatytos Beethoveno „Nakties“ buvo sudainuota sutartinė „Eisiu į girią“. Ir širdys susitikus, nuskambėjo pagal „roko“ taktą. „Atjos berniškai“ lingavo valso tempo, o vien dviejų vyrų liaudies motyvais sentimentaliau duetui „Avietėlė“ pianinu akompanavo Nijolė Benotienė. Argentiniško tempo „Miražas“, lydimas šokių judesiu, išaukšėjo publikos ovacijas.

Prieš dainuojant paskutinę dainą, J. Masanauko „Lietuva“, jaunieji vieneto nariai paaiškino, kad pagaliau suprato, „kodėl buvome barami kalbėti lietuviškai, kodėl turėjome važiuoti į lituanistines mokyklas ir stovyklas“. Visi šeši įspūdingai sudainavo „Lietuva“. Daina nuskambėjo gyvai, entuziastiškai, artima šių dienų jaunimui, greito tempo ir „roko“ takto. Į galą visi susiėmė rankomis, dainuodami „kokia nuostabi Lietuva esi“.

Publika taip ilgai plojo, kad dainininkai turėjo grįžti į sceną, nešini jiems įteiktomis gėlių puokštelėmis. Besišypsodami sudainavo romantišką, argentininio tempo dainą „Esu gražiausiame sapne“. Publika reikalavo dar vienos dainos. Buvo pakartotas „Miražas“, prieš tai pranešus: „Padainuosim dainą, kuri ir mums, ir jums labiausiai patiko“.

Po audringų ovacijų LB apylinkės pirm. Romas Apanavičius padėjo „Sutartinei“ už gražią programą ir visus pakvietė pasivaikšinti parapijos svetainėje. Buvo graudu stebėti, kad tokiam jaunatviškame vakare beveik nesimatė jaunimo...

Turėjau malonią progą pasikalbėti su „Sutartinės“ vadove Nijole Benotiene. Vienetas 1988 m. buvo pakviestas į Australijoje vykusį jaunimo kongresą, dainavo Kanberoje, Adelaidėje ir Sidnyje. „Sutartinė“ dainavo Čikagoje, Los Angeles, Detroite, Bostone, o Klivlande – jau antrą kartą. Repetuoja ma vieną kartą savaitėje, dažniau – prieš koncertą. Vadovė pasiskundė, kad prieš pat išvykstant į Klivlandą du vieneto nariai be rimtos priežasties atsisakė važiuoti, tuo pastatydami savo kolegas ir draugus į nepatogią padėtį, rizikuodami pakenkti geram vieneto vardui. Stebėjauosi tuo ir aš, nes tai parodo jų visuomeninio išpareigojimo ir atsakomybės jausmo stoką. Įdomu, kaip į tai reaguoja jų tėvai, kuriems paprastai rūpi jų augančio jaunimo pareigojimas ir žodžio tęsėjimas. Malonu betgi pastebėti, kad nepareigųjų vieneto narių nebuvimas nepakenkė nei koncerto repertuarui, nei geram „Sutartinės“ vardui.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Poetas Kazys Bradūnas, daugelio poezijos rinkinių autorius, nuo 1961 m. iki išėjimo pensijon redagavęs Čikagoj leidžiamo „Draugo“ kultūrinį priedą, dabar ruošia spaudai knygą apie lietuvių išeivijos literatūrą 1945-90 m. Ja, matyt, bus papildytas ir užbaigtas K. Bradūno 1968 m. redaguotas kolektyvinis veikalas „Lietuvių literatūra svetur 1945-67“.

Maironio 130 metų gimimo ir 60 metų mirties sukaktis rugsėjo 6 d. paminėjo Adelaidėje gyvenantys Australijos lietuviai. Minėjimą Lietuvių namuose surengė ALB kultūros taryba. Jis pradėtas ir baigtas tautine giesme tapusia Maironio ir J. Naujailio daina „Lietuva brangi“. Įvadą „Prel. Jonas Mačiulis-Maironis“ buvo parašiusi Janina Vabalienė. Maironio eilėraščių sukurtas dainas atliko sol. Genovaitė Vasiliauskienė ir jos vadovaujamas Adelaidės lietuvių moterų oktetas. Sol. G. Vasiliauskienė akompanavo Dalia Kaminskienė. Populiariausius Maironio eilėraščius deklamavo Sietynas Kubilius. Intarpais tarp dainų ir deklamacijų buvo panaudoti trys trumpi pranešimai apie Maironio kūrybą. Elena Varnienė gvideno jo kūrinių lyrinis, religinius ir tautinius motyvus, Ieva Pocienė aptarė poetas ir dramas, Jonas Gerulaitis – satyras. Minėjimo dalyviams ir rengėjams ALB Adelaidės apylinkės valdybos vardu padėkojo A. Šerelis.

Naująjį 1992-93 m. koncertų sezoną Čikagos lietuviams pradėjo sol. Jolanta Stanelytė, sopranas iš Lietuvos. „Margarito“ vadovo Petro Petručio rugsėjo 20 d. Jaunimo centre surengtą koncertą jį atskrido iš Italijos. Gavusi JAV lietuvių fondo stipendiją, sol. J. Stanelytė dabar gilina dainavimo studijas „Nicolino konservatorijoje“. Piacenčios mieste ir yra pakiavietu debutuoti pagrindiniu vaidmeniu G. Puccinio operoje „Tosca“. Jai daug padėjo laimėti pirmoji vieta tarptautiniame dainininkų konkurse, kuriuo buvo pagerbtas pernai automobilio nelaimėje žuvęs žymusis italų tenoras Flaviano Lovo. Į savo koncertą Čikagos lietuviams sol. J. Stanelytė buvo įjungusi ir tame konkurse atliktų operų arijų. Vyravo tarptautiniai klasikai – G. B. Pergolesi, J. S. Bach, G. Caccini, F. Cilea, P. Tosti, G. Puccini, G. Verdi ir kiti. Operiniame repertuare talentingai buvo atlikę Desdemonos arijos „Gluosnis“ ir „Ave Maria“ iš G. Verdžio operos „Otello“ paskutinio veiksmo. Negausiai lietuviškajai koncerto daliai atstovavo Vytauto Laučkos „Granitas“ iš ciklo „Bangos“, dvi kompozitorius harmonizuotas lietuvių liaudies dainos – Stasio Šimkaus „Susvareyk, antela“ ir Balio Dvariono „Oi, užkilokit vartelius“. Sol. J. Stanelytei akompanavo pianistas Alvydas Vasaitis. Po koncerto buvo surengtos susipažinimo vakarų Jaunimo centro kavinėje.

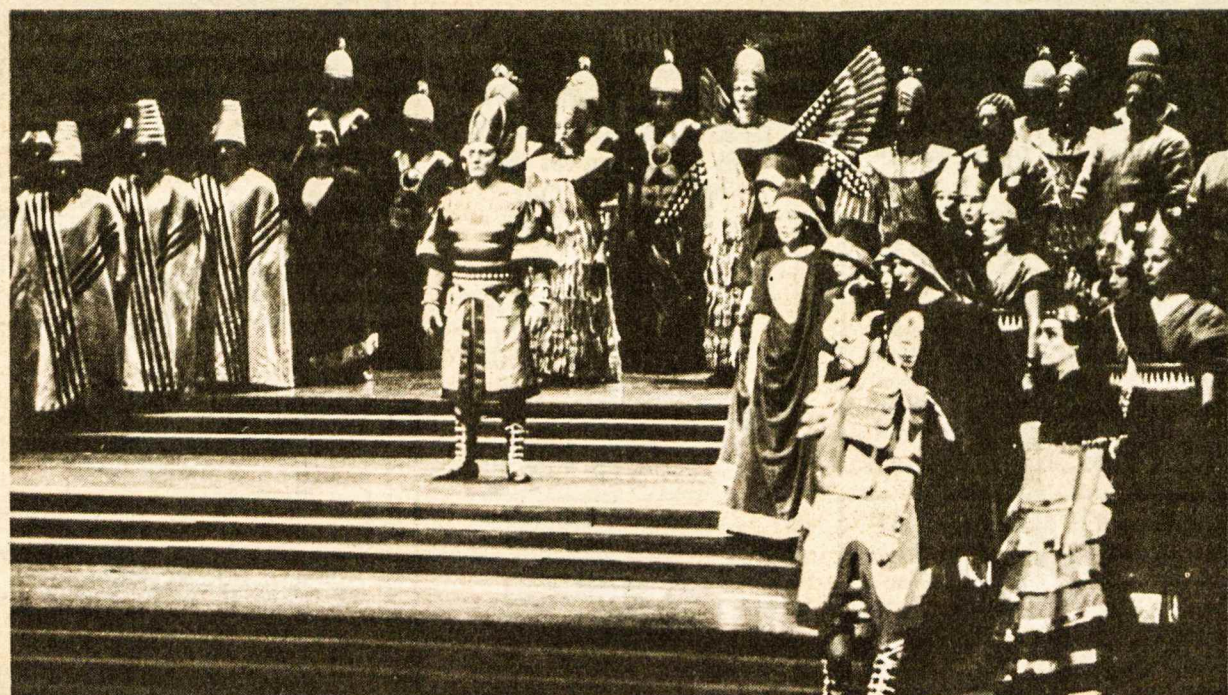
Literatūros klasikas Vincas Krėvė-Mickevičius, gimęs 1882 m. spalio 19 d. Subartonyse, Dainavos šalyje, mirė 1954 m. liepos 7 d. Pensilvanijos Springfielde ir buvo palaidotas Filadelfijoje. Liko tik skulptoriaus Petro Vaško padaryta pomirtinė kaukė ir amžiasis septynišiasdešimtmečio minėjimo 1952 m. Filadelfijoje V. Krėvės terti gaudūs žodžiai: „Jaunieji sugrįž, džiaugsis laisva Lietuva, o aš amžinai pasiliksiu svetimoje šalyje...“ Matyt, tų žodžių dėka, šiemet minint V. Krėvės 110 metų gimimo sukaktį, jo ir žmonos Marijos Onos palaikai buvo parvežti Lietuvon. Palaikų perkėlimu rūpinosi Lietuvos rašytojų sąjunga, jai talkinę išeivijos rašytojai, dukra Aldona Mošinskienė, 10.000 dolerių paskyręs JAV lietuvių fondas. Pirmiausia palaikai buvo atkasti ir sudeginti krematoriume, o urnos su pelenais atvežtos Šv. Andriaus lietuvių parapijos šventovėn Filadelfijoje. Ten spalio 10 d. atsiveikimui skirtas Mišias atnašavo poetas kn. Leonardas Andriekus, OFM, pamokslas nusiskundęs, kad V. Krėvė nesulaukė tinkamo įvertinimo išeivijoje. Skaitymus atliko JAV LB Filadelfijos apylinkės valdybos pirm. Teresė Gečienė. Po Mišių apie Dainavos šalin sugrįžtantį V. Krėvę ir jo kūrybą kalbėjo Lietuvių rašytojų draugijos valdybos pirm. Paulius Jurkus. Skrydis Lietuvon buvo pradėtas spalio 16 d. Urnas su Vinco Krėvės ir jo žmonos Marijos Onos palaikais lydėjo dukra Aldona Mošinskienė, į JAV anksčiau palaikų pervežimo reikalais atvykęs literatūros kritikas prof. dr. Albertas Zalatorius.

Lietuvon sugrįžusius Vincą Krėvę ir žmonos Marijos Onos palaikus Vilniaus orauostyje spalio 16 d. sutiko kultūros ir švietimo ministeris Darius Kuolys, akademikai dr. Juras Požela, dr. Eduardas Vilkas, Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos pirm. Vytautas Martinkus ir gausus būrys kultūrai ištikimų vilniečių. Urnos su pelenais buvo palydėtos Vilniaus universitetui priklausančiomis Šv. Jono šventovėn. Čia V. Krėvės ir jo žmonos atminimą palaikų apilankymu pagerbė Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytautas Landsbergis, jos atstovai, vyriausybės nariai bei kiti vilniečiai. Spalio 17 d. po Mišių palaikai iš Vilniaus buvo nuvežti Merkinėn. Ten urnos buvo iškilmingai sutiktos ir atlydėtos vietinėn šventovėn. Perlaidojimo apeigos spalio 18 d. prasidėjo gedulinėmis Mišiomis ir iškilminga procesija į senąsias Subartonių kapinaites, kuriose neužteko vietos gausiems dalyviams. Pakeliui buvo sustota prie V. Krėvės gimtosios sodybos. Ten jo kūrinių ištraukas skaitė aktorius Tomas Vaisieta, buvo pašventintos neseniai pastatytos lietuviškos kryžius.

Vincas Krėvė norėjo, kad jį palaidotų senosiose gimtųjų Subartonių kapinaitėse, kur ilisi jo tėvai. Žodį tarė palaikus iš JAV atlydėjęs prof. dr. Albertas Zalatorius, perskaitė ir iš Filadelfijos atvežtus dramaturgo Kosto Ostausko atsisveikinimo žodžius, primenantčius, kad jis visą asmeninį V. Krėvės archyvą yra atidavęs Lietuvai. Prie kapo duobės taigpi kalbėjo Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytauto Landsbergio pavaduotojas Bronius Kuzmikas, Lietuvos mokslų akademijos prez. dr. Benediktas Juodka, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto atstovas dr. Vytautas Kaminskas, Lietuvos rašytojų sąjungos pirm. Vytautas Martinkus, laidotuvių procesijoje dalyvavęs vysk. Juozas Matulaitis. Buvo pašventintas Ipolito Užkurnio sukurtas ažuolinių koplytstulpis. Skambėjo T. Vaisietos skaitomos V. Krėvės kūrinių ištraukos ir netgi perspėjimas tauriųjų metalų vagims, kad užkaskit pelenų urnos yra pagamintos iš paprasto metalo. Spalio 19 d. visuotiniame Rašytojų sąjungos ir Lietuvos mokslų akademijos narių susirinkime buvo atidengtas V. Krėvės bareljefas, prisimintam šimtas dešimties gimtadienis. Stambesnio masto minėjimui buvo skirtas iškilmingas vakaras Memininkų rūmuose spalio 20 d. Prof. dr. Albertas Zalatorius padarė pranešimą apie V. Krėvės kūrybą, atsiminamais dalijosi jo dukra Aldona Mošinskienė, kūrinius skaitė aktorai T. Vaisieta ir G. Urbonaitė. Vilniaus pedagoginio universiteto etnografinis ansamblis „Porringė“ atliko V. Krėvės gimtojo krašto dainų programą.

Lietuvos kino mėgėjų sąjunga Vilniuje surengė jau trisdešimt ketvirtąjį saviveiklinių filmų festivalį. Jam buvo gauta dešimt kūrinių, kurių net septyni buvo vaizdajuostės. Pirmojo laipsnio diplomus gavo kauniečiai K. Dobkevičius ir V. Dekšnys už dokumentinę juostą „Mūsų atmintis“. Antrojo laipsnio diplomus laimėjo: šiauliečiai A. Kulikauskis – „Vizijos“, vilniečiai V. Kažukauskiai – „Sugrįžimas į praeitį“, vilniečiai L. Raudonius – „Žmogus didelais sparnais“ ir smalininkiečiai R. Tamašauskiai – „Anykščiai 91“.

Tris dienas trukęs vaikų teatrų festivalis „Vaikystės rampa 92“ buvo surengtas Šiauliuose. Lietuvos vaikų teatrų draugijos vadovė Vija Didoriūtė, priklausiusi festivalio iniciatorių gretoms, džiaugėsi net aštuoniomis moksleivių teatrais, įsijungusiais festivalin. Tarp jų buvo ir Rygos anglų gimnazijos absurdo teatras. Festivalis neturėjo vertintojų komisijos, rinkinius geriausiai aktorius ir spektaklius. Apdovanoiti tie tie, kuriems labiausiai plojo žiūrovų salėje sėdintys vaikai. Plojimais liudija, kad vaikams labiausiai patiko Pepė iš Kuršėnų vaikų teatro „Ikaras“, Joniukas iš Klaipėdos „Aušros“ teatro, atvežusio J. Geniušo spektaklį „Joniuko liga“, Ragana Mažeikių V-sios vidurinės mokyklos teatro sukurta „Benčiuke“, Lapė Šiaulių XVIII-sios vidurinės mokyklos spektaklys „Lapė karalienė“. Spektakliuose dalyvavę vaikai aplankė Šiaulių gamtininkų stotį, Katikų muziejų, nuvežė festivalio „Vaikystės rampa 92“ kryžių į Kryžių kalną prie Meškių. Sekančiais metais festivalis „Vaikystės rampa 93“ įvyks Šalčininkuose. V. Kst.

SCENA IŠ LIETUVOS OPEROS IR BALETO TEATRO premjeros G. Verdi „Nabucco“. Su šia opera ir su „Don Carlos“ Lietuvos teatras gastroliavo Italijoje 1992 m. vasarą

Nuotr. Alf. Laučkos

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 5.25%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 5.25%	nuo 9.50%
1 metų term. indėlius 5.25%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 5.25%	nuo 9.50%
3 metų term. indėlius 5.75%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.00%	Su nekeičiamu nuosimčiu
5 metų term. indėlius 6.00%	1 metų 7.75%
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.25%	2 metų 8.00%
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.25%	3 metų 8.75%
2 metų GIC-mėn. palūk. 6.75%	Su keičiamu nuosimčiu
3 metų GIC-mėn. palūk. 7.00%	1, 2 ir 3 metų 7.75%
4 metų GIC-mėn. palūk. 7.00%	
5 metų GIC-mėn. palūk. 7.00%	
RRSP, RRIF ir OHOSP.... 3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 6.25%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 6.75%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 7.00%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 7.00%	
Taupomąją sąskaitą 3.50%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.50%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.25%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolikius čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valiras) sąskaitas.

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

RE/MAX Professionals Inc.
1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• (VAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)

Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga
Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866
namų 766-5857
Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Paroolimpiečiai medalininkai. Iš kairės: Vytas Girnius, Sigita Kriaučiūnienė, Malda Baumgartė ir Danutė Šmidek. Nuotr. B. Talaikio

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

"Niekas negimė krepšininku..."

Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos atidarymas tapo didžiausiu metų sportiniu įvykiu daugiausiai nei dviem šimtais Vilniaus berniukų, gimusių 1983-1984 m. Pats krepšininkas antradienį Vilniaus kultūros rūmose susitiko su jaunaisiais mokyklos auklėtiniais ir sporto gerbėjais. Rūmų choras "Eglė", klasikinis ir modernus šokio studija "Polėkis", pramoginių šokių šokėjų surungė nedidelį koncertą, kurį galima laikyti skirtu ne tik Š. Marčiulionui, bet ir mokyklos atidarymui.

Kalbėta, kad krepšinio mokykla turėtų ugdyti ne tik gerus krepšininkus, bet ir puikius žmones. Kaip pasakė Šarūnas Marčiulionis, "mokyšim ir valgyti, ir vandenį nuleisti tualetu".

Vaikai pateikė keisčiausius klausimus: "Ką reikia valgyti, kad užaugtum kaip Šarūnas? Ar mokysimės taisyklių, ar iš karto krepšinį žaisime? Kodėl vieną grupę pavadinu raudonaisiais, o kitą – žaliaisiais?" Į pastarąjį klausimą atsakytą, jog čia jokios politikos nėra. Š. Marčiulionis prisiminė, kad pirmą mokyklos darbo dieną, žiūrėję transliaciją iš Barcelonos, klausė, "Kodėl tu nemoki mesti tritaškių?", ir konstatavo, jog "Šarūnas visai nepabėga".

Š. Marčiulionis apgailestavo, kad ne visi norintys galėjo patekti į jo mokyklą, tačiau pažadėjo jau kitais metais baigti sporto salės su trimis aikštelėmis statybą. Ten galės treniruotis ne tik daugiaaukštis, bet ir naujai sudarytos mergaičių grupės. Jis pasakė, jog "niekas negimė krepšininku". Reikia ne tik vykdyti visus trenerio nurodymus, bet ir treniruotis pačiam. "Didžiausias tobulėjimas vyksta paprastoje cementsienėje kiemo aikštelėje. Greitai pajusime skirtumą tarp savęs ir draugų, kuris nedaro mąkstos ir nestreniruoją papildomai", – pasakė žymiausias Vilniaus krepšininkas.

Vilniaus "Sporte", 1992 m. rugsėjo 17 d. laidoje, Remigijus Kazilionis taip pat aprašė šį įvykį. Aprašymas dar vienas šio gero lietuvių ir iškilaus sportininko pareiškimas, kuris atskleidžia jo rūpestį ir pastangas skiriamas Lietuvos jaunimui... Atsakijdamas į klausimą dėl tolesnio mokyklos finansavimo, Marčiulionis pareiškė: "Nereikia paversti krepšinio vien komercija. Kada šnekame apie vaikus ir Lietuvos problemą, negali būti kalbos apie pinigus. Mūsų tikslas – išugdyti ne tik gerus žaidėjus, bet ir gerus žmones, todėl mokykloje visi turime būti viena šeima bei kiekvienas jausti malonumą iš to ką darome". ("Lietuvos aidas", 1992 m. rugsėjo 17 d. laida)

Šarūnas Marčiulionis Los Angeles lietuvių dienose

Šeštosios Los Angeles lietuvių dienos, vykusios 1992 m. spalio 3-4 d.d., buvo gausios svečiais. Atsilankę gėrėjęsi lietuvių menininkų darbais, tautodaile, tautiniais šokiais ir lietuvišku tradiciniu maistu. Per dvi dienas apsilankė daugiau kaip 3000 svečių.

Šios šventės tema buvo "Sapnas išsipildė", turint galvoje Lietuvos sportininkų dalyvavimą ir pasiekimus Barcelonos olimpiadoje. Atmintis sportininkų pasiekimus, Šarūnas Marčiulionis buvo pakviestas būti garbės pirmininku, o Pranas Lubinas vyriausiu šventės viršininku.

Šventės atidaryme tarpe kitų garbės svečių dalyvavo Los Angeles miesto tarybos atstovas Michael Woo, o sekmadienį apsilankė ir pats miesto burmistras Tom Bradley. Svečius džiugino Toronto lietuvių tautinių šokių grupė "Gintaras" ir Los Angeles "Spindulys". Liaudies dainomis imponavo Veronika Povilionienė iš Lietuvos, pritariant Bostono etnografiniam ansambliui "Sodautas". Lietuvių sportininkų pasiekimai visose olimpiadose buvo atidžiai apibūdinti ir meniškai pavaizduoti brolių Andriaus ir Jono Kulikauskų.

Šarūno Marčiulionio pasirašymo stalias susilaukė daug dėmesio. Prie jo darbavosi "Warriors" krepšinio komandos trenerio padėjėjas Don Nelson su savo trimis pagelbininkais ir keliais "Bingos" klubo žmonėmis, kurie platino marškinukus ir kelnaites, suprojektuotus modernaus roko grupės "Grateful Dead". Marškinėliai tapo populiariausiu pirkinčiu iš Barcelonos olimpiados. Lietuvos krepšininkai juos dėvėjo medalių priėmimo.

Prieš šios šventės atidarymą vyko Šarūno Marčiulionio informacinis pranešimas amerikiečių spaudoje. Tarpe jų dalyvavo ir "Sports Illustrated". Šarūnas pranešė, kad savo lėšomis jis jau atidaręs Kazilionis jaunimui krepšinio mokyklą Vilniuje. Į ją yra priimta 200 mokyklinio amžiaus jaunuolių. Čia jaunimas bus ruošiamas ne tik sportuoti, bet bus ugdomas savimi pasitikėjimas, pagarba kitam, mandagumas, mokoma anglų kalba. Šarūnas, būdamas Lietuvoje, patyrė, kad ateinanti žiemą bus labai sunki dėl menko derliaus Lietuvoje ir kuro trūkumo. Mokyklos ir ligoninės turės suvaržytą šildymą. Padėti vargstantiems Lietuvos vaikams Šarūnas įsteigė Šarūno Marčiulionio Lietuvos vaikams fondą. Pelnas iš parduotų marškinėlių bus paskirtas tam tikslui. Fondas remia Lietuvos našlaičius, aklių

vaikų mokyklą, vaikų ligonines, bendradarbiaus su Lietuvoje įsteigtu Lietuvos vaikų fondu, kurio pirmininkas yra rašytojas Juozas Nekrošius. Šarūnas tam tikslui nori išplėsti piniginių vaju ne tik JAV-se, bet ir Kanadoje bei Australijoje. Iš Los Angeles lietuvių dienų pajamų 12 tūkst. dolerių jau pasiekė Lietuvą. Jie paskirti 100 daugiausia pagalbos reikalingiems našlaičiams.

Sporto klubai ir lietuvių visuomenė, norintys padėti, gali skambinti Mike Murphy tel. (415) 292-7338.

Nepalūžę nelaimių ištiktieji

Skaudžių nelaimių gyvenime ištiktiesiems žmonėms vis daugiau stengiamasi padėti, juos pakeliant virš baisios juos ištikusios tikrovės, skiepiant vilį gyventi, kurti ir nepalūžti.

Sporto pasaulis tokiems žmonėms organizuoja net tarptautines varžbas. Neseniai Barcelonoje vyko IX-sios paraolimpinės žaidynės, kuriose dalyvavo keturi sportininkai iš Lietuvos: Sigita Kriaučiūnienė, Danutė Šmidek, Malda Baumgartė ir Vytas Girnius.

Sigita Kriaučiūnienė, 1985 m. automobilio nelaimėje praradusi akių šviesą (silpnai matanti), Panevėžio aklių imoneje, trenerio ir sporto metodisto Sergejaus Sokolovo priežiūroje besitreniruodama, jau 1988 m. laimėjo 200 m. bėgime SSSR čempionatą, o iš Barcelonos parsivežė net 4 medalius. Ji antrąjį baigė 800 m. ir 1500 m. bėgimus ir buvo trečioji 400 m. ir 3000 m. distancijose.

Danutė Šmidek (visiškai nematanti) Barcelonoje iškovojo bronzos medalių 3000 m. bėgimo rungtyje. Malda Baumgartė (invalidų sportas) buvo trečia penkiakovėje ir Vytas Girnius, Seulo paraolimpinio žaidynių čempionas, laimėjo sidabro medalių penkiakovės varžybose.

Grįžusius sportininkus maloniai sutiko visa Lietuva. Jie buvo apdovanoti pinigineis (\$) premijomis, o Kūno kultūros ir sporto departamento generalinis direktorius A. Rastanas žadėjo paramą paraolimpinėms ateityje.

Skautų veikla

• "Rambynų" ir "Šatrijos" tūntai gavo iš švietimo departamento suteiktus patalpas toje pačioje mokykloje, kur vyksta Maironio mokyklos pamokos. Visos sueigos bus pasibaigus pamokoms.

• 1993 metais bus dvi suaktyvinės stovyklos: viena "Rake" liepos 31-rugpjūčio 11 d.d.; kita Lietuvoje, prie Palangos Kuniginskės liepos 3-12 d.d.

• "Rambynų" tunto vadijos branduolį sudaro: tunt. s. A. Senkus, tel. 233-9092; pav. ps. Alvydas Saplys, tel. 829-5228; adj. skv. v.s.l. J. Zenkevičius, tel. 873-6580, komendantas ps. dr. R. Saplys tel. 271-6144; ižd. v.s. V. Sendžikas, tel. 233-4188; korespondentas v.s. F. Mockus, tel. 489-7735, ūkio sk. j.p.s. M. Yčas, tel. 767-4264; lauzavėdys v.s. v.s.l. G. Karasiejus tel. 279-9079.

• "Šatrijos" tunto vadija: tunt. ps. V. Senkuvienė, tel. 233-9092; adj. ps. I. Paškauskienė, tel. 604-9261; ižd. E. Simonavičienė, tel. 769-3270; lauzavėdė v.s.k. I. Pivoriūtė, tel. 233-9092; korespondentė j.s. E. Namikienė, tel. 534-3763.

• "Rambynų" ir "Šatrijos" tuntu tiekimą tvarko A. ir S. Kišonai, tel. 767-6606. Pas juos galima gauti įvairių ženklų uniformoms bei kitų skautiškų reikmenų. M.

• Auka bei talka lietuviškajai spaudai – parama savajai tautai.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į:

Angėlę Šalvaitę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St. 279-7668

BONCEVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHAPEL 2337 Bloor St. W. 767-3133

Turner & Porter

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
5.25% už 90 dienų term. indėlius
5.25% už 6 mėnesių term. indėlius
5.25% už 1 m. term. indėlius
5.25% už 2 m. term. indėlius
5.75% už 3 m. term. indėlius
6.00% už 4 m. term. indėlius
6.00% už 5 m. term. indėlius
5.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
6.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
6.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
7.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
7.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
6.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
6.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
7.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
7.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.50% už OHOSP (variable rate)
3.50% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.50% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
2.00% už kasd. pal. čekių sąsk.
2.25% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 9.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 7.75%
2 metų 8.00%
3 metų 8.75%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 7.75%
(variable rate)
Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilgoje.
AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operatos).

KASOS VALANDOS:
• Pirmad., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
• Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
• Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepturės. Priimami užsakymai. Dąromi pataisymai bei persiuvimai.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI
PATARNAUS STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

Cavalier CLEANERS

Kur kokybė pirmoje vietoje!

• Sausas valymas (dry cleaning)
• drabužiai
• užuolaidos
• odos
• kilimai

NEMOKAMAS paėmimas ir pristatymas į namus

• Skalbiame ir lankstome pagal svorį
• Darbas kokybiškas ir garantuotas
• Žemiausios kainos

384 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park)
Tel. 534-3380

EURO PARCEL SERVICE
614 The Queensway
Etobicoke, Ontario M8Y 1K2
Tel. (416) 503-1601

SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

specialus pasiūlymas oro paštu 4.90 už kg

• Garantuojamos žemiausios kainos siuntinius pristatant į namus.
• Mes paimeame siuntinius iš jūsų namų.
• Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntus.
• Nei minimumu, nei maksimumu siuntus neribojamos.
• Siunčiame siuntus tiesiog gavėjo adresu.
• Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
• Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
• Greitas 3 savaitių siuntinių pristatymas iktuvu.

Mūsų atstovai Hamiltone: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario. Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai
Mūsų atstovas Montrealyje Vytas Gruodis, jr., tel. 847-0881

Mūsų atstovai Fort Erie: Donald V. French ar Dangaulė 921 Concession Rd., Fort Erie, Ont. L2A 6B7, tel. (416) 871-1799

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Svarbiausias naujojo įstatymo paragrafas neleidžia darbdaviams ilgo streiko metu pasamdyti streikaujais vadinamų kitų darbininkų. Tokiu atveju įmonei, dėl streiko netekusiai visų pajamų, gali iškilti bankroto grėsmė. Jai lieka ir kita išeitis — patenkinti streikuojančios unijos reikalavimus, dėl kurių betgi tektų paabranginti gaminių kainas, apsunskinančias jų pardavimą tarpautinėse rinkose varžybose. Šiomis nuostatomis unijos galės pasinaudoti tik tokiais atvejais, kai streikui balsavimu pritaria daugiau kaip 60% visų darbininkų. Naujasis įstatymas tokiai įmonei leis gamybą perkelti į kitus savo skyrius ar panaudoti ten nestreikuojan-

čius darbininkus.

Šis paragrafas gali padaryti daug žalos Ontario provincijos ekonomijai. Kyla klausimas — kas norės užsienio kapitalą investuoti darbovietėn Ontario provincijoje, kur ji gali ištikti ilgas finansiskai nepakeliamas streikas? Unijoms jų nesunku surinkti 60% streikui pritariančių balsų. Ar negeriau tokiu atveju investuojamam kapitalui rasti saugesnį kraštą? Juo labiau, kad ne visos naujos įmonės Ontario provincijoje turės kitus savo skyrius, į kuriuos įstatymas leidžia perkelti streiko nutrauktą gamybą ar iš jų atsikviesti streiko nepalietusių darbininkų.

Nuolaidų susilaukė ir darbo

unijų organizavimas. Pagal naująjį Ontario darbo santykių įstatymą unijai darbovietėn įvesti pakaks 51% pritariančių darbininkų parašų. Kai jie bus įteikti oficialiam unijos užregistruojamam, įstatymas neleidžia kitiems darbininkams sudaryti unijos įsteigimą atmetančio sąrašo. Jau minėtas dienraščio "The Globe and Mail" vedamasis sutinka, kad šis paragrafas apsaugos darbininkus nuo darbdavių vykdomo bauginimo, bet nori žinoti, kas juos apsaugos nuo panašios unijų organizatorių taktikos.

Naujasis įstatymas nr. 40 leis Ontario provincijoje įsijungti į darbo unijas matininkams, namų ruošos darbininkams, advokatams, dantistams, gydytojams ir netgi architektams, anksčiau neturėjusiems darbo unijų. Idomu būtų žinoti, iš ko tokie specialistai reikalaus atlyginimų padidinimo, kai jų darbas jau yra susietas su tiesioginiu atlyginimu už atliktas paslaugas. V. Kst.

Paieškojimai

Melissa, Julija M., gimusi 1970 m. birželio 10 d. Toronto Western ligoninėje, pakrikštyta 1970 m. rugpjūčio 23 d. St. Rose of Lima šventovėje Scarborough, Toronto, ieško motinos. Ji prašo motiną skambinti tel. 1-705-688-1415.

Ieško tetos Onos Mačiokienės ar jos vaikų, gyvenusių Kaukaskalnio kaime, Alvitio valst, Vilkaviškio apskr., išvykusios 1944 m. iš Lietuvos. Tas pat asmuo ieško taip pat Kastytės Muslinauskaitės, gyvenusios Kapų gatvėje, Vilkaviškyje, 1944 m. išvykusios iš Lietuvos. Pačios ar apie jas žinantys prašoma rašyti: Bronius Puodžiūnas, Šiaurės prospektas 26-61, Kaunas, Lithuania.

Stanislava Petrauskienė ieško brolio Juozo Zakaro, gimusio 1920 m., gyvenusio su motina ir broliu Petru Taurageje. Abu broliai buvo įstoję į gen. Plechavičiaus armiją, pasitraukė į Vakarų ir vėliau apsigyveno Kanadoje, Otavos, Toronto miestuose. Pats ar žinantys apie jį prašoma rašyti šiuo adresu: Lietuvos raudonasis krysčius, Gedimino pr. 3a, 2600 Vilnius, Lithuania.

Aldona Namajuskienė ieško pusbrolių ir pusseserių. Teta Elena Kavarskaitė-Sabalevskia iš Lietuvos išvykus 1906 m. Paieškomųjų vardai: Kotryna, Stasys, Jonas. Rašyti adresu: Laisvės 8/5 Širvintų raj. Lithuania.

Jonas Pakeltis, 1944 m. išvažiavęs iš Lietuvos, dingo be žinios. Kas turėtų apie jį žinių, prašoma pranešti: tel. 1-313-751-6718, arba rašyti: 11473 Edgeton Dr., Warren, MI 48093, USA, Romas Leparskas.

Birutė Dagilytė-Pranevičienė ieško savo pusseserių ir pusbrolio gyvenančių Floridoje: Lepniakovaitės Inos, Petro, 50 m. amž., Lepniakovo Eugenijaus, Petro, 48 m. amž. Teta yra mirusi ir gyvena 5133 So. 40 Str., Omaha, NE 68107 USA. Rašyti: Birutė Pranevičienė, Taikos pr. 86-91, Kaunas, 3036, Lithuania.

"TORVIL" LTD.

SPECIALI KALĖDŲ PASIŪLA

Geriausias, greičiausias ir labiausiai prieinamas siuntinių patarnavimas į LIETUVĄ

PATRAUKLIOS KAINOS UŽ

SIUNTINIUS LAIVU — \$0.43 už sv — (\$0.95 už kg)
SIUNTINIUS LĖKTUVU — \$2.04 už sv — (\$4.50 už kg)

Plius \$10 pristatymas į namus

Dabar galima gauti skubaus ir nepaprasto pristatymo naujus siuntų (paketų) komplektus

Dabar jūs galėsite užsisakyti keliones per "TORVIL" į savo tėvynę ir aplink pasaulį!!! Dėl smulkesnės informacijos skambinkite tel. (416) 766-4291

MŪSŲ ĮSTAIGOS

63 Galaxy Blvd., Unit 7, Rexdale, Ont. M5W 5P1
Tel.: (416) 798-3320

404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M9
Tel.: (416) 534-3860

12 Jane St., Toronto, Ont. M6S 3Y2
Tel.: (416) 766-4291

SKAITYTOJAI PASISAKO

RAŠO IŠ LIETUVOS

Apsidžiaugiau gavęs "Tėviškės žiburius", kurie tarp Lietuvos skaitytojų galėtų tapti rimčiausiu laikraščiu. Rašau "galėtų", nes dabar nedaug kas jį gauna. Raginu savo studentus skaityti jį bibliotekoje, o dažnai nunešu ir pats į auditoriją, kad nors per pertaukas pavarėtų. Norėčiau tokią rimtą laikraštį matyti ir Lietuvoje.

Prof. St. Vaitekūnas

LIETUVOS KAIME

Smunkam kasdien vis gilyn į skurdą. Dujų nebėra, prie kurių buvom taip pripratę. Benzino nebėra. Autobusai labai retai važinėja, nebeturim kuo nuvažiuoti į bažnyčią, sėdim namuose. Pėstiem į abi puses žiemos metu per toli. Benzinas pasidarė nežmoniška brangus — vienas litras kainuoja 100 rb., ir to dar nėra. Pasibaigė visos kelionės.

Pas mus prisnigo daug sniego (spalio 23 d.). Medžiai su lapais neišlaikė sniego svorio — daug jų išlūžo. Sniego pūga išgriovė elektros stulpus, nutraukė elektros laidus. Visą savaitę buvom be elektros. Elektros laidus jau su taisais, bet telefoną turėsim dar ne greitai.

Zosė

"UŽAUGAU LIETUVOJ, ŠALELĖJ MYLIMOJ"

Retkarčiais gaunu paskaityti "Tėviškės žiburius", tai nutariau ir aš trumpai parašyti.

Mano tėvelis gimė ir augo Sibire, ten pradėjo lankyti rusišką mokyklą. Namuose jo tėvai mokė jį lietuviškai. Laimė lėmė jiems sugrįžti į tėvynę Lietuvą 1961 metais. Aš jau gimiau taip vadinamoje tarybinėje Lietuvoje. Mes apsigyvenome Alytaus mieste, kuriame gyvename ir dabar. Pradžioje mums buvo nepaprastai sunku, bet kabinomės už žemės kaip įmanydami. Iš pat mažens aš girdėjau senelių ir tėvų pasakojimą apie jų likimus, apie baisią tremtį, laisvės netekimą, religijos priespaudą ir viską dėjau į savo mažą širdelę. Pradėjau lankyti mokyklą, Alytaus 5-tąją vidurinę, kurioje mokausi ir dabar. Esu 10-tos klasės mokinė, man 15-ka metų. Esu labai laiminga, kad mano tėvynė laisva, kad išsipildė mano senelių ir tėvų brangiausi siekimai. Nors ir sunku mums dabar, bet tikiu, kad mano karta sulauks šviesesnės ateities. Intensyviai mokausi anglų kalbą ir labai norėčiau, kad man parašytų mano bendraamžiai lietuvičiai.

Galėtų man rašyti angliškai, tai aš galėčiau toliau lavintis anglų kalboje.

Tad iki pasimatymo — susitikimo laiškuose mano brangūs tautiečiai, berniukai ir mergaitės. Mano adresas: Jurga Mataitytė, Vilties 14-24 Alytus, Lithuania.

LIKO TIK VALSTYBĖ

Štai ir įvyko... Visada sakiau, kad neteisingai skaičiuojame okupacijos aukas: nužudytus, ištremtus į Rytus ir į Vakarus. Būtina priskaičiuoti tuos, kurie yra nužmoginti. Pati neįsivaizdavau, kad šios kategorijos aukų yra toks didelis nuostimis.

Aš buvau rinkiminės komisijos sekretorė, tačiau, kad rusai ir lenkai ši kartą buvo ypač aktyvūs. Berašė senutės, atėjusios į rinkimų būstinę, reikalavo parodyti, kur įrašytas 15-as partijų numeris t.y. komunistai. Apie pusę milijono tautiečių balsavo už komu-

nistų partiją (LDDP). Štai kokia vertybių skalė. Pirmiausia — prikimti pilvai, karštas vanduo, vilos... o tik antroje pusėje — Tėvynė, jos Nepriklausomybė.

Dvi atostogų savaitės prieš rinkimus nuo ryto iki vakaroėjau irėjau pas rinkėjus. Įrodinėčiau. Aiškinau. Galvojau, gal atsirastų tėvynainių širdyse pareigos jausmas Tėvynėi. Ne. Šis jausmas prarastas. Daugeiui sąvoka "Tėvynė" visai svetima. Yra tik valstybė, kuri privalo duoti, duoti, duoti...

Pirmadienį po rinkimų, namuose vietos neradama, išėjau į miestą. Prie sąjūdžio būstinės susirinkę žmonės verkė. Tyliai, net žodžio ištarti negalėdami. Viena senutė, apsigaubusi skurdžiu palutuku, vis bandė aiškinti, kad sustinkanti imti tik 1/4 pensijos — tegul kiti pinigai būna skirti Lietuvai, kad tik Tėvynė būtų laisva. Deja...

Bijau spėlioti, kas mūsų laukia. Jau dabar duotas nurodymas nusistatyti, kokiais klijais buvo prikljuoti antikomunistiniai rinkimų plakatai. Šiandien paskelbė, kad bus naikinamas Valstybės muziejus, sukaupęs genocido medžiagą. Netikiu į kariuomenės išvedimą. Net jei ir išeitų, tai dar nereikšia, kad nesugrįš. Gali ir po pusmečio apsižūrėti, kad koks rusų generolas Lietuvoje nosinė pametė. Ir įgarmės į mūsų žemę kelios jų divizijos, kaip 1940-aisiais. Brazauskas jau pasakė, kad jo vyriausybė mažins Krašto apsaugos finansavimą. Taigi, net pasipriešinti nebus kam. Tikriausiai prisimenat, kai Stalinas pasakė — "tam ir yra Lietuvoje komunistų partija, kad nepanorėtų metis atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos".

Gerai suprantu, kaip skaudu šiandien išeivijai. Nesistebiu, kad vienas Kanados lietuvių pasakė: "Dabar niekur nebesakysiu esąs lietuvis". Tik ką per "Laisvosios Europos" radiją kalbėjo daktaras L. Sidrys iš Čikagos. Jis įsitikino, kad Lietuvai "padėti jau niekuo negalima", nes ten sutinkas vien įtarumą, priešišumą. Net jo padovanotais Tėvynėi geriausiais medicinos įrengimais gydytojai nesinaudoja (arčiau prie širdies — sovietinis šlamastas).

Man visada skaudėjo širdį matant, kaip švaistomos užsienio lietuvių sudėtos aukos. Reikia pasakyti tiesą — vagiamos. Dabar vagis — gerbiamas, protingas žmogus. Už jį ir rinkimuose balsavo. Nėra, Vilius

Nori susirašinėti

Inga Išdonaitė, 18 m., besidominanti anglų kalba, norėtų susirašinėti su bendraamžė ar bendraamžiu iš Kanados ar JAV-bių. Rašyti: Akmenės 9, Šiauliai 5409, Lithuania.

Prašo paramos

Jolanta ir Gintaras Stankevičiai, prieš porą metų Kauno medicinos mokykloje įsigiję dantų techniko specialybes, prašo užjūrio lietuvių dantų techniku į gydytojų pagalbą. Jie negali verstis savo specialybe, nes neturi priemonių. Jei mano, kad užsienio šios srities specialistai gali turėti jiems nereikalingų įrankių, aparatūros ir medžiagų. Būtų nepaprastai dėkingi savo tautiečiams, jei susilauktų prašomos pagalbos. Rašyti šiuo adresu: J. G. Stankevičiai, Merkinės 9-13, 4690 Druskininkai, Lithuania.

Naujas pagerintas patarnavimas

Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas nuo durų iki durų jūsų giminėms

LIETUVOJE V.I.M. PARCEL EXPRESS Inc.

Naujas adresas: 2100 Bloor St.W. nr. 6A, Toronto, Ont. M6S 4Y7.

Telefonas (416) 604-8311

Mūsų agentai St. Catharines:

ANNA KUSYJ 40 Facer St. (416) 937-1385	WHITE EAGLE MEAT 169 Pelham Rd. (416) 684-9717	PANORAMA TRAVEL AGENCY 363 Vine St. (416) 646-9909
MEATLAND RED & WHITE 150 Bunting Rd. (416) 685-8863	EUROPE MEAT & DELI 359 Carlton St. (416) 934-9334	POLONIA MEAT & DELI 89 Pelham Rd. (416) 684-3188

Niagara Peninsula: RAINBOW PRINTING, 73 Ontario Rd., Welland, Ont. (416) 646-9909

Mes taip pat siunčiame naujus ir padėvėtus automobilius į Lietuvą. Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201, Mississauga, Ontario L5A 1V9

Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Telefonas: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKIA, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth. (Orthodontist)

2373 Bloor Street West (Prie Jane St.)

Telefonas 763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Weston, Ontario M9N 1J2 (arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594 (24 valandas)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200

prie Windermere Ave. Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonas

(416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

Bloor ir Jane gatvių kampas
Toronto, Ontario M6S 4W3

Telefonai:

(416) 762-7393

namų 233-0303

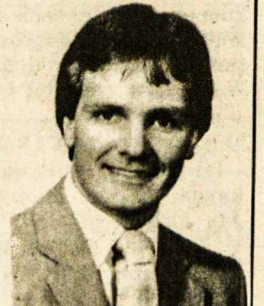
\$500.00

Remkime svarbius lietuvių projektus. Jei pirksite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paausiosiu \$500 jūsų nurodytai šalpos organizacijai:

Toronto Labdaros slaugos namų statybos vajui arba Kanados lietuvių bendruomenės medicininei Lietuvos šalpai.

Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet kurio laiku mūsų įstaigoje.

Juozas (Joseph) NORKUS namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc. 1678 Bloor Street West Toronto, Ontario M6P 1A9 Phone: (416) 769-1616

DRESHER Ltd.

Real Estate Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės į Valterį ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai. Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniai - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited, 1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

AUDRA Travel CORPORATION

REMKITE LIETUVIŠKUS

VERSLUS!

Naudokitės mūsų vienintelio Kanadoje lietuviško kelionių biuro paslaugomis!

GRUPĖS Į LIETUVĄ:

1993 m. gegužės 8-23 d.d.

Teatro mėgėjų grupė į pirmą lietuvišką Pasaulinį teatro festivalį Vilniuje. Jaunavedžių ir jų svečių grupė, Sv. Tėvo vizito Lietuvoje metu.

Nepamiršamos vedybos Lietuvoje pagal senovinius papročius su popiežiaus palaiminimu. Jaunavedžiams parūpinami žiedai bei kitos dovanos iki 75% nuolaidos nuo reguliarių kainų. Sutarvome vedybines apeigas, parenkame geriausią vietą Lietuvoje, Europoje ar kitam pasaulio krašte jaunųjų medaus mėnesiui. Grupėms užsakymus priimame dabar.

Mūsų biure:

- * Siūlome geriausias kainas patogiausioms kelionėms į Lietuvą ir iš Lietuvos, pradedant \$799
- * Parduodame kelionių ir sveikatos draudas Kanados gyventojams ir jų svečiams
- * Pasiūlysiams saulės ir gero poilsio, rekomenduojame puikias poilsia vietas šiltoje kraštoje kiekvienam už prieinamas kainas
- * Organizuojame individualias ir grupines keliones slidinėjimo ir golfo mėgėjams bei keliones pramoginiams laivais urmo kaina
- * Pervežame giminėms Lietuvoje vaistus ir pinigų bei juvelyrinius dirbinius, kuriuos galite įsigyti mūsų įstaigoje iki 75% nuolaidos nuo reguliarių kainos. Dovanų perdavimas - kiekviena mėnesį.

SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAIS KELIONIŲ KLAUSIMAIS TEIKIAMA: pirmadieniais - penktadieniais: 9.30 - 17.00 val. šeštadieniais - pagal išankstinį susitarimą.

1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Tel. (416) 533-8443 FAX (416) 533-6279

TORONTONT

Anapilio žinios

— Ateinantį sekmadienį visos Anapilio salės bus išnuomosos liberalų partijos suvažiavimui. Todėl prašome tą sekmadienį į kitas sales neiti, tik į parapijos salę. Prašome tą sekmadienį ir autobuso laukiti ne didžiosios salės prieangy, o parapijos salėje.

— Kalėdų eglutė mūsų mažiems Anapilio salėje bus gruodžio 20, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių. Ją rengia mūsų parapijos Jaunų šeimų sekcija, vadovaujama Vidmanto Valiulio. Dovanėlės bei užkandžiams imama nuo kiekvieno vaikuko iki 10 m. amžiaus po \$8, o suaugusiems už užkandžius bus imama prie įėjimo po \$3. Vaikučių registracija jau šiandieną prasideda ir vyks sekmadieniais parapijos salėje iki gruodžio 6 d.

— Mississauga mieste yra miręs a.a. Stasys Ginečauskas, 70 m. amžiaus. Jis laidojamas lapkričio 18, trečiadienį iš Lietuvos kankinių šventovės.

— Anapilio knygyne galima gauti Broniaus Aušrotos atsiminimų knygą "Laisvės niekas nežadėjo". Taipgi galima įsigyti: naują lietuvių-anglų kalbų žodyną "Words-Words", paruostą E. Kolupailaitės ir Br. Masloko; lietuviškų vadovėlių "Tikiu" komplektą, susidedantį iš knygų 5 skyriams.

— Nekaltai Pradėtosios Švč. M. Marijos seserų vienuolių rėmėjų Toronto skryiaus metinei šventei pakvietimai gaunami sekmadieniais po pamaldų Anapilyje. Kitu metu prašome skambinti S. Aušrotienei tel. 242-3648 arba Gr. Balčiūnienei tel. 767-8687.

— Mišios lapkričio 22, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Juozą Valešką, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje lapkričio 22, sekmadienį, 2 v.p.p. už Jokubaičių ir Skaisgirių mirusius.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 217 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Montrealio vyrų oktoet nariai: V. Murauskas, A. Urbonas, P. Dunderas, A. Mickus, R. Meliševičius, St. Croix, Virgin Islands, JAV; H. J. Karautakis iš Šiaulių; V. Petrusis iš Biržų. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos narys Rimas Juodis.

— LN valdybos posėdis – lapkričio 19, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— LN vyrų būrelio susirinkimas – lapkričio 22, sekmadienį, 1 v.p.p. LN seklityje. Narių dalyvavimas būtinas. Kviečiami nauji nariai. Visi bus pavašinti.

— Gruodžio 2, trečiadienį, 6 v.v. ligonių lankytojai renkasi pasitarimui. Žinantys apie sergančius arba pagalbą reikalingus tautiečius kviečiami dalyvauti šiame pasitarime arba pranešti R. Juodžiui tel. 239-4445.

Aukos slaugos namams

\$29,750 – palūkanos už \$350,000 terminuotų indėlių; \$500 – K. Gilman; \$100 – R. Sirutis; \$50 – O.P. Polgrimai iš St. Catharines. Iš viso statybos fonde yra \$850,816. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

— "LAISVĖS NIEKAS NEŽADĖJO" – tai II-ra Br. Aušrotos atsiminimų knyga, šiemet išleista Lietuvoje. Jau galima užsakyti šiuo adresu: V. Aušrotas, 29 Sun Row Dr., Etobicoke, Ont. M9P 3H5. (Kaina su paštu \$10).

REIKALINGAS veržlus asmuo dirbtį raštinėje ir sandėlyje. Turi turėti vairuotojo pažymėjimą ir laisvai kalbėti lietuviškai ir angliškai. Teirautis Amber Globus tel. (416)-604-9750.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per 10.15 v. Mišias solo giedojo sol. Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė.

— Susituokė Laima J. Karosaitė ir Vincent Laffiette.

— Pakrikštyti: Stefan-Lucas, Apolonijos (Paliulytės) ir George Battiston sūnus; Catherine-Lynn, Janette (Campbell) ir Ted Morandin dukrelė.

— Uždaros rekolekcijos moterims, kurias organizuoja KLM moterų mūsų parapijos skyrius, įvyks gruodžio 4-6 d.d. Augustinijonų vienuolyne King City, Ont. Registracijos klebonijos raštinėje ar pas skyriaus valdybos narę Ireną Punkrienę tel. 277-8682.

— Uždaros rekolekcijos vyrams, vyks ten pat, kur moterų, gruodžio 11-13 d.d. Registracijos parapijos raštinėje.

— Vaikų Mišios, kurias organizuoja parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija, įvyks ateinantį sekmadienį 9.20 v.r. Kadangi šios Mišios yra anglų kalba, yra gera proga seneliams atsivesti mišrių šeimų vaikukus į mūsų parapijos šventovę, tuo pačiu paraginti ir tėvelius, kad jie irgi dalyvautų.

— KLM moterų metinė šventė įvyks gruodžio 13 d. po 11.30 v. Mišių Parodų salėje su agape-pietumis ir menine programa.

— Naujų metų sutikimą mūsų salėje šiais metais rengia parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija. Bilietai jau platinami po Mišių salėje, o kitu laiku kreiptis pas Bronių Genčių tel. 532-8531.

— Mišios lapkričio 22, sekmadienį, 8.30 v.r. – už a.a. Juozą ir Anastaziją Peseckus, 9.20 v.r. – už a.a. Luciją Vu, 10.15 v.r. – už Vėlinių novelai pavestas sielas, už a.a. Stasį ir a.a. Oną Olekus, už a.a. Eleną Kavaliauskienę, 11.30 v.r. – už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Metinis Kanados lietuvių katalikų kunigų suvažiavimas įvyko 1992 m. lapkričio 11 d. Hamiltono lietuvių parapijos klebonijoje. Pirmininkavo kun. A. Simanavičius, OFM, sekretoriavo kun. K. Butkus, OFM. Apie sielovados rūpesčius Lietuvoje kalbėjo praėjusią vasarą ten lankęsis prel. Pr. Gaida. Jį papildė kun. J. Liauba, OFM, ir kun. K. Kaknevičius, kurie taip pat praėjusią vasarą lankėsi Lietuvoje. Aptarta visa eilė klausimų, susijusių su lietuvių sielovada Kanadoje. Išrinkta valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: pirmininkas kun. J. Stankus, išdininkas – kun. A. Simanavičius, sekretorius – prel. Pr. Gaida. Suvažiavimas baigtas maldomis už mirusius sanbrolius ir pietumus, kuriais dosniai vaišino šeimninkas vietinis klebonas kun. J. Liauba, OFM.

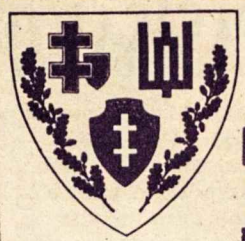
Šv. Jono lietuvių kapinėms auksio: \$100 – J. K. Ališauskai, M. Petersonienė, V. Šližienė.

A.a. Birutės Stonkienės atminimui A. Deksnienė su šeima "Tėviškės žiburiams" auksio \$20.

A.a. Mindaugo Šelmo atminimui, užjausdamas žmoną ir šeimą J. Pacevičienę ir D. Sakienę "Tėviškės žiburiams" auksio \$50.

A.a. Aloyzo Ramono vienerių metų mirties prisiminimui A. ir B. Liškauskai "Tėviškės žiburiams" auksio \$100.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auksą, rėmėjų ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo

MINĖJIMAS

Programoje: kalbės ats. ltn. Algirdas Stulgys.

Meninę dalį atliks Toronto vyrų choras "Aras", vadovaujamas muzikės Lindos Marcinkutės.

Maloniai kviečia visus dalyvauti –

Toronto Vlodo Pūtvio šaulių kuopa

įvyks
lapkričio 29,
sekmadienį,
2.30 v.p.p.,
Toronto
Lietuvių
namų
didžiojoje
salėje

KANADOS LIETUVIŲ MUZIEJUS-ARCHYVAS

Anapilyje, Lietuvos kariuomenės šventės proga,
lapkričio 22, sekmadienį,
kviečia visus aplankyti

PARODA:

"Lietuvos kariai bei policija".

Vedėja

NAUJŲJŲ ATEIVIŲ DĖMESIUI!

Kviečiame visus į **susitikimą**, įvyksiantį **š.m. lapkričio 22, sekmadienį, 2 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose**. Dalyvaus advokatas – patarimai imigracijos klausimais. Socialinės pagalbos problemų aptarimas. Mūsų susitikimai vyks kiekvieną paskutinį mėnesio sekmadienį 2 v.p.p. Toronto Lietuvių namuose.

Rengėjai

Dr. Rasa Mažeikaitė lapkričio 25 d., 4 v.p.p. skaitys viešą paskaitą apie lietuvių ir kryžiuočių prekybą Pontifical Institute of Medieval Studies, 59 Queen's Park Crescent (prie Šv. Mykolo kolegijos). Kviečiami dalyvauti visi, ypač Toronto universiteto studentai. Inf.

VI. Pūtvio šaulių kuopa Kariuomenės šventės minėjimo proga lapkričio 29, sekmadienį dalyvauja 11 v.r. Mišiose Anapilyje su savo vėliava.

Lietuva buvo rodoma CBC televizijos vakarinių žinių laidoje lapkričio 10 d. Penkiolikos minučių programoje, vis komentuojančių apie sunkiai suprantamą paradoksa – lietuvių apverktą komunistų nužudytus ir balsuoja už komunistus – paskubomis prabėgusiu mišrine: Vėlinių žvakutės ir giesmės, moterų šildosi prie ugnies, kareiviai bučiuoja vėliavą, moterys renka bulves, išvežimui pakraunami rusų tankai, Brazausko sakinyje apie laisvą rinką, Landsbergio šaltumas. Visa tai rodyta rinkimų į seimą antrojo rato (lapkričio 15 d.) proga.

IMOKEJUS PINIGUS Į PASLAUGOS "RUTA" saskaita, jūs galite apdirpti Lietuvoje savo gimines, draugus, senelius ir vaikus namus šiais produktais: šviežia skerdiena 70 kg \$130, rūkytos mėsos gaminiai 20 kg \$150, sausio maisto rinkinių 50 kg \$150. Perduodu pinigų iš rankų į rankas neribotais kiekiais. Užsakovui pageidaujant, gavėjas gali gauti per 3 dienas. Maisto užsakymai pristatomi į namus. Teirautis nuo 9 v.r. – 11 v.v. tel. 416-536-4742. Adresas: 919 Dufferin St. Apt. 502, Toronto, Ont. M6H 4B3.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės pusantrų metų vaikui 6 dienas per savaitę, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150 Thornhill.

ISINUOMOJAMAS dviejų miegamųjų butas du blokal nuo Dufferin požeimio ir Dufferin plazos. Skambinti tel. 762-9379 Toronto.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai – savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla – savaitė \$150. Artį parduotuvę ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745

• Visos paslaugos atskleidžiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškvietai, bilietai, drauda. • Telefaksu perduodam laiškus, žinutes jūsiškiams per trumpiausią įmanomą laiką. • Iš mūsų valitines sąskaitas Vilniuje išmokam paramą jūsų giminėms Lietuvoje amerikietiška doleriais arba dažnai skrisdami perduodam asmeniškai. Kreipkitės į **ALGI** ar **STEFĄ MEDELIUS** visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus. Skrendantiems į šiltes kraštas parūpinam bilietus ir draudą pigiausiomis kainomis.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Pagal pageidavimą paruošiam keliones įvairiomis trasomis su vienu persėdimu: per Kopenhagą, Frankfurtą, Londoną, Berlyną, Ciurichą, Vieną, Varšuvą. Dar ne per vėlu: **TORONTAS – VILNIUS** ir atgal: XII.3 – I.14 – \$799 Jūsų svečiams iš Lietuvos: XII.2 – XII.17 – \$599 XII.2 – I.13 – \$699

ALGIS MEDELIS

trečiadieniais 11-17 val.
kreipkitės asmeniškai

Kennedy Travel Bureau Ltd.

296 Queen Street West

Toronto, Ontario M5V 2A1

Tel. (416)593-0600 FAX 593-0604

MONTREAL

Vėlinių pamaldose lapkričio 2 d. klebonas kun. Juozas Aranauskas tarp kitko pranešė, kad per 40 metų mirė apie 700 Aušros Vartų parapijiečių.

AV parapijos metiniai pietūs lapkričio 8 d. praėjo su dideliu pasisekimu. Parapijos k-to pirm. Albertui Joneliui pasveikinus perpildytą salę, sol. Antanas Keblys, akompanuojant muz. Mme M. Roch, atliko trumpą koncertą. Sekė didžioji loterija. Pažymėtina, kad Aldona Pakulis jau keli metai išplatina daugiausia bilietus – šiemet net 58 knygutes (po \$10). Kun. J. Aranauskui palaiminus dalyvius ir valgius, visi gardžiai A. Jonelio paruoštais ir gerai organizuotais pietumis. Prie kavos, vykstant mažajai loterijai, žmonės turėjo progos pasikalbėti su rečiau sutinkamais bičiuliais.

KLB krašto tarybos suvažiavime spalio 31 d. Toronte iš Montrealio dalyvavo Jonas Adomonis, Juozas Lukosevičius, Juozas ir Vincas Piečiai, Arūna Pocauskaitė-Rudinskienė, Arūna ir Bronius Staškevičiai bei Juozas Šiaučius. KLB garbės teismas sudarytas iš montrealiečių: J. Adomonio, Jz. Lukosevičiaus, dr. V. Pavilano, R. Pocauskaitės-Rudinskienės ir Br. Staškevičiaus.

Kun. A. Žilinskas lapkričio 22 d., 1 v.p.p. praves lietuviams evangelikams pamaldas su Šv. vakariene St. John Lutheran Church, 3594 Jeanne Mance St.

"Vaiko tėviškės namams" per KLM moterų dr-ją Stasę ir Jonas

Naruševičiai paaukojo \$100. Su Juozo Šiaučiu knyga "Veidu į šiaurę" susipažinimas įvyks lapkričio 29 d., 12 val. AV parapijos salėje. **Christinos** ir **Gregory Dūdekų** sūnelis pakrikštytas Nicholas-Xavier-Kostas vardais.

Dovidas Gudas su **Donna Kellie** lapkričio 7 d. susituokė AV šventovėje.

A.a. **Brian Kušleika**, 54 m. amžiaus, mirė lapkričio 4 d. Iš AV šventovės lapkričio 9 d. palaidotas Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi motina, brolis ir dvi dukterys.

A.a. **Kazimierio** šventovės lapkričio 9 d. palaidotas Cote des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, dvi dukterys ir seserys bei broliai Lietuvoje.

A.a. **Bronė Laurinaitienė**, 77 m. amžiaus, mirė lapkričio 6 d. Iš AV šventovės palaidota lapkričio 10 d. B.S.

Kun. dr. **Feliksas Juocevičius**, Šv. Kazimiero parapijos klebono straipsnis "Lietuva, demokratija ir globalinė civilizacija" išspausdintas Lietuvos laikraštyje "Atgimimas" 1992 m. 42 nr. Jame autorius gvildena Lietuvos būklę pasaulinėje perspektyvoje, pabrėždamas būtinybę Lietuvai pažinti realųjį pasaulį ir atitinkamai tvarkyti. Užsirdyti iliuzinami gete – praeitina. Panašia tema kun. F. Juocevičius yra skaitęs paskaitą Lietuvių fronto bičiulių vasaros stovykloje Dainavoje, JAV-se. Toji paskaita buvo išspausdinta žurnale "I laisvę". Kor.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVYAS – virš \$29,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. –	5 1/4%	Taupymo – special.	3 %
Certifikatus 2 m.	6 1/2%	Taupymo – su gvv. dr.	2 1/4%
Term. indėlius:		Taupymo – kasdienines	2 3/4%
1 metų	5 %	Einamos sąsk.	1 1/2%
180 d. - 364 d.	4 3/4%	RRIF-RRSP – 1 m.term.	5 3/4%
120 d. - 179 d.	4 1/2%	RRIF-RRSP – 2 m.term.	6 1/2%
60 d. - 119 d.	4 1/2%	RRIF – RRSP – taup.	2 3/4%
30 d. - 59 d.	3 %		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 7 3/4%, asmenines – nuo 8 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, RUSIJĄ, MOLDAVIJĄ, GUDIJĄ

AIR CARGO

TIK 4⁹⁵ už kg

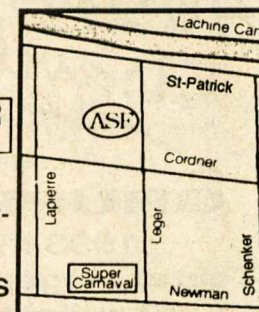
Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimum yra 2kg, arba \$10.00 Neskaitome už pristatymą.

MONTREALYJE 2600 RUE LEGER LASALLE, QUE.

Nuo pirmadienio iki penktadienio, 7 v.r. 4 v.p.p.

931-9389 SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS

Vytas Gruodis Jr.

SPECIALUS PRANEŠIMAS iš:

Nordland Express

1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8, Canada

Tel.: (416) 535-5000 Fax: (416) 535-5001

Nordland Express

Malonu mums pranešti, kad nuo 1992 m. lapkričio 1 d. atidaro klientų patarnavimui naują agentūrą Hamiltone, kuri galės aptarnauti Dundas, Ancaster, Stoney Creek, Grimsby, Burlington ir kitas apylinkės vietas. Šiai apylinkėi atstovaus Adele Stosius.

Naujosios agentūros adresas: 275 Hunter Street West, Hamilton, Ontario L8P 1S2
Tel.: (416) 523-5639

Siuntiniai į Lietuvą gali būti palikti aukščiausiu nurodytu adresu bet kurią savaitės dieną ir jie bus nemokamai pristatyti į pagrindinį mūsų sandėlį. Prašoma prieš vežant siuntinius paskambinti, kad galėtumėte susitikti su įstaigos tarnautoju, kuris išrašys jums kvitą. Paketų sudėjimas į dėžes, atliekamas **Nordland Express**, bus ir toliau apmokamas – \$7.50 už kubinę pėdą arba \$1.50 už kilogramą, kas bus mažiau. Siuntiniai, sudaromi ne **Nordland** dėžėse apkaunuojami \$1.50 už kilogramą. Pristatymas į namus ir toliau bus apmokamas \$15.00 už kiekvieną nuvežimą, nežiūrint kiek bus tuo pačiu adresu siunčiamų dėžių (maksimumas 50 kg).

Kadangi labai daug neapmokamų dėžių, nėra grąžinama, nustatoma tik minimalinė kaina:

1 ir 1 1/2 kubinės pėdos dėžė	\$1.00
3 kubinių pėdų dėžė	\$2.00

Siuntimo kainos už normalias **Nordland** dėžes yra tokios:

1 kubinės pėdos dėžė (12" x 12" x 12")	\$7.50
1 1/2 kubinės pėdos dėžė (12" x 12" x 18")	\$11.25
3 kubinių pėdų dėžė (12" x 18" x 24")	\$22.50

Tikimės, kad mūsų nauji ir nuolatiniai klientai pritars mūsų naujai tvarkai ir su mumis toliau bendraus, kad užsikrintų patikimą ir gerą patarnavimą.